NATIONAL LIBRARY
JUL 24 1968
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A.

WEDNESDAY, JUNE 26, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

51. N-RS | TREŠDIENA, 1968. GADA 26. JŪNIJS | 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rembouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE. 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975.

Uz Saigonu vai Formozu dosies E. Rodze-Ķisele

Mūsu laikrakstā jau vairākkārt ziņots, ka DV organizācija atzinusi par vēlamu sūtīt uz Āzijas tautu pretkomūnistiskās līgas konferenci Saigonā arī latviešu pārstāvi, tādu izraugoties no Austrālijas tautiešu vidus, jo tie dzīvo tuvāk konferences vietai, kas samazinātu izdevumus. Delegāta ceļa izdevumu segšanai arī Kanadas DV valde jau atvēlējusi 150 dol. Nesen DV organizācijas centrālā valde apkārtrakstā paziņojusi, ka par delegāti šai konferencē izraudzīta pazīstamā politiskā darbiniece Elga Rodze-Ķisele Sidnejā, — Šis paziņojums, liekas, izraisījis neapmierinātību Austrālijas latviešu centrālajā organizācijā, un „Austrālijas Latvietis" 14. jūnija numurā šai sakarā rakstīja:

Austrālijas latviešu informācijas centra vadītājs A. Baltiņš Latviešu apvienības Austrālijā prezidija sēdē 21. maijā ziņoja, ka „Daugavas Vanagu centrālā vade izvēlējusi E. Rodzi-Ķiseli no Sidnejas par delegāti Pasaules pretkomūnistiskās līgas konferencei Saigonā". Prezidija sēdes protokolā teikts, ka „prezidijs to peņem zināšanai."

Tā kā A. Baltiņš jau LAA prezidija 6. februāŗa sēdē ierosināja uz konferenci sūtīt Brīvās pasaules latviešu apvienības pārstāvi un prezidijs nolēma šai lietā sazināties ar BPLA valdi Vašingtonā, lūdzot lietu nopietni apsvērt, radās jautājums, vai minētajā konferencē tagad piedalīsies divi vai pat vairāki latviešu pārstāvji. AL redakcija šai sakarā lūdza Austrālijas latviešu informācijas centra vadītāju A. Baltiņu tuvāk paskaidrot lietas apstākļus, uz ko saņemta šāda A. Baltiņa atbilde:

„Sanāksme ir Pasaules pretkomū;nistu līgas The World Anti-Communist League) gadskārtējā konference. Tā kā apstākļi Saigonā ir diezgan nenoteikti, tad paredzams, ka konference notiks Formozā augustā vai septembrī. Līgā gan vairāk ir pārstāvētas Āzijas valstis, bet konferences ir iespaidīgas. Parasti tās atklāj valsts galva, delegācijas vada ārlietu ministri u.t.t. Tā arī es ierosināju, lai BPLA sūta latviešu delegātu. Oficiāla atbilde no BPLA nav saņemta, bet man ir zināms, ka runāts par delegāta sūtīšanu. Tas, droši vien, būs no ASV. No DV centrālās valdes pēdējā apkārtraksta redzams, ka 'uz zemju valžu ierosinājumu par delegāti uz Pasaules pretkomūnistu līgas konferenci nozīmēta E. Rodze-Ķisele no Austrālijas'. Ceļa izdevumus segs Daugavas Vanagu organizācija.' —

Ir zināms, ka LAA prezidijs arī no savas puses apzinājis 2—3 kandidātus deleģēšanai BPLA uzdevumā uz šo konferenci, bet dažī no tiem šaubās, vai piedalīšanās sanāksmē attaisnotu ceļa izdevumus, kuri lēšami uz vismaz 700—800 dolariem par delegātu. Vašingtonas delegāta sūtīšana izmaksātu vēl dārgāk, jo lidmašīnas biļetei vien vajadzētu ap 1200 dolaru.

Pasaules pretkomūnistiskā līga ir agrākā Āzijas tautu pretkomūnistiskā līga, uz kuŗas konferencēm delegātus ar balss tiesībām var sūtīt tikai neatkarīgās valstis. ACEN un citu apspiesto tautu organizāciju pārstāvji konferencēs dažkārt piedalījušies kā novērotāji.

☆

Tiktāl „Austrālijas Latvieša" ziņojums. Pie tā piebilstams, ka Vašingtona ir gan BPLA valdes sēdeklis un tajā dzīvo BPLA valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, bet pārējie valdes locekļi izkliedēti pa ASV, Kanadu, Austrāliju un Eiropu. Tā sazināšanās ar BPLA valdi nav tik vienkārša, valdes lēmums būtu iespējams arī tikai rakstveida nobalsošanā. Tā ir visai komplicēta lieta un prasa laiku. Mūsu redakcijai nav zināms, vai un kas šai jautājumā kārtots rakstveidā, bet nenoliedzams ir fakts, ka pagaidām BPLA darbība ir visai neefektīva. BPLA valdes sēde Vašingtonā paredzēta šai rudenī, tātad laikā, kad Pasaules pretkomūnistiskās līgas konference Saigonā vai Formozā būs sākusies vai pat jau beigusies.

Neanalizējot jautājumu, vai latviešu delegāta piedalīšanās novērotāja kapacitātē šajā konferencē attaisnotu ceļa izdevumus, skaidrs ir viens: vairāku delegātu sūtīšana uz konferenci nebūtu lietderīga, jo mūsu līdzekļi nav tik lieli. Delegāta uzdevums būtu personīgā klātienē iepazīties ar kongresa gaitu un lēmumiem, sapazīties ar citu valstu pārstāvjiem un, ja iespējams, darīt arī kaut ko Latvijas interešu labā. Šim uzdevumam ar vienu delegātu pilnīgi pietiktu; nav arī svarīgi, vai delegātu sūta DV organizācija vai arī BPLA. Ja vienīgi pati organizācija pagaidām delegāta sūtīšanas jautājumu spēj ātrāk un efektivāk izkārtot nekā BPLA, sedzot arī delegāta ceļa izdevumus, par to vajadzētu tikai priecāties, jo delegāta brauciens neprasa nekādus līdzekļus no BPLA, kurai to pagaidām tikpat kā arī nav. Būtībā pēc jauno statūtu pieņemšanas BPLA vēl atrodas tikai darbības pārkārtošanas stadijā, ko apliecina fakts, ka Austrālijas latviešu apvienība uz savu ierosinājumu nav pat saņēmusi oficiālu atbildi. Rd.

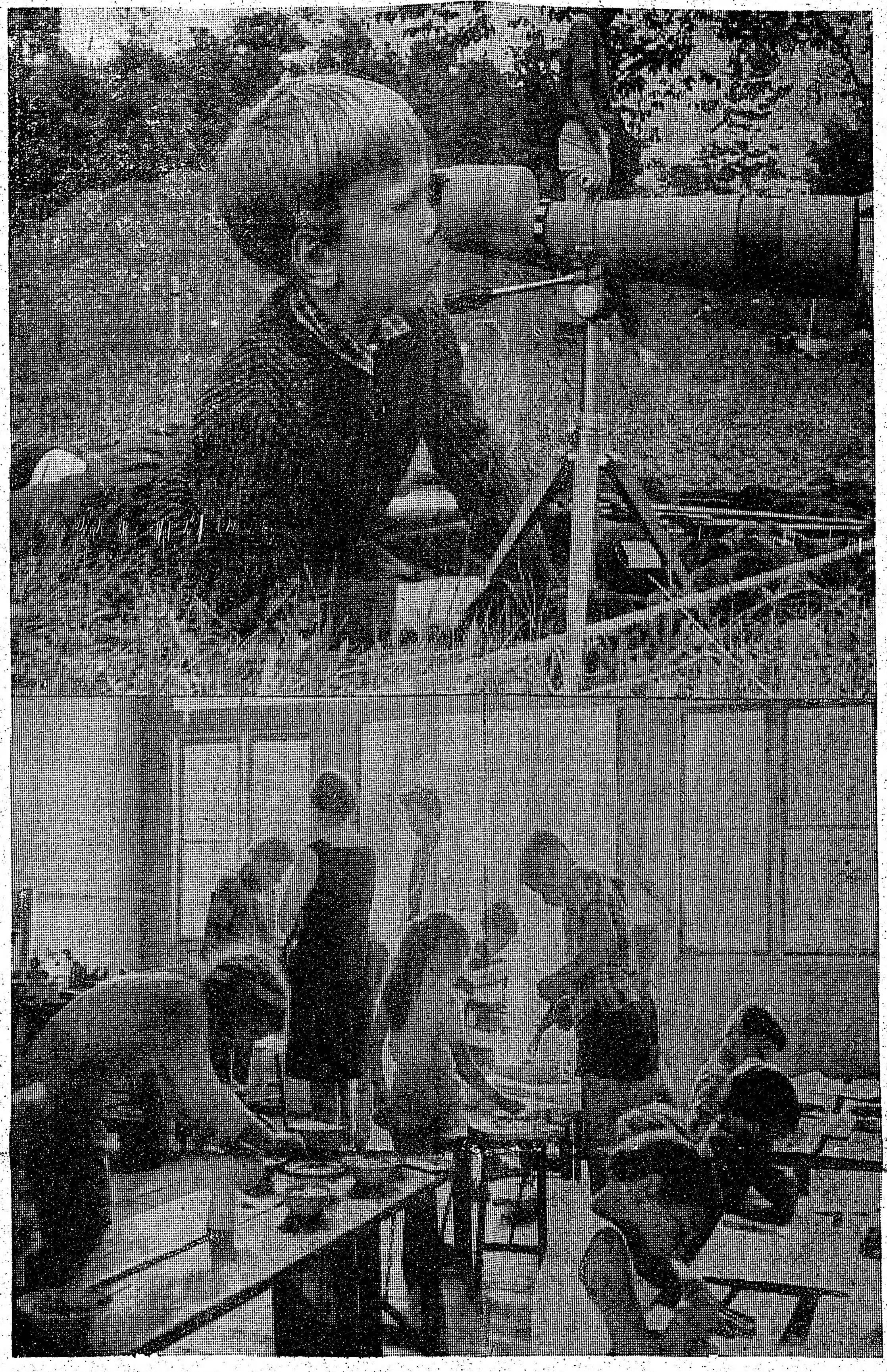

JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKI SIDRABENĒ

Augšējā uzņēmumā: mazais Jānis Beitāns no Londonas tālskatī pārbauda, cik precīzi mērķī lodes raidījuši šāvēji. — Apakšā: nodarbības Sidrabenes „mākslas darbnīcā". Foto: V. Cinis

SARUNA LATVIEŠU VALODĀ PĒC 31 GADA

PRĀVESTS ARNOLDS GROSBACHS PIE MISIONĀRES ANNAS IRBES INDIJĀ (1)

Atceļā uz Austrāliju no Toronto notikušās Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes plēnārsēdes prāvests Arnolds Grosbachs, veicot virsvaldes doto uzdevumu, apmeklēja Indiju un Madrasā iegriezās arī pie 78 gadus vecās misionāres Annas Irbes, lai noskaidrotu, kādā veidā iespējams turpināt Latvijas neatkarības laikā iesākto mūsu baznīcas misijas darbu. Izmantojot Latvijas ev.-lut. baznīcas misijas mērķiem uzkrātos 4000 dol., netālu no Agramas pilsētiņas Dienvidindijā iegūts zemesgabals, kuru par apm. 1200 dol. būs iespējams uzcelt mazu luterāņu bazniciņu, kuŗa sauksies Latvian Tamil Evangelic Lutheran Church. Pie tās paredzēts iekārtot skolu indiešu bērnem. Sākot ar 21. jūnija numuru, „Austrālijas Latvietis" publicē prāv. A. Grosbacha rakstu par šo apciemojumu, kuŗu sniedzam arī mūsu lasītājiem. Prāv. A. Grosbachs par tikšanos ar misionāri Annu Irbi un pieredzējumiem Indijas apmeklējumā raksta:

Beidzot automašīna apstājās, un indietis ar zīmēm liek man saprast, ka ceļa mērķis sasniegts. Bet tai pašā reizē viņš rāda vēl uz nākošo māju un tad atkal atpakaļ uz vēl vienu citu, raustot plecus. Tātad, gluži viss kārtībā nav. Taisnība viņam ir. Eju uz priekšu un atpakaļ, slauku sviedrus un brīnos: trim mājām no vietas, kaut katra savā dārzā, ir tas pats 61. numurs. Visas trīs puslīdz vienādas balta cementa divstāvu mājas plakaniem jumtiem. Vēlāk uzzināju, ka viena īpašnieka mājām, lai cik to būtu, ir viens un tas pats numurs. Vienā tad nu viņa dzīvo — misionāre Anna Irbe — kā īrniece. Drošības dēļ vēl noprasu, vai šī ir Sv. Marijas iela. Tik daudz indietis saprot un māj piekrītoši ar galvu.

Izšķiros par vidējo māju un eju uz to. Pieklauvēju apakšējā stāvā pie durvīm, kuŗas sanaglotas no vienkāršiem rupjiem dēļiem. Kaut kas nograb, un manā priekšā nostājas brāmins (indiešu priesteris) spēcīgu stāvu un kailu nocirptu galvu, apvijis augumam baltu palagu. Tātad, esmu kļūdījies — Irbes kundzes te nav. Jautāju un par lielu prieku dzirdu, ka brāmins saprot angļu valodu. Viņš nezinot, lai kāpjot otrā stāvā, tur dzīvojot divas dāmas.

Augšējā stāvā tādas pašas dēļu durvis, mazākas nekā durvju caurums, kā aizgaldā. Blakus iekārta karājas liela slēdzene. Pieklauvēju, pagaidu, un durvīs parādās kalsnējs sievietes stāvs, paīsiem sirmiem matiem, vienkāršā brūni raibā kokvilnas kleitā, basām kājām, bet brūnu ādu kā kuŗai katrai indiešu sievietei. Stāvam viens otram pretī, bet viens otra vairs nepazīstam. Tikai dziļās un tumšās, plaši atplestās acis, kuŗas sevī slēpj kādu mīklainu grūtsirdību, ir tās pašas. Tā ir misionāre Anna Irbe, tagad 78 gadus veca. Sirds sāk dauzīt spēcīgāk, un seja man savelkas smaidā. Izdzirdusi manu vārdu, viņas pirmais jautājums ir angļu valodā: kādēļ es neesot paziņojis, ka šodien iebraukšu? Viņa taču būtu atbraukusi pretim uz lidlauku. Tas esot brīnums, ka indietis mani atvedis šurp. Parasti viņi apgalvojot, ka ceļu zinot, bet maldoties pa pilsētu stundām ilgi. — Bet tas viss jau ir sīkums. Apkampjamies, un es noskūpstu dziļā cieņā un lielā priekā abus viņas vaigus, pateikdamies Dievam, ka esmu viņu sastapis dzīvu.

Zināju, ka Annai Irbei bijusi viegla triekas lēkme un viņa pakritusi uz ielas. Klusībā man to bija atrakstījusi viņas audzēkne indiete Dēzija, lūgdama pasteigties ar braucienu. Vēstuli saņēmu vēl Melburnā, dažas stundas pirms došanās gaŗajā ceļā uz Kanadu. Bet pasteigties nevarēju, lai kā to gribēju, jo bija citu darbu jāveic iepriekš. Acīm redzot, mana vēstule, kuŗā paziņoju savu ielidošanas laiku Madrasā, bija gājusi zudumā. Bet nu

(Nobeigums 5. lpp.)

MUMS NEVAR BŪT NEKĀDA KOMPROMISA!

JAUNAS IDEJAS UN LIELA ROSĪBA KANADAS DV UN LNJAK RĪKOTAJOS JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKOS 15. UN 16. JŪNIJĀ SIDRABENĒ

Kanadas DV un LNJAK kopīgi rīkoto jaunatnes un sporta svētku pirmās dienas rīts, 15. jūnijs, bija pelēks un nemīlīgs. Kaut bažīgi, rīkotāji tomēr klusā cerībā raudzījās gaišākajās debesu pamalēs, taču pēkšņa lietus gāze, šķiet, izgaisināja pēdējo cerību uz labāku laiku. Šoreiz tomēr piepildījās vecvecā paruna, ka „slikti rādās, labi būs." Vējš aizstūma mākoņus, saule nosusināja lietus pēdas, un svētku dalībnieku sejas atplauka smaidā.

Pēc īsiem rīcības komitejas pr-ža E. Ozola ievadvārdiem, svētkus atklāja LNJAK valdes pr-dis Auseklis Zaķis: „Daugavas Vanagi var noteikti lepoties ar savu darbu un sadarbību latviešu labā. Man nav šaubu, ka jūs šos centienus un arī cīņu par latviešu tautas tiesībām turpināsit. Mūsu modernajā laikā ir liels varoņu trūkums. Visi pieņem moderno vidējās paaudzes uzskatu, kas ir — nekad neizteikties skarbi par domām, cilvēkiem un darbiem, citādi tieci dēvēts par fanātiķi. Pirms 50 gadiem 18. novembris bija bezkompromisa notikums, tagad, 50 gadu vēlāk, daudz ko nokārto ar kompromisiem. Kaut piekāpšanās var būt lietderīga, par daudz šo metodi lietojot, mūs ātri vien pieminēs vairs tikai vēstures grāmatās. Vērtības, kā brīvību, ticību, tiesības un solījumus nevar saglabāt ar kompromisiem. Šai Latvijas dzimšanas 50. gadskārtā mums jāturpina uzsvērt, ka latvieši grib būt kungi savā dzimtajā zemē un ka šai jautājumā nevar būt nekāda kompromisa. Nesēdēsim neviens uz sētas, bet piedalīsimies kopīgajā darbā, cik labi vien protam, tāpat kā sportisti šodien sevi netaupīs, bet centīsies katrs pēc savām spējām. Tādēļ, atklājot šos svētkus, novēlu visiem labas sekmes!"

Beidzoties sacensībām dažādās bumbu spēlēs, Hamiltonas un Toronto spēka vīri pulcējās virves vilkšanai. Šoreiz spēkošanās notika futbola laukumā, uz līdzenas vietas, ne pāri upītei, kā dažkārt iepriekšējās reizēs. Vīri sastājās ierindā un, skanot maršam un skatītāju aplausiem, uzsoļoja laukumā. Pēc sīvas cīņas un dažiem spainīšiem sviedru uzvarēja torontieši.

Sekojot svētku rīc. kom. pr-ža E. Ozola aicinājumam, apmeklētāji pulcējās pie ugunskura, kur vispirms izdalīja balvas sporta spēļu uzvarētājiem futbolā, volejbolā, basketbolā un virves vilkša-

(Nobeigums 4. lpp.)

Voldemars Korsts

ASV zaudē uzticamību

Prezidenta Džonsona paziņojums, ievadot priekšsarunas Parīzē par miera iespējām Vietnamā, ka ASV nedomā lauzt Āzijas tautām dotos solījumus, ir apsveicams, bet vienīgi tad, ja šos vārdus pierāda ar darbiem. Tai pašā laikā komūnistiskās Ziemeļvietnamas pārstāvji deklarējuši, ka viņu uztverē fakts vien, ka ASV meklējušas ceļu miera sarunām, ir jau pierādījums, ka amerikāņi šo kaŗu zaudējuši. Mēs zinām, ka šī komūnistu deklarācija ir tikai viens no viņu propagandas trikiem, kaut jāatzīst, ka ASV atrodas tālu no uzvaras Vietnamā. Tam pamatā nav militāra nevarība, bet gan demokratu partijas valdības atkārtotās deklarācijas, ka ASV necīnās Vietnamā, lai kaŗu uzvarētu, un ka tām nav nodoma sagraut komūnisma diktātūru Ziemeļvietnamā, kaut tā ar internacionālā komūnisma atbalstu šo kaŗu izprovocēja. Šāda pieeja ir kaut kas līdzīgs „uzdošanai" pa bērna pirkstiem, lai tas bez atļaujas nesniedzas pēc saldumiem, cerot, ka „labais" bērns savu nepareizo rīcību arī ieskatīs un atzīs.

Diemžēl, līdzšinējā pieredze rāda, ka komūnisms tomēr nav nevainīgs bērniņš, bet gan internacionāla noziedzīga sazvērestība, kuŗa nekad un nekur nav atteikusies no saviem mērķiem, ja tai nav skaidri parādīts, ka tālāka agresija nesīs sakāvi. Jo ilgāk pašreizējā situācija turpinās, jo vairāk pārējās brīvajās valstīs rodas šaubas par ASV solījumu vērtību. Reizē rodas arī arvien lielākas bažas, vai ASV gribēs atbalstīt cīņu par brīvību, ja šāds atbalsts kļūtu nepieciešams jaunas Pad. savienības agresijas gadījumā. Žurnāla „National Review" Eiropas jautājumu komentātors uzsveŗ, ka ASV nevēlēšanās uzvarēt kaŗu Vietnamā arvien vairāk rada naidīgu noskaņojumu. Eiropieši baidās, ka ASV gļēvulība Vietnamā ir tiešs drauds to drošībai, kuŗu vēl arvien apdraud un apdraudēs jaunas Pad. savienības ekspansijas tieksmes. Tās var sākties jebkuŗu brīdi.

Pretamerikāniskais noskaņojums, kā raksta minētais komentātors, ir kaut kas līdzīgs sievietes naidam pret savu mīļāko, kas izrādījies nespējīgs un reizē arī gļēvs. Fakts, ka varenās ASV netiek galā ar ceturtās šķiras partizāņu pasākumiem, rada amerikāņu sabiedrotajos pamatotu nicināšanu.

Šādai rīcībai, ar kuŗu ASV pašas sevi pazemo, ir divi iemesli. Vispirms tas, ka Džonsona valdības aprindās iefiltrējušies pārāk daudzi aizsapņojušies „liberāļi", kuŗi ideālu vārdā negrib nekā cita, kā vienīgi saglabāt savu labo un grezno dzīvi. Otrkārt fakts, ka Džonsona valdība, par spīti visiem līdzšinējiem ļaunajiem piedzīvojumiem, katru savu ārpolitisko rīcību saista ar bailēm kaut kādā veidā neaizvainot Pad. savienību, cerot, ka noziedzīgā komūnistu sazvērestība pozitīvi novērtēs šo amerikāņu labo gribu un atteiksies no sava mērķa pakļaut komūnisma diktātūrai visu pasauli. Ka pieredze un notikumi rāda pretējo un ka šādas gļēvas rīcības rezultātā komūnistu apetīts tikai aug, to Džonsona valdība negrib saskatīt, tāpat kā nevēlas atzīt faktu, ka jau tagad komūnistu inspirācijā pat pašās ASV drošība un nākotne kļūst arvien vairāk apdraudēta.

Šādos apstākļos mēs Baltijas valstu neatkarības pasludināšanas 50. gadskārtā velti gaidām kādu atklātu atbalstu mūsu brīvības atgūšanas centieniem. Kaut ASV likumdevēju iestādījumi ir pret mūsu prasībām labvēlīgi noskaņoti, un to īstenošana iespējama tikai ar valdības attiecīgu rīcību, bet tā visu nosmacē jau dīglī.

Velti cerēt arī uz Baltijas valstu dibināšanas 50 gadiem veltītu pastmarku. Brīvības centienu un ASV drošas nākotnes patiesais aizstāvis senātors Dirksens kādā 3. jūnija neparasti atklātā vēstulē atzīst, ka ārlietu ministrija šādas pasmarkas izdošanu uzskata par apvainojumu Pad. savienībai, ko pavisam atklāti arī paziņojusi senāta ārlietu komisijai. Protams, bez ārlietu ministrijas akcepta pasta ministrs šo lietu nevirzīs tālāk. Še atkal lieku reizi izpaužas ASV pašreizējo ārpolitikas vadītāju divkosība: viņi gan apsveic baltiešus valstssvētkos un deklarē, ka neatzīst varmācīgo Baltijas valstu okupāciju, bet ne vienā vien gadījumā ar savu nostāju ļāvuši manīt, ka šī okupācija zināmā mērā jau ir akceptēta.

Arī šāda divkosīga rīcība, līdzīgi deklarācijai, ka nevēlas uzvarēt Vietnamas kaŗā, nerada pret ASV uzticību. Ar laiku tā var radīt tikai naidu un nicināšanu, kāds rodas pret katru spēcīgu cilvēku, kas ar vārdiem aizstāv vājos, bet darbos tos neatbalsta, aplaupīšanas gadījumā mierīgi noskatoties un nepalīdzot.

Varētu likties, ka mūsu stāvoklis ir bezcerīgs, ja nebūtu skaidri saskatāms, ka šāda gļēva nostāja nav ASV pilsoņu griba, bet tikai pašreizējās valdības politika. Tādēļ ir cerības, ka prezidenta vēlēšanās rudenī var nest pārmaiņas, valdības grožus pārņemot cilvēkiem, kuŗi ciena ASV ideālu par brīvību visām tautām un kuŗiem pietiktu arī drosmes šīs brīvības labā patiešām cīnīties, reizē nodrošinot arī pašu ASV nākotni.

Sarunās ar mums draudzīgiem ASV kongresa locekļiem mums arvien par jaunu atgādināts, ka mūsu aktīvitāte nav veltīga, ka nepieciešams to ne tikai turpināt, bet pat kāpināt, jo tieši ar šo aktīvitāti panākam, ka par mums runā, tā vienmēr atgādina Baltijas valstu problēmu, neļaujot šo jautājumu nolikt pie aktīm un aizmirst. Sarunu rezultātā izkristallizējusies arī doma, ka ar savu aktīvitāti mēs rādām savu kultūru, arī to, kas mēs esam un kas mums nodarīts, tomēr vēl vairāk nepieciešams nepārtraukti atgādināt, ka mēs nevaram samierināties ar pašreizējo status quo, bet pašu ASV un visas brīvās pasaules interesēs prasām, lai par brīvību nefilozofē, bet lai par to patiešām cīnās!

Mūsu pienākums ir atgādināt ASV kongresa pieņemto Baltijas valstu brīvības rezolūciju un prasīt tās iedzīvināšanu, arī atgādināt Baltijas valstu pastmarkas lietu, nepārprotami skaidri pasakot, ka nākošajās vēlēšanās neļausim sevi nopirkt ar lētiem sociālā pabalsta uzlabošanas solījumiem, nedz arī apmierināsimies ar tukšiem komplimentiem, bet iestāsimies par tiem kandidātiem, kuŗi rada pārliecību, ka tukšus vārdus aizstās ar darbiem. Mums jau laikus jāliek saprast, ka nelūdzam, bet prasām, lai partiju politiskajās platformās būtu atklāti minēta arī Baltijas valstu un visu pārējo apspiesto tautu problēma. Tas nozīmē, ka mums tieši tagad jārīko mazāk baļļu un koncertu, bet vairāk jākoncentrē mūsu darbs virzienā, lai mūsu prasības brīvības jautājumā arī sadzirdētu.

Šai ziņā var tikai piekrist Aivara Ruņģa nesen šai laikrakstā publicētā ievadrakstā izteiktajai domai, ka mums jāliek nepārprotami saprast, ka vērojam stāvokli atvērtām acīm. Vai to var techniski panākt tieši tai veidā, kādu min A. Ruņģis, ir cits jautājums, jo liekas, ka laika trūkuma dēļ vienīgais, ko varam darīt, ir aktīvizēt mūsu pastāvošo organizāciju darbu nevis kaut kā „uzturēšanai", bet gan aktīvai un enerģiskai nacionālpolisikajai cīņai par Latvijas brīvības atjaunošanu.

Binokulārs skatiens pasaulē

SĪKAS PIEZĪMES PAR NOVĒROTO, SAKLAUSĪTO UN RAKSTOS LASĪTO

Ilgāku laiku, vairākus mēnešus, pārdomāju, vai turpināt savu sīko piezīmju publicēšanu. Daudziem lasītājiem, iespējams, tās nepatīk. Taisnību sakot, nav patīkami arī pašam rakstītājam. Būtu labāk, ja tās nebūtu jāpublicē. Bet — „melno traipu" mūsu dzīvē daudz.

Izlasīju Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītāja Dr. A. Spekkes vārdus, kurus viņš teicis latviešu kultūras dienu atklāšanas aktā Ņujorkā. Izlasot viņa teikto, man vienkārši jāturpina publicēt savas piezīmes. Dr. A. Spekke teica: „Ar klusēšanu mēs dzīvi nepaliksim. Mums ir jārunā, jārāda un nemitīgi jāatgādina, kādēļ bijām spiesti atstāt dzimteni, meklējot patvērumu svešās zemēs!" Domāju, ka cienījamais diplomāts man piedos, ja šos vārdus mazliet pārgrozīšu un teikšu: Mums ir jārunā, jārāda un nemitīgi jāatgādina, ka mūsu sabiedriskajā dzīvē ir daudz „tumšu punktu". Ar klusēšanu nekā nevaram panākt. Vai nu tas kādam patīk, vai nepatīk — jārāda tomēr spogulis.

Mūsu laikā pierasts visu un visus slavēt, gan pelnīti, gan nepelnīti, gan mēreni, gan pārspīlēti. Norādījumi uz peļamām parādībām zināmā mērā kļuvuši nepieklājīgi.. Tādēļ reti kāds uzdrīkstas pielaist šādu nepieklājību. Ja kāds pamanījis kaut ko nepatīkamu, viņš raksta par to aplinkus vai nu ar humoru un satīru, vai citādi, bet nekad nesauc velnu īstajā vārdā. Man šāda rīcība derdzas, bet dažreiz arī man nav iespējams visus velnus saukt īstajā vārdā. Lasītāji sapratīs, kādēļ...

Tad nu turpināšu savu sīko piezīmju publicēšanu, ja „Latvijas Amerikā" galvenais redaktors arī turpinās tās ievietot. Man gluži vienalga, vai kāds reaģēs uz maniem aizrādījumiem, vai arī visi klusēs, „kā ūdeni mutē ieņēmuši". Pēdējā gadījumā varu pat domāt: lūk, mani aizrādījumi tieši trāpījuši! Vainīgie klusē...

☆

Vispirms — bravo Vili Lapeniek! Jūsu raksts „Ai mīļais Bimbambulla!" šī laikraksta 25. maija numurā ir simtprocentīgi pareizs. Protams, būs ļaudis, kuriem raksts nepatiks.

☆

Dīvainas lietas lasāmas šī laikraksta 25. maija numurā — atreferējumā par dažādu nozaru darbinieku referātiem un debatēm kultūras dienā Ņujorkā. ALAs kultūras biroja vadītājs esot apgalvojis, ka „vecie kļuvuši vēl vecāki, bet izaugusi jauna paaudze, kurā latviešu atraitnes dēla gars vēl turinās, jo jaunie cenšas iegūt zināšanas". Nezinu, kura jaunā paaudze domāta, to sakot, trimdinieku vai dzimtenē esošā. Par dzimtenē tagad izaugušo jaunatni mums, svešumā esošajiem, pagrūti spriest, jo nav pilnīgi drošu datu par tās stāju, kaut daži apgalvo, ka zina visu par turienes jaunatni. Par trimdā izaugušo jaunatni gan jāliecina, ka grūti tās vidū atrast kādu „ar latviešu atraitnes dēla" stāju un mentālitāti, kādu tēlojis Vilis Plūdonis. Mūsu laika gars neizauklē tādu jaunieti. Vairums mūsdienu jaunatnes sapņo par mantu, slavu, bagātību, par pārmērīgi ērtu dzīvi. Mūsu laika jaunatne skrien pakaļ visiem pārmodernajiem „ismiem". Tai piedēvēt kādreizējo „latviešu atraitnes dēla" garu ir absurds.

Par latviešu akadēmiķu skaitu trimdā uzdoti iespaidīgi skaitļi. Bet — cik ir to jauno akadēmiķu, kas palīdz glābt latviešu tautu no iznīcības?

Par latviešu literatūras zinātnieku kadru nebija vajadzības ieminēties. Viena daļa no šī kadra nodarbojas ar tādu sīkumu pētīšanu, kāda neatmaksātos pat brīvajā Latvijā. Citi mūsu literatūras zinātnieki piesavinājušies pārmodernos „ismus", tos pēti un vēti, cenšoties savas atziņas uzspiest kā jaunajiem, tā vecajiem, kaut vairums no šiem pētījumiem pēc dažiem gadiem būs krājumu lūžņu kaudzē. Tādēļ nav jābrīnās par periodisku izdevumu trūkumu, kas publicētu apcerējumus par latviešu rakstniekiem vai viņu vēstules. Nav pircēju!

Brīnumaini vārdi atskanējuši referātiem sekojošajās debatēs: „Pie goda galda sēž vecie, jaunatne netiek ievērota. Tie jaunieši, kas noskuvuši bārdas, ir labi; kas tās audzē, neder pie galda." Vai šo vārdu teicējs varētu sniegt konkrētus datus, kad un kur jaunatne nav pielaista pie „goda galda"? Ir gan dzirdēts, ka jaunatne daudzos gadījumos nav lūgšus piedalījusies „goda galdu" klāšanā, lai pēc tam kopīgi ar vecajiem sēstos pie pašu sakārtota goda galda. Vecākajiem viss jāsagatavo, pēc tam jālūdz jaunieši pie galda. Arī tad jauniešiem labāk patīk „klusie stūrīši", noderīgi flirtam u. t. t., ne sēdēšana pie goda galda. Ka bārdas dēļ jaunieši būtu atstumti no goda galda, arī nebūs patiesība. Šī apgalvojuma izteicējs var paskatīties jau minētajā šī laikraksta numurā: tur ievietots Toronto latviešu Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes iesvētīto jauniešu uzņēmums. Tajā var redzēt divus jaunekļus ar bārdām. Viņi nav noraidīti no svētā vakarēdiena galda, ja gribējuši pie tā iet ar bārdām. Domāju, ka arī citur nebūs atgadījusies noraidīšana vienīgi bārdas dēļ, bet, liekas, kādu citu, necienīgu iemeslu dēļ, kas „piebiedrojušies" bārdām. Tādēļ ļoti labā ir J. Bičoļa atbilde šai jautājumā.

Par citiem konferencē ierosinātajiem jautājumiem un priekšlikumiem varētu sarakstīt garu rakstu, bet...

Ir pareizi, ka organizāciju darbā jāiesaista vairāk jaunatnes, bet — ja tā nenāk? Tātad pareizi, ka jāpaceļ mācību līmenis latviešu skolās, piesaistot kvalificētus latviešu skolu darbiniekus, bet — kur tādus ņemt? Jāpiekrīt arī, ka jāatbalsta zinātniekus un zinātnisko institūciju darbība, jāgādā līdzekļi visam kultūras darbam. Bet — tie ir skaisti, taču veltīgi teikti vārdi. Vai teicēji domā, ka viņu vārdi kaut ko panāks, vai tikai mēģina pozēt?

☆

Kurp mēs ejam? — Šis senais, jau tradicionālais jautājums ir atkal vietā, ja lasām ziņojumu rakstā par kādu vidējās paaudzes referentu, kas sniedzis savā priekšlasījumā Linarda Laicena dzejoļus un ieteicis lasīt kādu ne visai nacionāli noskaņotu izdevumu. Pievienojam vēl konstatējumu: vairākās amerikāņu skolās rādīta filma „My Latvia", bet Čikāgas latviešu skolā demonstrēta padomju filma, bet līdz šim nekad tajā nav rādīta filma „My Latvia"...

Kurp eji, latvieti?

☆

Lasīju par kādu amerikāņu pretkomūnistisko organizāciju kongresu, kurā piedalījušies arī daži latvieši. Ne konferenci atklājot, ne pabeidzot neesot izteikts vai nolasīts kāds apsveikums, novēlējums vai kaut kas līdzīgs. Visu apsveikumu teksti bijuši iepriekš saņemti, pavairoti un izdalīti konferences dalībniekiem. Kurus tie interesējuši, tie tos izlasījuši. Konferencē pieticis laika referātiem un debatēm.

Kad mūsu lielo un mazo organizāciju vadītāji atzīs, ka šāds paņēmiens ir ļoti ieteicams? Gandrīz visas sanāksmes, konferences, kongresi, akti u. t. t. mums sākas un beidzas ar garugarām runām, apsveikumiem, pateicībām... Tas aizņem daudz laika un arī nogurdina klausītājus. Sevišķi nevajadzīga tāda „milzīga pļāpāšana (piedošanu!) ir skolu aktos, kad klausītāju vidū ir arī daudz bērnu, kuri ne saprot, ne grib saprast to, ko tas „onkulis vai tante" tik gari runā... Arī vecākiem skolēniem, tāpat mūsu laika jaunatnei visumā tāda gara runāšana nepatīk. Un tomēr daži apsveicēji runā gandrīz pusstundu, arī tad, ja programmā lūgts izteikties 2 minūtēs...

Pēdējais laiks izbeigt šādas dižrunas. Ja vajadzīgs, tad iepriekš savācami runu teksti, pavairojami un izdalāmi!

☆

Lasīju kādu H(ugo) Krūmiņa rakstu, kurā viņš piemin savas dzimtās mājas Vītrupes Vecmelbāržus. Tātad, viņš piekrīt nepareizi darinātajam vārdam „Melbārži", bet ne „Mellbārži", kā viņa dzimtajā pagastā izrunāja, vai arī „Melnbārži", kā ir gramatiski pareizi...

Harijs Mellbārdis

(Turpinājums nāk. numurā)

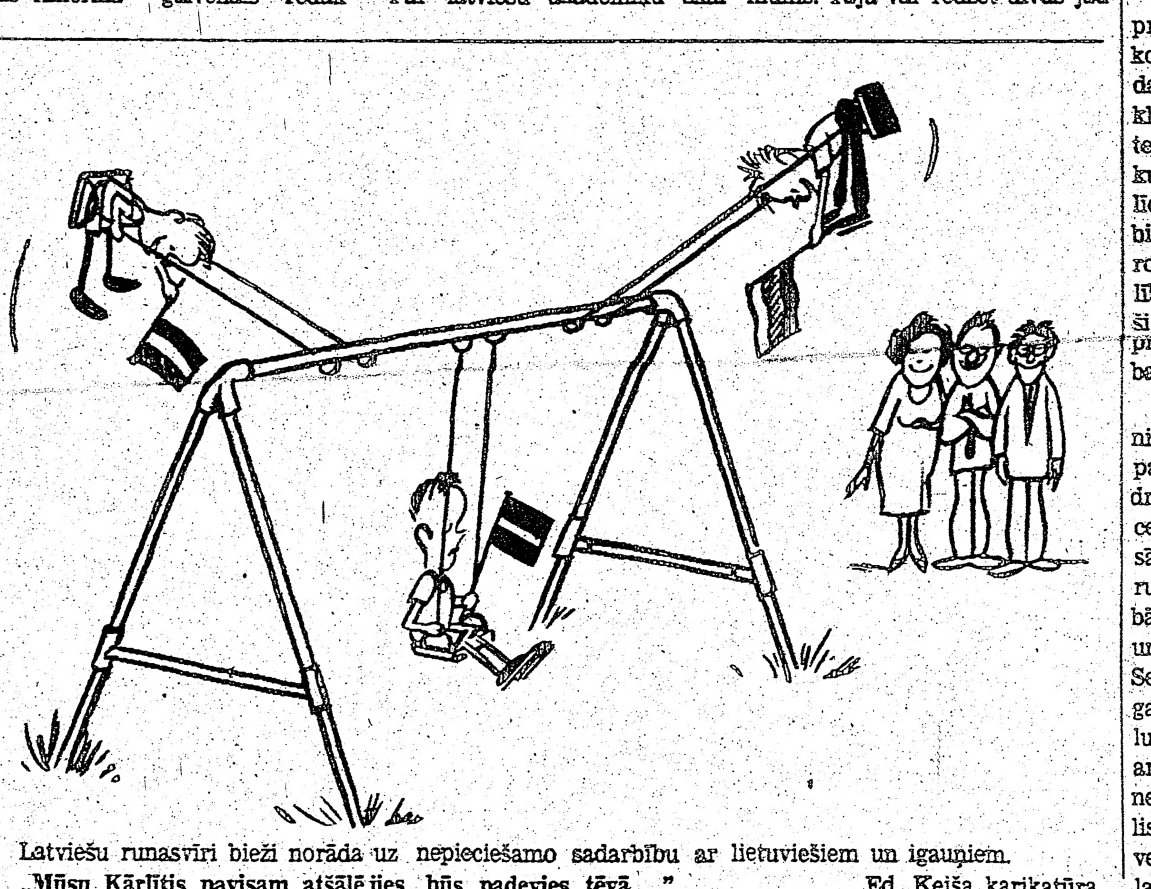

Latviešu runasvīri bieži norāda uz nepieciešamo sadarbību ar lietuviešiem un igauņiem.
„Mūsu Kārlītis pavisam atšālējies, būs padevies tēvā..." Ed. Keiša karikatūra

LATVIJA

51. N-RS TREŠDIENA, 1968. GADA 26. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

„VĀRDU IELIKŠANA BĒRNU MUTĒ" IR MĀCĪŠANA

Šī laikraksta 5. jūnija numurā ievietots Indras Gubiņas pārdomu raksts „Mamma, vai tu esi māma?". Raksta beigās autore aicina baltu filologus paskaidrot, vai mamma, tante un onkulis ir latviešu valodā atzīstami vārdi vai nav. Kamēr ar interesi gaidām valodnieku atbildi, gribu paskaidrot par I. Gubiņas apstrīdētā „māmas" vārda lietošanu Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas žurnālīti „Ausekļītis". Esmu šī žurnāla vadītāja, un vārds „māma" tajā ievietots ar manu ziņu.

Kā jau I. Gubiņa raksta, šis vārds uzņemts latviešu valodas krātuves sakārtotajā latviešu pareizrakstības vārdnīcā. Gandrīz katrā tautas dziesmā par māti atrodam šī vārda pamazināmo formu—māmiņa. Māte pa lielākai daļai ir svešā māte, pamāte. Īstā māte ir māmiņa, un ar šo mīlināmo vārdu, domājams, sevišķi gribēts parādīt, cik īstā māte ir mīļa un laba. Māmiņas vārds ļoti populārs arī mūsu dienās. Ja nu tik vienprātīgi atzīstam no šī lietvārda atvasināto pamazināmo formu „māmiņa", kādēļ nav lietojams pats lietvārds „māma?" Tad jau drīkstam gan, piemēram, sacīt māsiņa, mājiņa, bet nav lietojami lietvārdi māsa un māja.

Tiesa, māmas vārds nav tautā sevišķi iecienīts. Šī iemesla dēļ esmu par to apjautājusies diviem valodniekiem. Viņu atzinums bija, ka „māmai" nav nekādas vainas un ka mamma var gan ļoti labi būt māma. Nav tā, ka šo vārdu nevarētu atrast arī mūsu literatūrā. Varbūt tā ir sagadīšanās, bet vienā pašā 5. klases lasāmā grāmatā vārdu „māma" savos darbos lietojuši trīs autori. Tie ir Kārlis Skalbe, Jānis Klīdzējs un Jānis Poruks.

Beidzot vēl par vārdu ielikšanu it kā bērnu mutēs. Savā ziņā mēs to darām vienmēr, un tas ir tieši skolotāja pienākums. Labojot bērnu darbus, mēs viņus mācām. Ja skolēns uzrakstījis, ka „vīkendā" peldējies, mums šis „vīkends" no viņa mutes jāizņem un jāieliek tā vietā „nedēļas nogale". Tāpat „trepju" vietā jāieliek „kāpnes", „šķipeles" — „lāpsta" u. t. t. Tādā pašā veidā „mammas" vietā esmu ielikusi māti, māmiņu vai māmu, kas nu katrreiz saturam un darba autoram labāk piederas. Taču ne vienmēr tas jādara. Vairākos rakstiņos „māma" ir ar skolēna paša roku ierakstīta.

Manām ausīm vārds māma nemaz neliekas nedabisks. Man tas patīk. Tam ir jauka, silta skaņa. Mūsu valodā mātes vārdam ļoti daudz sinonīmu: māmuliņa, māmulīte, māmuļa, māmuks, māmīte, māma, māmiņa u. c. Domāju, ka „māma" ir neaizstājams vidējais jēdziens starp vēso, nopietno „māti" un daudzajiem mīlināmajiem vārdiem.

Vēl gribu piebilst, ka, cik man zināms, vārdi „vēsture" un „vēstule" nav radušies citu valodu ietekmē, bet ir Kronvalda darināti. Atis Kronvalds, mūsu valodas kopējs un kuplinātājs, tomēr nav apmierinājies ar jaunvārdu darināšanu vien. Viņš klausījies tautas valodā, meklējis vecos rakstos un vārdnīcās, no šiem avotiem pārņemdams gan nepārgrozītus vārdus, gan izlietodams tos paraugam. Viņš aicinājis arī citus meklēt un krāt vēl nepazītus, neierastus vai jaunus vārdus. Latviešu valodas sinonīmu vārdnīcā vārds „māma" ievietots ar piezīmi, ka tas novecojies vārds, kas tomēr nav izzudis no mūsdienu tautas valodas.

Pievienoju I. Gubiņas lūgumam savējo, lai mūsu valodnieki paskaidro, vai vārds māma būtu „uzlasāms un krājams" vai aizmirstams.

Lilija Blūma, Toronto

☆

APBRĪNOJAMA UZDRĪKSTĒŠANĀS

Gunars Irbe ir čakls recenziju rakstītājs. Viņš raksta ļoti interesanti, t. i. intelektuāli, gandrīz ģeniāli, ar uzdrīkstēšanos, lielu vai mazu, kā nu kuro reizi. Šāda maza uzdrīkstēšanās esot arī viņa recenzija par Jāņa Viesiena dzejoļu kopojumu „Māla bezdelīgas" šī laikraksta 22. maija numurā. Tajā recenzents raksta, ka „pavisam reibinoši koncentrēti Viesienam uzrakstījies dzejolis ‚Beigas', tikai četras rindas: Vilnis smiltīs saplacis; / putas — krasta vaigā, / attek bērns un saberž tās / savā delnā maigā —. Kāda pilnīgi ģeniāli tverta cilvēka dzīves un ‚paaudžu nomaiņas' aina!"

Tiešām gan, šajās rindās ir kaut kas varens, pavisam jauns un svaigs tvēriens — lielums, dziļums, plašums. Pie tam abiem diviem — dzejniekam un recenzentam. Posts tikai ar tiem nožēlojamiem lasītājiem, nejūtīgiem un šādas lietas uztvert un aptvert nespējīgiem. Bet var būt, ka daži tomēr atradīsies, vismaz jācer.

Tai pašā recenzijā G. Irbe izdara arī šādu atklājumu: „...ir vajadzīga un nepieciešama tā individuāli personīgā redzēšana, kas atrodama „Māla bezdelīgās' un kas atšķir Jāni Viesienu no viņa kollēgām." Nabaga kollēgas! Varbūt tie bija iedomājušies, ka arī viņiem ir katram sava individuāla redzēšana, bet nu nekā! G. Irbe to skaidri pasaka. Viņam ir uzdrīkstēšanās.

A. Zālīte, Flašingā

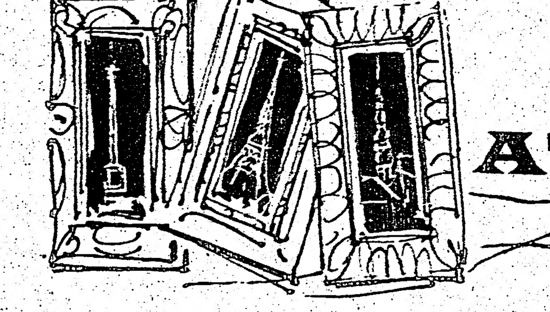

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(28. turpinājums)

Ja romantisms bija sasniedzis savu kulmināciju, tad nekas cits neatlika, kā sagaidīt vēzienu pretējā virzienā. Delakruā bija romantismu uzvēzis līdz kulminācijai, Kurbē to aizvēzis pretējā virzienā un savu mākslu nosauks par reālismu.

Reālisms? Reālitāte? Kas ir reālitāte? Platonam tā bija ideja, Pitagoram — skaitļi un to neizskaidrojamā, bet atšifrējamā harmonija. Viduslaikos lielākā un augstākā reālitāte ir Dievs. Nelaimīgajam mīlētājam Pjēram Abelāram (1079—1142) īstā reālitāte bija jēdzieni, kas pastāvot pirms pašām lietām. Renesanses laikā Dekarts atvedina cilvēku domu par reālitāti atpakaļ pie dabas norisēm. Un tā mēs nonākam pie flāmu un franču reālistiem, un beigās pie Kurbē.

Starp abiem pasaules kaŗiem, 1934. gadā Žēdepoma dvīņu mūzejā, Oranžerijā, Luvra autoritātes sarīkoja izstādi, kas saucās Peintres de la Réalité — reālitātes gleznotāji, kurā bija pārstāvēti franču XVII gadsimta gleznotāji: Kluē, Valentēns, Šampēņs, apbrīnojamais Žoržs de la Tūrs, ar savām sveču gaismas noslēpumainajām rotaļām, Lenēns — zemnieku dzīves tēlotājs, Krēzs.

Reālisms, tātad, nebija nekas jauns. Jauns bija tikai Kurbē reālisma iztulkojums. Viņa izpratnē bija tikai viena reālitāte, tā bija matērija. Jo cietāka kāda viela, jo vairāk tā bija „matērija", akmens bija vairāk materija par ūdeni, granīts — par marmoru... Kurbē reālisms bija vispirms materiālisms. Māksliniekam nevajadzēja darīt nekā cita, kā šo materiju objektīvi attēlot, tieši tādu, kā viņš to redz.

Nelaime vai laime, atkarā no viedokļa, ir tā, ka visi cilvēki neredz vienādi. Vai neder atcerēties kādu Dona Markvisa humoresku par dvēseles transmigrāciju, kurā attiecīgais subjekts ievērsts sīkā prusakā? Prusakam, protams, ir savs „skats uz dzīvi", sava perspektīva. No apakšas.

Kurbē draugs un domu popularizētājs Šanflerī jau agrāk minētajā romānā Marjetes jaunkundzes dēkas Kurbē primitīvo dogmu formulēja šā: „Ja es gleznoju kastroļus (casseroles), tas tāpēc, ka es tos mīlu un izprotu, vismaz es tos redzu; un kastroļi būs arvien".

Mēs gleznojam to, ko mīlam un saprotam, un jo bieži tikai to arī redzam. Jo var skatīties un tomēr neredzēt. Un vai mēs nevarētum kurmet pieļaut domu, ka prusakam kastroļi, īpaši nenoberzti un apķepuši, allaž liksies „vērtīgāki" par jebkuru Leonardo un Rembranta audeklu?

Bet tas nenozīmē, ka kastrolis ir vienīgā reālitāte.

Viss tātad atkarās no garīgā līmeņa un garīgajiem apvāršņiem, kādi nu kuram tie ir. Viss atkarās no tā, ko kurš mīl un saprot.

Gustavs Kurbē (1819—1877) bija visai neparasta personība. Parasti bijis tā, ka literātūra iedvēsmojusi vizuālo mākslu. Kurbē gadījumā bija otrādi. Viņš, gleznotājs, ietekmēja literātu Sanflerī, kā savā laikā jau konstatējām. Neparasts Kurbē bija arī vēl citā ziņā: vārdos viņš sprediķoja vērtību pārvērtēšanu, bet darbos, savā mākslā, palika uzticīgs vecajām vērtībām. Kurbē, kurš par katru cenu gribēja būt reālists, bija viens no sava gadsimta irracionālākajiem cilvēkiem. Viņu vadīja nevis racionālais prāts, nevis „reālisms", bet pilnīgi irracionāla, lai neteiktu monstroza godkāre, kas nevis veicināja, bet kaitēja lietai, kuŗai viņš it kā kalpoja: savai reālisma mākslai un savai mākslinieka-reālista karjērai.

Kurbē (Courbet) bija dzimis franču pelēko baronu ģimenē. Taču šeit šis vārds jāsaprot savādāk nekā Latvijā. Kurbē bija zemtuŗi, bet nebija vairs zemnieki. Kurbē bija namnieki, kas iedzīvojušies revolūcijas laikā, iepērkot par bezvērtīgu papīra naudu nacionālizētus labiešu zemes īpašumus. Tas arī izskaodro, kādēļ laba tiesa turīgo franču namnieku ir „kreisi noskaņoti". Viņi instinktīvi baiļojas par to, ka kāds jauns autoritārs režīms varētu viņiem ar „viltus" naudu iepirktos īpašumus atņemt. Tas arī Gustāvā radīja kreiso politisko noslieci. Ģimene lielāko tiesu savu zemju iznomāja. Atliek tikai ielūkoties Kurbē gleznā „Ciema jaunkundzes", kurā attēlotas 3 gleznotāja māsas sarunā ar rentnieka ganīti, lai saprastu, pie kādas sabiedrības šķiras piederēja karstais „revolūcionārs". Visām trīs jaunavām ir lapseņu vidukļi, pilsētniecu tērpi un gluži parīziska iznesība kā modē, tā stājā.

Pabeidzis Bezansonas vidusskolu, Gustāvs devās uz Parīzi, kur jau pirmajā dienā pasludināja vecākiem, ka nestudēs tieslietas, kā sākumā bija it kā domāts, bet mācīsies gleznot.

Kādēļ? Aiz godkāres. Viņš necieta ne lauku darbus, ne grāmatas. Ienīda grieķu un latīņu valodu un visu, kam sakars ar mācīšanos: senatni, vēsturi, klasisko mākslu, jo mācībās bija vājš un šai laukā nekad nevarēja cerēt kļūt pirmais. Pavisam citādi bija ar zīmēšanu. Tā viņam padevās labāk nekā kuram katram citam viņa pusē. Te viņš patiesi varēja spīdēt. Un bez kādām pūlēm. Tādēļ viņš arī bija sācis jau Bezansonā mācīties Davida un Grō skolnieka Flažulō (Flajoulot) zīmēšanas skolā, kur guva izcilus un ātrus panākumus.

Kad maršals Vajāns, valsts ministrs, ķeizara nama un mākslas ministrs, Kurbē bija aicinājis brokastīs kopā ar divi citiem māksliniekiem, vēlot Kurbē tikai labu, tas pret pārsteigto ministru izturējās rupji un izaicinoši, viņam pasludinot:

Monsieur, je suis l'homme le plus orgueilleux de France..*) — Mans kungs, es esmu Francijas pašlepnākais vīrs! Bet „orgueilleux" nozīmē vairāk nekā pašlepns, tas arī nozīmē iedomīgs, kundzisks, lielmanīgs, augstprātīgs. Te neviļus nāk prātā mūsmāju čigāna smagākais lāsts nolādētā neatvairāmai, neglābjamai pazudināšanai: kaut tu lepnis paliktu!

Šaubu nav, Kurbē bija pašlepnākais, iedomīgākais un gleznotāju saimē arī, laikam, skopākais. Franču jaunās gleznošanas skolas galva nāca no īstās vietas — no Ornānas, Bezansona apriņķī. Franškontejas apgabalā, par kuŗas iemītniekiem apgalvo, ka tie esot lielākie sīkstuļi, kas pievērsušies zemes lietām vien, un ir tādi skopuļi, ka tautā par viņiem radusies epigramma:

— Aizdod man spieķi.
— Nē.
— Aizdod man sievu.
— Še.

Sieva jau, kā smejies, nenodils.

Turīgais tēva dēls no Ornānas nevienam trūkumcietējam kollēgam nav sniedzis palīdzīgu roku, nedz kādam griezis ceļu. Viņš bija pārliecināts republikānis un „sociālists", sākumā būdams furjērists, tad prudonists. Sirds viņam allaž bijusi kreisajā pusē, bet maks — stūrgalvīgi labajā.

Kā mākslinieks Kurbē bija viens, kā pilsonis — cits.

*) Courbet, Raconté par lui-méme et par ses amis. Sa vie et ses oeuvres. Pierre Cailler Editeur, Genève, MCML, II, 49. lpp.

(Turpinājums sekos)

…VIJA
…A, 1968. GADA 26. JŪNIJS
…DAKCIJA TORONTO
…Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
…r. 531—4533:
…dolfs Norītis 1765 Victoria Park
…gh, Ont.; tālr. 759—8076;
…CIJA EIROPĀ:
… Münster/Westf., Von Einem Str.19
…kriptus pēc vajadzības īsināt. Ne-
…izglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
…rka (Kanadā) vai starptautiskais
…). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
…tās domas ir rakstītāja personīgs
…ā atbilst arī redakcijas viedoklim.
… un Kanadā — par mēnesi $ 1.50;
…ēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu
…) Atsevišķa numura cena 20 centu.
…dinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā
… — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

…STULES

Pievienoju I. Gubiņas lūgumam savējo, lai mūsu valodnieki paskaidro, vai vārds māma būtu „uzlasāms un krājams" vai aizmirstams.

Lilija Blūma, Toronto

★

APBRĪNOJAMA UZDRĪKKSTĒŠANĀS

Gunars Irbe ir čakls recenziju rakstītājs. Viņš raksta ļoti interesanti, t. i. intelektuāli, gandrīz ģeniāli, ar uzdrīkstēšanos, lielu vai mazu, kā nu kuŗo reizi. Šāda maza uzdrīkstēšanās esot arī viņa recenzija par Jāņa Viesiena dzejoļu kopojumu „Māla bezdelīgas" šī laikraksta 22. maija numurā. Tajā recenzents raksta, ka „pavisam reibinoši koncentrēti Viesienam uzrakstījies dzejolis ‚Beigas', tikai četras rindas: Vilnis smiltīs saplacis; / putas — krasta vaigā, / attek bērns un saberž tās / savā delnā maigā —. Kāda pilnīgi ģeniāli tverta cilvēka dzīves un ‚paaudžu nomaiņas' aina!"

Tiešām gan, šajās rindās ir kaut kas varens, pavisam jauns un svaigs tvēriens — lielums, dziļums, plašums. Pie tam abiem diviem — dzejniekam un recenzentam. Posts tikai ar tiem nožēlojamiem lasītājiem, nejūtīgiem un šādas lietas uztvert un aptvert nsepējīgiem. Bet var būt, ka daži tomēr atradīsies, vismaz jācer.

Tai pašā recenzijā G. Irbe izdara arī šādu atklājumu: „.. ir vajadzīga un nepieciešama tā individuāli personīgā redzēšana, kas atrodama ‚Māla bezdelīgās' un kas atšķiŗ Jāni Viesienu no viņa kollēgām." Nabaga kollēgas! Varbūt tie bija iedomājušies, ka arī viņiem ir katram sava individuāla redzēšana, bet nu nekā! G. Irbe to skaidri pasaka. Viņam ir uzdrīkstēšanās.

A. Zālīte, Flašingā

…strs, Kurbē bija aicinājis brokas-
…tiem māksliniekiem, vēlot Kurbē
…pārsteigto ministru izturējās rupji
… pasludinot:
…is l'homme le plus orgueilleux de
…kungs, es esmu Francijas pašlep-
…ueilleux" nozīmē vairāk nekā paš-
…ē iedomīgs, kundzisks, lielmanīgs,
…viļus nāk prātā mūsmāju čigāna
…ādētā neatvairāmai, neglābjamai
… tu lepnis paliktu!
…rbē bija pašlepnākais, iedomīgā-
…imē arī, laikam, skopākais. Fran-
…s skolas galva nāca no īstās vie-
…Bezansona apriņķī, Franškontejas
… iemītniekiem apgalvo, ka tie
…, kas pievērsušies zemes lietām
…uļi, ka tautā par viņiem radusies
… spieķi.
…sievu.
…mejies, nenodils.
…ls no Ornānas nevienam trūkum-
… sniedzis palīdzīgu roku, nedz kā-
…ņš bija pārliecināts republikānis
…ā būdams furjērists, tad prudo-
…laž bijusi kreisajā pusē, bet maks
…
…Kurbē bija viens, kā pilsonis —
… par lui-même et par ses amis. Sa
…es. Pierre Cailler Editeur, Genève,
…pp.
…rpinājums sekos)

Ar un par Antoninu Vaivodi

MŪSU AUSTRĀLIJAS LĪDZSTRĀDNIEKA EDURDA ŠMUGAJA RAKSTS NO SIDNEJAS

Par dziedones Antoninas Vaivodes koncertiem kritikas rakstītas gandrīz visos latviešu trimdas laikrakstos, un tās ir rakstījuši mūsu mūzikas lietpratēji. Tādēļ par viņu varētu, varbūt, uzrakstīt vēl kaut ko vispārēju, kam ar dziedāšanu pamaz vai pat nemaz nav sakara. Varētu kaut ko uzrakstīt par viņas tērpiem, stāju, smaidu, gaitu u. t. t. Varētu atstāstīt viņas gūtos iespaidus par Austrāliju un Austrālijas latviešiem. Varētu pat atkārtot to, kas rakstīts „Austrālijas Latvietī", ka māksliniece Melburnas nemīlīgajā ziemā tomēr jutusies silti tautiešu sirsnības dēļ. Varētu arī pastāstīt, ka Sidnejā viņu saņēma un pavadīja ar sauli un smaidiem, ka Sidnejā māksliniece sagaidīja arī savu vīru, inženieri J. Garanci, ierodamies no ASV un gandrīz tūlīt no lidlauka to „aizrāva" uz baznīcu, uz latviešu katoļu dievkalpojumu, pēc kuŗa iepazinās arī ar jaunceļamo namu un tā cēlējiem — Sidnejas latviešu katoļu saimi. Tāpat interesants bijis brauciens uz Zilajiem kalniem un skaistajām alām, kādu nekur citur pasaulē neesot; interesanta bija arī iepazīšanās ar Austrālijas galvaspilsētu Kanberu, kuŗā dzīvo diezgan daudz latviešu, bet koncerts tur nenotika. Tāpat vēl dažas citas lietas un notikumi.

Bet — kad pēc Antoninas Vaivodes garīgā koncerta Sidnejā satikos ar mūsu mūzikas senioru, Latvijas nacionālās operas solistu un vēlāko mūzikas kritiķi Kārli Nīci, tad radās vēlēšanās dzirdēt arī viņa spriedumu par šo vienu no mūsu trimdas slavenākajām māksliniecēm. Kārlim Nīcim visā drīzumā piepildīsies 80 mūža gadu, un savā gaŗajā mūžā viņš ne tikai sakrājis daudz pieredzes un zināšanu, bet līdz pat sirmam vecumam pratis saglabāt arī asu vērtētāja skatienu un dzirdi. Tādēļ domāju, ka lasītājiem un arī pašai māksliniecei būs interesanti iepazīties ar šī cienījamā mūzikas seniora vērtējumu. Viņš izteicās:

„Aizvadītajos gados mēs Sidnejā esam dzirdējuši vairāku mūsu dziedātāju koncertus, bet līdz šim visas dziedātājas bijušas soprāni, tādēļ ar sevišķi lielu interesi gaidījām dzirdēt ASV viešņu — kontraltu Antoninu Vaivodi. Ka šī interese bija plaša, to apliecināja kuplais apmeklētāju skaits kā garīgajā, tā arī laicīgajā koncertā 1. un 2. jūnijā. Antoninas Vaivodes vārdu pirmo reizi iepazinu, pirms pāris mēnešiem izlasot „Austrālijas Latvietī" Dr. Anša Karpa rakstu par dziedones skaisto balsi un mūzikas gaitām. Pēc šai rakstā lasītā uz koncertu gāju ar augstām prasībām. Ja tagad jātbild, vai dzirdētais attaisnoja gaidīto, tad jāsaka: pa lielākai daļai — jā. Dziedonei ir ļoti plša diapazona, brīvi plūstoša, skaista tembra kontralta balss, sevišķi sonori, plaši ir viņas zemie un vidējie krūšu toņi. Pārejā no krūšu uz galvas toņiem kontraltiem vienmēr ir grūtības to izdarīt bez jūtama lūzuma. Antonina Vaivode šīm grūtībām, šķiet, laimīgi jau tikusi pāri, tikai dažviet pēc zināmu vokāļu secības jūtama skarbuma pieskaņa, kuŗu pēc iespējas jāmēģina novērst. Augšējie toņi, kaut arī tīrskanīgi, varēja būt plašāki, izlīdzinātāki, kas vairāk piemērotos vidējā posma dziedājuma nokrāsai. To minu tikai tādēļ, ka esmu pārliecināts, ka dziedone ar savām dabiskās skaistās balss dotībām un apgūtajām techniskajām zināšanām ir spējīga šos sīkos traucējumus novērst. Viņas stiprākā puse ir mezzo - voce dziedājums un mākslinieciski dziļi izjustais priekšnesums, kuŗā katrs vārds, katra fraze atrod atbalsu klausītāju sirdī. Antoninas Vaivodes staltais augums, gaumīgie tērpi un vienkārši cēlā estrādes stāja atstāj dziļi paliekošu iespaidu. It sevišķi iespaidīga bija viņas pirmā uznākšana garīgajā koncertā — baznīcas sveču gaismas puskrēslā dziedone gaŗajā melnajā tērpā izskatījās patiešām iespaidīga."

Šai vietā atļaušos K. Nīča stāstījumu mazliet pārtraukt un no savas puses piebilst, ka man personīgi dziļāku iespaidu atstāja garīgā koncerta nobeigums, ne sākums. Sākumā mani mazliet traucēja tas, ka izskatījās vairāk pēc dievkalpojuma nekā garīga koncerta, bet pēc koncerta, sevišķi pēc pēdējām divām dziesmām un mācītāja svētības to starpā, bija pacilāti izlīdzināts noskaņojums.

Tālāk atkal vārds K. Nīcim:

„Garīgā koncerta programmā bija 15 dažādu skaņražu darbi, kuŗu izpildījumā A. Vaivode pilnībā parādīja savu izjūtu plašo skālu. Kā sevišķi mākslinieciski apgarotu dziedājumu var minēt A. Skultes „Stāsti man, ak Ģetzemene", T. Dibuā „Adoramus Te, Christe", C. Morisa „Svešinieks no Jūdejas" un A. Molotes „The Lords Prayer". Arī visi pārējie dziedājumi bija labi pārdomāti un mūzikāli nevainojami. „Agnus Dei" un „Adoramus Te, Christe" dzirdējām latīņu valodā, bet „T'e Lord's Prayer" angliski. Visas pārējās dziesmas māksliniece dziedāja labskanīgā latviešu tulkojumā. Ērģeļu pavadījumus ļoti mūzikāli veica D. G. Oneils.

Laicīgajā koncertā A. Vaivode dziedāja 8 latviešu autoru dziesmas un 5 operu ārijas, visas sniedzot labskanīgā oriģinālvalodā, ļoti skaidrā dikcijā un teikumu pareizā frazējumā, kas lielai daļai mūsu dziedoņu būtu ņemams par paraugu. Klausītājiem vislabāk patika latviešu autoru J. Vītola, A. Kalniņa un V. Ozoliņa dziesmu grupa, no kuŗām vairākas nācās atkārtot. Visjūsmīgākos aplausus guva klusināti dzidrā balsī dziedātā V. Ozoliņa „Šūpuļa dziesma" (Tirzmalietes vārdi), pēc kuŗas atkārtojuma aplausi ilgi nerimās. Operu ārijas no Hendela „Rinaldo", H. Purcela „The Fairy Queen", P. Čaikovska „Pīķa dāma", G. Rosini „Seviļas bārddziņa" un G. Doniceti „La Favorita" māksliniece dziedāja ar mūzikālu gaumi, pēc visām operdziedoņu tradicijām, tomēr bez orķestŗa pavadījuma operu ārijas nekad negūst pelnīto klausītāju atsaucību. Pārsteigums bija kontralta programmā uzņemtās divas kolorātūrsoprāna ārijas — „Hark, hark" no Purcela operas „Rinaldo" un „Una voce poco fa" no Rosini operas „Seviļas bārddzinis". Pēc šo āriju dzirdēšanas godam jāsaka, ka pārsteigums pārvērtās apbrīnošanā par dziedones varēšanu arī šajā dziedāšanas žanrā. Es tomēr ieteiktu nebojāt savu skaisto kontralta balsi.

Liels atbalsts dziedonei bija Mirdzas Stūres mūzikāli smalkjūtīgais klavieŗu pavadījums. Visvairāk aizrāva tas, ka viņu kopīgais mūzikālais sniegums aizsniedza ne tikai klausītāju dzirdi, bet iegulās arī to sirdīs. Sevišķi tas bija jūtams latviešu skaņražu dziesmu atskaņojumā. M. Stūre ilgāku laiku nebija dzirdēta spēlējam latviešu sarīkojumos, tādēļ cerēsim, ka nākotnē viņu dzirdēsim biežāk, jo Austrālijā mums ir tikai viena Mirdza Stūre."

Atļaujos še pievienoties K. Nīča cerībai — lūgumam dzirdēt M. Stūri pēc iespējas biežāk, tāpat lūgt arī Antoninu Vaivodi neaizmirst Austrāliju, jo mums ir tikai viena Antonina Vaivode brīvajā pasaulē.

Ar šo konstatējumu arī varētu šo rakstu beigt, bet tad iznāktu, ka honorārs jāsaņem K. Nīcim, bet man nepaliktu gandrīz nekas. Tādēļ vēl jāpastāsta Kanadas un ASV lasītājiem vismaz tas, ka Antonina Vaivode ļoti atzinīgi izteicās par Austrālijas latviešu koncertu publiku. Viņa jutusi, ka drīzi radies kontakts starp viņu un publiku, paliekot visu koncerta laiku.

Interesanti bija apruņāties ar mākslinieci arī par citām lietām.

(Nobeigums 6. lpp.)

Valentīne Hermane

KURP TAGAD IESI?

Tu, cilvēk,
Meklēji,
Šķiet, sasniedzi
Civilizācijas galotni,
Nu velti, veltīgi
Pēti un raugi
Sev apkārt:
Kur laime?

Tai garām
Aizsteidzies
Neredzot,
Nemanot,
Nepazīstot.
Kurp tagad iesi,
Zinot, ka
Atceļa nav?

Iet vēl
Uz priekšu?
Bet tālāk
Vairs neved kāpnes.
Laika nu pēkšņi
Ir pārpilnam
Vientuļām
Nožēlām . . .

DZIEDONE ANTONINA VAIVODE AUSTRĀLIJĀ

No kreisās: dziedones dzīvesbiedrs J. Garancis, A. Vaivode, prāv. P. Bečs, E. Šmugaja un Ed. Polikēvičs pēc dievkalpojuma pie latviešu katoļu nama Sidnejā. Foto: A. Lejietis

Pa jaunatnes pēdām

RAKSTU KRĀJUMS „MĒS" 26./27. NUMURS

Kā katram trimdas izdevumam, arī jaunatnes žurnālam „Mēs" palaikam rodas krīzes brīdis. Līdzšinējā spiestuve tā pārslogota ar amerikāņu vietējiem pasūtinājumiem, ka latviešu vajadzībām vairs neatliek laika. Traka būšana... Bet cerēsim, ka žurnāla redakcija drīz atradīs jaunu un uzticamāku iepiedēju. Tikai pacietību, nākošos numurus gaidot!

Uz apskatāmā dubultnumura vāka redzama latviešu meitene „ar ātrākajām kājām" brīvajā pasaulē. Tā ir Biruta Vilmane, kuŗa pagājušajā gadā, startēdama Austrālijas vienībā, ieguva bronzas medaļu 400 m skrējienā studentu pasaules meistarsacīkstēs Tokio. Vāka aizmugurē „Mēs" atbildīgais redaktors Aivars Ruņģis paskaidro žurnāla pašreizējos techniskos apstākļus.

Rakstu krājuma 1. lappusē iepazīstamies ar jaunu zīmētāju — Dāvi Rafaēlu Šalku, kas solās tikpat čakli zīmēt, kā to līdz šim darījusi un vēl dara Sniedze Ruņģe. Šalka zīmējumi vietām pavīd arī nākošajās lapās. Tiem ir īpats stils, kas krasi atšķiŗas no Sniedzes Ruņģes savdabīgajiem un reālajiem vilcieniem.

Žurnālam ievadrakstu devis Juris Eglītis par tematu „Latviešu jaunatnes žurnālu „Mēs", apskatīdams izdevuma tapšanu un attīstīšanās gaitu pirmajos gados un tā nozīmi latviešu jaunatnes vidū pašreiz. Tālāk sniegts zinātniski fantastisks Zigurda Kronberga sacerējums „Nekad savā mūžā neesmu bijis tik nobijies", kuŗu no angļu valodas tulkojusi Sniedze Ruņģe. Še jāpiezīmē, ka 1966./67. mācību gadā Brook Bond & Co. Ltd Anglijā rīkoja darbu sacensību skolēniem, kuŗas pirmajā grupā 1. vietu ieguva Korbijā dzīvojošais latviešu zēns Zigurds Kronbergs, saņemot godalgā 16 dienu ceļojumu uz Ceilonu. Žurnāla lasītājiem viņu intervēja „Mēs" redaktrise Zigrīda Daškevica.

Jānis Pīpiņš rakstā „Atkal Latvijā" turpina savus interesantos piedzīvojumus vācu darba dienesta gaitās, atkal pastāstot dažus jaukus epizodus un kuriozus starpgadījumus, kuŗu satiksmē ar vācu lielkungiem nebija mazums. Ar t. s. dzejnieku „Mazās serijas" izdevumiem iepazīstina apg. Imanta īpašniec E. Reitmane. Ikviens, kas kādu no šiem izdevumiem jau rokā turējis, atzīs, ka tie ir kaut kas jauns un vērā liekams pasākums, kuŗu it īpaši jaunatnei derētu neatstāt novārtā. Ir tiešām tā, kā Reitmane saka: „Jaunie latvieši, saņemiet savus dzejniekus!"

Nodaļā „Mūsu valoda" Lalita Muižniece sniegusi rakstu „Balti un baltie". Tā ir apcere par mūsu sarežģīto gramatiku, kuŗu, laikam, neviens nav ar labpatiku mācījies. It sevišķi jaunajiem latviešiem tā vēl arvien ir mīklaina ābece, bet to var attiecināt arī uz daudziem pieaugušajiem.

Māra Eichmane no Sidnejas stāsta „Mēs spēlējam teātri Austrālijā", un līdzīgu atreferējumu dod arī Gundega Michele „...un Adelaidē". Rakstam „Dziesmu dienas Anglijā" Zigrīda Daškēvica devusi priekšvārdu, pēc tā par savām gaitām un pieredzi svētku laikā stāsta Jānis Kažociņš. Pēc Zigrīdas Daškēvicas intervijas par sevi stāsta divi citi Anglijas jaunieši — Lilija Zobena un Imants Lūsis, bet Vilma Tenese rakstā „Pase un tās vēsture" tēlo cilvēku nepatikšanas ap pasēm un vīzām.

Šai numurā izcila vērība veltīta arī skautu un gaidu dzīvei. Rakstu par japāņu gaidām sniegusi latviešu gaidu kustības un Latvijas gaidu centrālās organizācijas dibinātāja Vilhelmīne Vilka, kuŗas ilgā pieredze un prasme stāstīt par Latviju ir labs paraugs citiem. Interesantajā rakstā „Mana pieredze Japānā" viņa stāsta par 4 gadiem, kuŗus pavadījusi ar japāņu gaidām, arī tām stāstot par Latviju un latviešiem. Vaļija Ruņģe rakstā „Liels darbs, lieli svētki" savukārt pakavējas pie pērnā gada jubilejas nometnes latviešu centrā „Gaŗezerā", bet „Mēs" redaktrise Gundega Michele savukārt pastāsta par savu ciemošanos pie gaidām Austrālijā.

Fotomontāžas lapa rāda raibus notikumus, kuŗi iezīmējas rakstā „Lustīga dzīvošan..." Īsi sakot: redzēts, dzirdēts un noklausīts ELJAs 14. kongresā Abensenā, Vācijā. Seko raksts par LNJAK 13. kongresu Toronto, bet Lauma Liepiņa stāsta par baltiešu studentu kongresu lietuviešu ģimnazijā Vācijā. Šifrējies autors pakavējas pie pagājušā gada Divreizdivi nometnes atskaņām.

Par dzimtenes sportistēm — TTT basketbolistēm stāsta Vilma Tenese rakstā „Zelta meitenes". Tās ir latviešu basketbolistes, kuŗu slava un panākumi atbalsojušies tālu pāri dzimtenes robežām. Gunārs Bērzzariņš rakstā „Meistare, kuŗu visi zina, bet maz pazīst" savukārt pastāsta par Austrālijas latviešu dižo skrējēju Birutu Vilmani.

Tālivaldis Mednis raksta par Rietumberlīni, kuŗā šovasar notiks pasaules latviešu jaunatnes kongress. Nodaļā „Mums raksta, mēs rakstām" citа vidū ir dažu jauniešu īsraksti, piemēram, Balbas Šmitas—Kalējas „Ko mums dod latviešu ģimnazija", Andŗa Kalupnieka un Daces Reimanes rakstiņi ar vienādu virsrakstu „Laime" Dacīte Jauntirāne rakstu krājumu pabeidz ar „Latvian Power, Lettische Macht, latviešu spēks". Ko tas nozīmē? Atklāti sakot, par to zinu vienīgi tik daudz, ka šis spēks ir īpašas pogas ar uzrakstu „Latvian Power". Vērojot tās fotouzņēmumā, rodas daži jautājumi, bet iekām nav ievākta papildinformācija, komentāri jāatliek. Taču jau tagad jāsaka, ka tā liekas jauka pašu jauniešu izdoma. Tāpat arī īpašie krekli ir kaut kas jauns un vienreizējs latviešu spēka pavairošanai. Kā vienmēr, arī šis „Mēs" numurs ir bagātīgi illustrēts. Tā 80 lappusēs ir 12 zīmējumu un 78 fotouzņēmumi. Abonēšanas maksas ziņā „Mēs" vēl arvien ir lētākais un vislabāk ilustrētais trimdas žurnāls.

Mums jābūt lepniem, ka ir šāds jaunatnes izdevums. Bet, kā katrs izdevums, arī „Mēs" var pastāvēt tikai tad, ja tam ir regulāri abonenti un lasītāji. Tādi varam būt mēs visi — jaunie un vecie, ja mums rūp latviešu jaunatne. Tādēļ atbalstīsim šo žurnālu un nebūsim svešinieki savu jauniešu vidū.

Gunārs Liepiņš

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(22. turpinājums)

— Nē, nebrauc! — Lija satrūkās. — Es no mājas laukā šodien neiešu.

— O. k. Tad parunāsim uz vietas. Man tas enivei! Bā-ai!

Nākošajā mirklī sāka dūkt tālruņa atvienotājs signāls. Kārlis bija iekāris klausuli.

Lija atgriezās dārzā. Rudīte redzēja, ka draudzenei nav bijusi patīkama saruna. Viņa gaidīja, kad Lija pati sāks stāstīt un jautādama skatījās tai pretī.

— Iedomājies — Kārlis! — Lija vairs neapsēdās. — Teicās braukt šurp.

Rudīte uztrūkās kājās.

— Tad es eju! To dzērāju es negribu redzēt.

— Neredzēsi šeit, redzēsi pati savā mājā. Viņš pie jums apmeties.

— Nē!

— Tomēr, tomēr.

— Tad man vēl vairāk jāsteidzas. Ja viņš mani te satiks, gribēs vest ar auto mājās, bet es viņa mašīnā iekšā nekāpju!

— Čikens.

— Tu ar viņu brauktu?

— Ne jau tāpēc. Tu esi čikens, ka tagad bēgsi, jo baidies pateikt skaidri, ka viņa mašīnā nesēdēsi. Bez tam — skaidrā prātā viņš ir labs braucējs. Tu ērtāk aizkļūtu mājās.

— Un tu esi čikens, ka negribi ar viņu viena runāties. Tāpēc tu gribi, lai palieku.

— Tā ir, — Lija atzinās. — Man no viņa runāšanas bail. Man ir nojauta . . . . Redzi, pirms kāda laika viņš man atrakstīja. Bija tāda sajukusi rakstīšana, bet tagad es šo to sāku saprast. Viņam ir savi nodomi, un man no tiem bailes.

— Tad es te pavisam lieka! — Rudīte sāka soļot uz dārza vārtiem, acīs viņai bija šķelmīgs smaids. — Ja tev brauc boifrends ar nodomiem, tad trešais lieks.

— Tu neesi draudzene, bet nodevēja! Tu mani atstāj vienu, kad palīga vajaga visvairāk.

— Tu neesi viena. Tev mājās tēvs. Sauc viņu, ja pati netiec galā.

Viņa pamāja un izslīdēja uz ielas. Pēc pāris desmit soļiem viņa atskatījās, vēlreiz pacēla sveicienam roku un tad sāka veikli soļot mājup.

No pretējās puses — Kalnupes dzīvoja vienvirziena ielā — strauji tuvojās sarkans auto ar atvāžamo jumtu. Nokviecās riepas, un braucējs ar vienu lēcienu bija no mašīnas ārā. Lija vēl nebija paguvusi atgriezties dārzā.

— Well! Tas ir labi, ka mani sagaidi!

— Es tevi negaidīju. Es pavadīju viešņu.

— That's just fine. Un tomēr tu pie vārtiņiem mani sagaidīji. Esi gatava? Brauksim?

— Es jau teicu, ka nebraukšu.

— O. k. Tad aicini mani iekšā.

Kārlis kopš pavasaŗa nebija pārvērties. Tas pats nevērīgais uzvarētāja skatiens, tā pati valdonīgā runa, tā pati pārspīlētā cenšanās pasvītrot savu neatkarību.

— Nāc, — Lija pakāpās sāņus un atcēla vārtus; Kārlis līdz šim vēl bija atradies ielas pusē. — Iesim dārzā.

Viņa gāja cieminam pa priekšu un apsēdās dārza galā novietotajā solā, kam priekšā bija smags dēļu galds. Kārlis mirkli šaubījās, kur sēsties: Lijai blakus vai uz sola galda otrā pusē. Viņš izšķīrās par pēdējo; tā viņš meiteni varēja labāk redzēt.

— Well . . . — viņš iesāka, — tu manu vēstuli saņēmi?

— To tu man reiz jau prasīji.

— Bet tu man neatbildēji.

— Jā, saņēmu.

— Un?

— Kas — un?

— Ko tu par to saki? Kad rīkosim kāzas?

— Kārli, neniekojies. Kāpēc tu tīši jauc saskaņu labu paziņu starpā? Tu labi zini, ka tevi neprecēšu.

— Why not? Es nav sliktāks par citiem.

— Tam, ko es precēšu, jābūt labākajam no visiem.

— Un es tāds nav?

— Kādai citai — varbūt. Man ne.

— Tev vajaga tādu ar diplomu?

— Diplomam ar mīlestību nav nekāda sakara.

— Mēs nerunājam par mīlestību, bet precēšanos.

— Un tie atkal savukārt viens no otra nav šķirami. Es tāda neprecēšu, ko nemīlu.

Kārlis runājot bija izņēmis no krekla krūšu kabatiņas cigarešu kārbiņu un no tās izvilka cigareti. Kārbiņu novietojis atpakaļ, viņš cigareti iebāza mutē un sāka pa bikšu kabatām meklēt sērkociņus. Tūlīt tos neatradis, tas pēkšņi attapās, steigšus par jaunu tvēra pēc cigaretēm un pasniedza kārbiņu pāri galdam Lijai.

— Paldies, nē. Nesmēķēju, — Lija purināja galvu. — Tev trūkst sērkociņu? Es ieiešu istabā pakaļ.

— Nē, nevajaga, — Kārlis izņēma cigareti no mutes. — Labāk paliec un izrunāsim līdz galam.

— Man viss ir izrunāts.

— Man nav. Redzi, es tagad ir tik vecs, ka pēdējais laiks meklēt sievu. Un . . . well, I like you. Tu ir exactly, kā es savu sievu gribu. Perfect. Un ka man nav visas skolas, par to never mind. Es uztaisīs vairāk naudas, nekā tie ar skolām. Mēs ar Māri nākošo pavasari sāks independent. Business, you know.

— Tas jauki. Tā tiek pie naudas.

— Now, look! Un ko es viens ar naudu darīs? Ja mēs būs divi, un tad vēl nāks baby — viens vai divi, vai cik tu gribēs — tad visa dzīve būs happy and perfect.

Lija pasmaidīja.

— Kārli, tu esi kā liels bērns. Kāpēc tu domā, ka man rūp nauda? Pasaulē ir daudz miljonāru; tev liekas, ka tiem vajadzētu tikai pamest ar pirkstu, un es būtu gatava gājēja?

— Es vēl nav miljonārs. Bet mēs ir abi letiņi un . . . ja tu domā, es jau varu arī vēl iet kādā . . . ē . . . night school, — Kārlis mazliet atturīgāk nobeidza. Izglītības turpināšanas domu viņš bija glabājis kā pēdējo ieroci.

— Lieliski. Tad ej kādā skolā. Tas būs prātīgāk nekā precēties.

(Turpinājums sekos)

Iespaidīga manifestācija Hamiltonā

NE VĒLĒŠANU KAMPAŅA, BET BALTIEŠI RUNĀ APSPIESTO TAUTU VĀRDĀ

„Jūnijs personificē dzīvību, skaistumu un romantiku dabā un arī cilvēku dzīvē, bet latviešiem, lietuviešiem un igauņiem šis mēnesis, sākot ar 1941. gadu, atgādina viņu tautas traģēdijas iesākumu un nenovēršamo, varmācīgo bojā eju!" — Ar šādiem vārdiem lietuviešu valodnieks prof. A. Klimas no Ročestras ievadīja 14. jūnija atceres brīdi Makmāstera univeristātes Robinsona piemiņas auditorijā, Hamiltonā.

Baltiešu federācija 16. jūnijā bija rīkojusi baltiešu sēru dienas — 14. jūnija — atceri Hamiltonā. Šogad atbildīgie rīkotāji bija lietuvieši, kuŗus reprezentēja viņu studentu klubs Makmāstera universitātē priekšsēža Vīta Beņūša vadībā. Lietuviešu studenti sadarbībā ar latviešu un igauņu pārstāvjiem noorganizēja iespaidīgu baltiešu traģēdijas manifestāciju atklātībai — kanadiešiem.

Motorkāde, kuŗā piedalījās vairāk nekā 100 automašīnu ar nacionālajiem karogiem un izteiksmīgiem saukļiem, virzījās pa Hamiltonas galvenajām ielām uz pilsētas centru, kur pie Kritušo kaŗavīru pieminekļa apspiesto tautu laimīgākā daļa pauda brīvajai pasaulei kā aculiecinieki komūnistu briesmu darbus Baltijas valstīs, noliekot vainagu un klusuma brīdī pieminot nomocītos un deportētos tautas brāļus un māsas. Turpinājumā motorkāde virzījās uz Makmāstera universitāti, kuŗas Robinsona piemiņas auditorijā kupls dalībnieku skaits noskatījās filmu „My Latvia" un noklausījās lietuviešu valodnieka Dr. A. Klima īsu referātu par baltiešu rusifikāciju un genocīdu. Sekojošās paneļdiskusijas vadīja Dr. A. Klimas, piedaloties Kanadas valdības pārstāvim ministram Dž. Munro no Otavas, latviešu socioloģijas studentam J. Dreifeldam no Toronto un igauņu vidusskolas skolotājam U. Hurdenam.

Debatēs skāra jautājumus: Ko darīt, lai atmodinātu brīvo pasauli? Kā palīdzēt apspiestajām tautām atgūt brīvību? — Dž. Munro domāja, ka Kanada var atbalstīt un veicināt ASV ārpolitikas labvēlīgu nostāju pret apspiestajām tautām. Viņš atzina, ka Amerikas plašais kontinents pilnībā neapzinās brīvības lielo vērtību, kā arī komūnistu okupācijas patieso izpausmi — tautu iznīcināšanu. „Tādēļ runājiet jūs, stāstiet mums un it visiem citiem par baltiešu verdzību Pad. savienības okupācijā. Tad, cerēsim, drīz pienāks jauns laiks apspiestajām tautām!" sacīja Dž. Munro.

Jāpiezīmē, ka Hamiltonā 14. jūnija sarīkojums nekad nebija izvērties tik iespaidīgs kā šogad, Baltijas valstu dibināšanas 50. jubilejas gadā. Daudz kanadiešu jautāja un interesējās, vai notikšot kāda vēlēšanu „rally". Lai pateicamies mūsu trimdas jaunatnei — lietuviešu studentiem, kas atdzīvināja pagātnes demonstrācijas jaunā spēkā motorkādē un interesantās paneļdiskusijās universitātes auditorijā pulcinā ja daudz klausītāju apspiesto tautu brīvības manifestācijā.

J. G.

PAZIŅOJUMS UN LĪDZJŪTĪBA

Sakarā ar nāves gadījumu mūsu laikraksta vietējo ziņu redaktora Rūdolfa Norīša ģimenē, naktī uz 20. jūniju negadījumā mirstot viņa 23 gadus vecajam dēlam Ērikam, atreferējumu par BTFK konferenci un Baltiešu nedēļas nobeigumā Toronto notikušo pieņemšanu sniegsim kādā no nākošajiem numuriem. Lūdzot lasītājus saprast šo aizkavēšanos, atļaujamies arī lasītāju un līdzstrādnieku vārdā izteikt izjustāko līdzjūtību Norīšu ģimenes traģiskajā atgadījumā.

LA redakcija

MUMS NEVAR BŪT NEKĀDA KOMPROMISA

(Pārnesums no 1. lpp.)

nā. Pasniedzot hamiltonieša V. Tuklera dāvināto alus kausu uzvarētājiem virves vilkšanā — Toronto vienībai, Kanadas DV zemes valdes pr-dis E. Krūka teica: „Pirms kādām boksa sacīkstēm viens no bokseŗiem vingrinājis savus muskuļus dažādos grūtos darbos, bet otrs tikai dzēris alu. Uzvarējis alus dzērējs. Balvas dāvinātājs virves vilcējiem, droši vien, cerēja, ka uzvarēs Hamiltonas komanda, tādēļ arī dāvināja alus kausu. Kaut bokserim laimējās uzvarēt, es torontiešiem tomēr ieteiktu pēc iespējas mazāk lietot alu, lai arī nākošajās sacīkstēs gūtu drošu uzvaru."

Ugunskura programmā bja Tonijas Krūkas brīvdabas uzvedums „Ar brīvības ilgām sirdī", epizods no 1941. gada jūnija beigām. Tajā piedalījās DV teātŗa Kanadā aktieŗi Maija Gaiķe, Inta Purva, Roberts Miglāns un Rūdolfs Purvs. Īsus ievadvārdus teica autore, iesākot ar Veronikas Strēlertes dzejoļa pantu: „Tu uzlūko mūs / Ar skatienu tālu, / Tu redzi mūs, Latvija, / Atšķirtos." Tad T. Krūka norādīja: „Kaut Sidrabenē valda prieks, mēs nedrīkstētu aizmirst, ka šī nedēļa ir mūsu tautas sēru laiks, kad mums jāpiemin cietēji, brāļi un māsas tālumā." Autore vēl paskaidroja, ka uzveduma pamatā ir patiess notikums, bet tā norisē būs jāiesaista arī skatītāji. Kad tēlotājiem bija vajadzīgi „brīvprātīgie" kādam „bīstamam pārgājienam", tādi arī pieteicās no skatītāju vidus un savas nesagatavotās lomas veica pārliecinoši un apzinīgi. Svinīgs bija brīdis, kad, ugunskuram iedegoties un Latvijas karogam noliecoties, atskaņēja DV vīru koŗa dziedātais „Svēts mantojums", kuŗu no trešai DV izdodamai skaņu platei ar kaŗavīru dziesmām ieskaņotās lentes atskaņoja skaņu meistars I. Ķipis. Uzvedums beidzās ar DV vīru koŗa dziesmu „Par zemi, ko mīlam".

Ka arī nopietna rakstura programma gluži labi iederas pie ugunskura, apliecināja uzmanīgais un disciplinētais skatītāju pulks, kuŗā bija arī daudz jauniešu. Atpakaļ tagadnē skatītājus atsauca laimīgo ložu vilkšana. Autore pateicās uzveduma tēlotājiem ar skūpstu, bet skatītāji viņai ar skaļiem aplausiem. Sv. Katrīnu, Kičeneras, Hamiltonas un Toronto vanadzes bija gādājušas par kopīgu azaidu turpat pie ugunskura.

Cik lielu prieku un sajūsmu jauniešos, tikpat ielu nepatiku vienā otrā vecākās paaudzes apmeklētājā radīja „dzīvā grupa" jeb jauniešu modernais orķestris. Kā visas paaudzes savā laikā pārdzīvojušas sava veida „trakuma gadus", tā arī mūsdienu jaunatnes, kā tā pati saka, „akmeņu rullēšanas" mūzika nav sevišķi patīkama vecāko gadagājumu ausīm. Šis vakars tomēr apliecināja, ka ir viens no iespaidīgākajiem veidiem, kā pulcināt jaunatni kopā ar vecāko paaudzi, rādot tai, ka arī mēs cenšamies to saprast, nevis tikai kritizēt un uzspiest savu gaumi. Sidrabenes tenisa laukums mudžēja no maziem un lieliem akmeņu rullētājiem", kuŗi arī neatteicās līdzās tēviem un mātēm griezties valša taktī. Jauniešu pulkā bija arī viesi no Ročestras, kuŗi palika uz svētkiem pēc tautisko deju kopmēģinājuma ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku lieluzvedumam Klīvlendā.

Svētku otru dienu ievadīja svētbrīdis Sidrabenes brīvdabas baznīcā, kuŗā māc. Ā. Čops uzsvēra, ka cīņu par mūsu tautas un tēvzemes brīvību mēs katrs izcīnām savā dvēselē. Mūsu tēvzemes brīvības rītausma galvenokārt balstās uz mūsu jaunatnes dvēseles stiprumu un tās ticību brīvas Latvijas atjaunošanai.

Līdztekus sacīkstēm vieglatlētikā, risinājās arī šaušanas un šacha sacensību turpinājums, kā arī nodarbības mazajiem svētku viesiem, 4 — 12 gadu vecajiem bērniem, T. Krūkas vadībā.

Sidrabenes ēdamzāle bija pārvērsta „mākslas darbnīcā", kuŗā radās ne tikai gleznas, zvēri un putni, bet, veiklu roku darināti, atvērās arī milzīgi magoņu ziedi, tāpat veidojās ar apbrīnojamu pacietību uz kārbu vākiem līmēti dažāda veida makaronu darinājumi. Appūsti ar zelta un kapara krāsu, tie atgādināja antīkās mākslas atveidus. Kad svētku rīcības komitejas pr-dis E. Ozols norādīja, ka laiks beigt darbošanos un sākt darbus izvērtēt, 6 gadus vecais Jānītis B. no Londonas piesteidzās pie T. Krūkas un uztrauktā balsī žēlojās: „Skolotāj, man vēl tikai jānospreiļā mana manstera pakaļa, tad es būšu gatavs." Ne tikai mazais Jānītis, arī pārējie dalībnieki jutās gaužām vīlušies, ka nevarēja turpināt savu jaunrades darbu.

Še interesanti atzīmēt kādas mātes bažas par savu 5 gadus veco dēlēnu, jo viņš ilgāk par pusstundu nevarot mierā nosēdēt. Zēns nostrādāja ne tikai visas trīs stundas, bet vēl būtu turpinājis līmēt un krāsot... Daudzi bērni bija iesaistīti arī sporta spēlēs un šaušanā, bet tas svētku norisi padarīja vēl dzīvāku, apliecinot bērnu interešu dažādību, neizsmeļamo enerģiju un pacietību.

Kamēr krāsa un līme apžuva saulē, mazie mākslinieki un sportisti iebaudīja „karstos suņus" un atspirdzinājumus, vai izmēģināja roku iešaut klauna degunu veidā izpūstajos balonos. Darbu izvērtēšanas komisijai — Kanadas DV valdes kasierim R. Britālam ar dzīvesbiedri, kuŗa abas dienas veica arī žēlsirdīgās māsas pienākumus, un S. Ozolai, kuŗa savukārt centās svētkus iemūžināt ar fotokameru — bija grūts uzdevums izmeklēt labākos darbus, jo visi dalībnieki bija cītīgi strādājuši. Beidzot vērtēšanu, rezultāti izrādījās šādi: 4 — 6 gadu veco grupā — 1. Mārcis Veinbergs, 2. Daina Vāgnere un 3. Ināra Lūse; 7 — 9 gadu veco grupā — 1. Dace Veinberga, 2. Daina Pauzere un 3. Roberts Vāgners; 10 — 12 gadu veco grupā — 1. Ināra Zaļakmene, 2. Inta Beitāne un 3. Māra Rāviņa. Bija domāts ne tikai par godalgām pirmajiem trim, bet arī pārējos „māksliniekus" apdāvināja, tā ka visi ar priecīgu prātu un paša darinātu „mākslas darbu" varēja doties mājup.

Svētku nobeigumā rīcības komitejas prdis E. Ozols pateicās Sidrabenes pārvaldei par lielo sirsnību un viesmīlību, kuŗa svētku rīkotājiem un apmeklētājiem ļāva justies kā mājās. Daudzās balvas laistījās saulē, uzvarētāju sejas priekā, bet svētku rīkotāji jutās visvairāk gandarīti par lielo jauniešu pulku dažādā vecumā, kuŗi grupējās zem karogotās DV emblēmas kopīgam uzņēmumam, tāpat par labu saskaņu un vienprātību ar LNJAK pārstāvjiem, it sevišķi tās priekšsēdi un svētku rīcības komitejas vicepriekšsēdi A. Zaķi.

A. Vērniece

Pie Latvijas karoga ar sēru lentēm Hamiltonā notikušajā 14. jūnija motorkādē: no kreisās — Indra Pulciņa, Māris Ozols un Inese Tuklere. Foto: J. Gailītis

DRAUDŽU MANTA 510.000 DOL. VĒRTĪBĀ

LELDAAs KANADAS APGABALA MĀCĪTĀJU UN DRAUDŽU PĀRSTĀVJU KONFERENCE TORONTO

Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju konferencē 15. jūnijā Sv. Barnaba baznīcā Toronto piedalījās ik pa 9 mācītājiem un draudžu pārstāvjiem. Bez trīs vietējo Toronto draudžu ganiem, archibīskapa A. Lūša un mācītājiem A. Brieža un Ā. Čopa, konferencē piedalījās abu Montrealas draudžu aprūpētājs prāv. V. Šēfers un māc. A. Voitkus, Sadberijas draudzes māc. E. Ķerģis, Hamiltonas Kristus draudzes māc. E. Pavasars, Sv. Katrīnu, Niagaras un Londonas draudžu māc. J. Frauliņš un Otavas Miera un Sūsenmarijas draudzes māc. E. Lange, kā arī draudžu priekšnieki vai pārstāvji R. Roze, Z. Rūten- šoreiz izraudzīja Otavas Miera bachs, E. Ziplāns no Toronto, M. Stauvers no Vinipegas, A. Spūrmanis no Montrealas, A. Millers no Otavas, V. Kārkliņš no Sadberijas, H. Greble no Sv. Katrīnām un H. Rapa no Londonas.

Konferenci ar svētbrīdi ievadīja apgabala garīgais vadītājs prāv. V. Šēfers, kas vadīja arī sekojošo darba sēdi, protokolējot māc. E. Langem.

Archibīskaps A. Lūsis informēja par nesen Toronto notikušo jaunās Latvijas ev.-lut. baznīcas virsvaldes plēnārsēdi un pakavējās tuvāk pie tās lēmumiem.

Aizvadītā gada pārskatu par apgabala darbību sniedza tā garīgais vadītājs prāv. V. Šēfers. Kanadas apgabalā ir 25 draudzes, kuŗas aprūpē 12 mācītāju, kopā apvienoti 6554 iesvētīti latvieši un 1942 bērni un jaunieši. Divām draudzēm Toronto un vienai Hamiltonā ir savas baznīcas, bet Montrealā viens draudzes nams, bez tam 4 draudzēm ir lauku īpašumi, tā kā visu draudžu manta ir 510.000 dol. kopvērtībā. Ienākumi aizvadītajā gadā bijuši 149.366 dol., bet izdevumi 130.893 dol.; kristīti 53 bērni, iesvētīti 107 jaunieši, miruši 57 draudžu locekļi, bet salaulāti 54 pāri, no tiem 28 jauktās laulībās. Apgabalā notikušas 4 mācītāju un 3 mācītāju un draudžu pārstāvju konferences, kā arī viena svētdienas skolu skolotāju sapulce. Bez tam apgabala garīgais vadītājs, izņemot Londonu, apmeklējis visas draudzes un piedalījies 4 LELDAAs konferencēs un 2 baznīcas virsvaldes sēdēs.

Jaunatnes un svētdienas skolu darba vadītājs māc. A. Voitkus ziņoja par svētdienas skolu darbību, grāmatu un citu mācības līdzekļu sagādi.

Apgabala valdi konference turpmākajiem 3 darbības gadiem aizklātā nobalsošanā ievēlēja līdzšinējā sastāvā: apgabala garīgais vadītājs prāv. Viesturs Šēfers, vadītāja vietnieks, jaunatnes un svētdienas skolu darba vadītājs māc. Arturs Voitkus un valdes loceklis, dāmu komiteju un garīgās literatūras lietu pārzinis māc. Edgars Lange. Abus laicīgos valdes locekļus neievēl tieši, bet tam apgabala valdē šos valdes locekļus delegē. Arī un Montrealas Trīsvienības draudzi, kuŗas līdz šim valdē bija delegējušas Arminu Milleru (kasieris) un Jāni Tēraudu (sekretārs). Pieņemams, ka abas draudzes valdei viņus izraudzīja par jaunu.

Pārrunājot dažādus jautājumus, archibīskaps A. Lūsis informēja, ka piedalīsies Pasaules baznīcu apvienības lielsanāksmē Upsalā, Zviedrijā, kā arī par sagatavoto latviešu, igauņu un lietuviešu baznīcu iesniegumu tai. M. Stauvers norādīja, ka daļa jaunatnes atsvešinās ne tikai no baznīcas, bet no latviešu kopības vispār, kā ideoloģiski, tā polītiski, kas galvenokārt notiek kanadiešu vidusskolu un universitāšu ietekmē. Viņš ieteica izdot īpašu rokas grāmatu, kuŗā būtu tajā jautājumus, kuŗi saistās ar mūsu attieksmēm pret baznīcu, sabiedriskajiem pasākumiem, polītiku un citām nozarēm no reliģiskā, morālā un polītiskā viedokļa. Māc. Ā. Čops atbildēja, ka jaunatnes atsvešināšanos veic kvalificēti spēki, tādēļ jautājums nav tik vienkārši atrisināms ar rokas grāmatas izdošanu.

Par konferences dalībnieku uzņemšanu rūpējās Austrumu draudzes dāmu komiteja.

Zg.

Pensijas 66-gadniekiem — janvārī

Kā „Canadian Scene" ziņo, ar 1969. gada janvāri ap 42.000 personu Ontario provincē kļūs tiesīgas saņemt vispārējo vecuma nodrošināšanas pensiju, bet attiecīgās aplikācijas jāiesniedzamas jau tagad, lai neaizkavētos pensiju pieprasījumu apstrādāšana un reizē ar to ir izmaksa. Minētajā laikā pensionāri kļūs tie, kas dzimuši 1902. gadā un sasniedz 66 gadu vecumu līdz šī kalendāra gada beigām. Kanadas pavalstniecība nav nepieciešama, [illegible] vecuma pensiju. Sakarā ar dzīves dārdzības pieaugumu pensijas summa tagad paaugstināta no 75 uz 76,50 dol. mēnesī.

Ir konstatēts, ka pensiju pieprasījumi ienāk visai gausi: līdz martam bija saņemtas tikai 6000 aplikācijas vai 14% no paredzamā kopskaita. Tādēļ ieteicams ar aplikāciju iesniegšanu pasteigties.

Pieprasījuma veidlapas kopā ar informācijas brošūru saņemamas katrā pasta iestādē. Pensiju likums prasa aplikantiem pierādīt savu vecumu ar dzimšanas apliecību vai kristībzīmju iesniegšanu kopā ar aplikāciju. Ja šādu dokumentu nav un nav arī iespējams tos sagādāt, aplikācija tomēr jāiesniedz kopā ar rakstu, kuŗā paskaidroti iemesli, kuŗu dēļ minētos dokumentus nav bijis iespējams iesniegt. Vecumu tad nāksies pierādīt ar citāda veida dokumentiem vai ārsta liecību.

Vecums, kuŗu sasniedzot sāk izmaksāt vecuma pensijas, ar katru gadu samazinās, un tā tas turpināsies līdz 1970. gada janvārim, kad pensijas būs tiesīgi saņemt jau 65 gadu vecumu sasniegušie, ja vien tie Kanadā nodzīvojuši vismaz 10 gadu.

Kad vecuma nodrošināšanas pensijas piešķirtas, pensionāriem aizsūta informāciju par garantēta ienākuma papildpiemaksu pie vispārējās pensijas. Tas ir papildmaksājums pensionāriem ar maziem ienākumiem vai pavisam bez jebkādiem ienākumiem. Tās lielums ir vairāk nekā 30 dol. mēnesī, ja nav nekādu ienākumu, bet tikai vispārējā vecuma pensija.

A. K.

IEVĒRĪBAI

Sakarā ar vasaras laiku turpmāk līdz 15. septembrim Daugavas Vanagu grāmatnīca, 491 College ielā, atvērta pirmdienās, trešdienās un piektdienās no plkst. 9 rītā līdz pl. 6 vakarā, otrdienās un ceturtdienās no plkst. 9 rītā līdz pl. 8 vakarā, bet sestdienās no plkst. 9 rītā līdz

LELDAAs Kanadas apgabala mācītāju un draudžu pārstāvju konferences dalībnieki Toronto: priekšā no kreisās — māc. E. Pavasars, R. Roze, māc. E. Lange, prāv. V. Šēfers, archibīskaps A. Lūsis, māc. V. Voitkus, A. Millers un V. Kārkliņš; aizmugurē — H. Rapa, māc. A. Briedis, H. Greble, māc. J. Frauliņš, māc. Ā. Čops, Z. Rūtenbachs, A. Spūrmanis, E. Ziplāns un māc. E. Ķerģis. Foto: JAK

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

● Sidrabenes vasaras nometnei pieteikto dalībnieku veselības pārbaude paredzēta laikā no 1. — 6. jūlijam Dr. Silvijas Užānes kabinetā (52 Linsmore Cresc., Toronto 6; tālr. 465-2892) parastajās pieņemšanas stundās. Dr. Linards Lukss veselības pārbaudi izdarīs 3. jūlijā Sv. Andreja baznīcas telpās no plkst. 6 — 8 vakarā. Nometnes dalībniekiem par veselības pārbaudi jāmaksā 1 dol. Nometne šogad darbosies no 7. jūlija līdz 25. augustam; tās atbildīgais vadītājs būs līdzšinējais — māc. Ā. Čops, bet administrātore Gaida Rāviņa. Meiteņu nometnes atbildīgā vadītāja būs Nora Pulciņa, bet zēnu nometnei Judīte Vāgnere. Bez tam katrā nometnē darbosies vēl pa 3 vadītājiem un palīgvadītājiem no jauniešu vidus. Mazo bērnu nometni arī šogad pārzinās Rasma Jūrmala, bet nometnes saimniece būs A. Kodola. Līdz šim jau pieteikti vairāk nekā 120 bērni, bet jaunus nometņotājus vēl var pieteikt G. Rāviņai (9 Castle Green Cresc., Weston, Ont.; tālr. 249-9585). Dalības maksa jauniešu nometnē ir 20,50 dol. nedēļā, apdrošināšanu ieskaitot, bet mazo bērnu nometnē 23,50 dol. Gadskārtējie Sidrabenes bērnu svētki notiks 18. augustā. Bez tam nometnes laikā paredzētas arī filmu izrādes, īpašas rokdarbu stundas zēniem un meitenēm, kā arī apmācības peldēšanā un citās sporta nozarēs.

VINIPEGA

● DV Manitobas nodaļas šaušanas sacīkstes, kuŗu rezultātus iesūtīs globālajam vērtējumam, notika 8. jūnijā Fort Garry policijas šautuvē un iepriecināja ar faktu, ka it kuplā dalībnieku skaita vidū jaunatnes bija vairāk par vecās paaudzes sacensoņiem. Rezultātus negatīvā ziņā gan stipri iespaidoja lietainais un miglainais laiks. Sakarā ar globālo vērtējumu rezultāti pagaidām nav publicējami. Sacensības vadīja nod. mednieku un makšķernieku kopas vad. K. Līcēns ar palīgu A. Kēleri, piedaloties arī nodaļas valdes loceklim St. Stepulim un revīzijas komisijas prdim V. Balgalam.

J. Z.

● Latviešu ev.-lut. Sv. Krusta draudzes svētdienas skolā 1. jūnijā notika mācību nobeiguma un izlaiduma akts. Skolu šogad beidza Dace Štauvere un Pēteris Meistars. Abus absolventus apsveica A. Krastiņa draudzes dāmu komitejas vārdā, Z. Kļaviņa no Latviešu biedrības, V. Stenders no DV Manitobas apvienības un A. Vītiņš no Akadēmiskās saimes, pasniedzot grāmatas. Rakstnieces Birutas Senkēvičas balvu ieguva Dace Štauvere. Pārējiem skolēniem izsniedza liecības ar grāmatu veltēm un Latvijas valsts proklamēšanas 50 gadu jubilejas padomes īpašus atzinības rakstus par latviešu skolas apmeklēšanu. Skolas pārzinis M. Štauvers savā runā atzina, ka skolai bijuši labi panākumi, un norādīja, ka tās 18 pastāvēšanas gados bijuši arī tieši 18 absolventu. Šāgada absolventiem viņš „ceļa maizē" deva trīs „dzīves pērles" — augsti vērtēt dzīvību, ticību un zinības. Absolventu vārdā skolotājiem un vecākiem pateicās Pēteris Meisters, bet vecāku padomes vārdā skolotājiem ar ziediem pateicās Maija Tizeka.

EDMONTONA

● Edmontonas vīru dubultkvarteta Dzintars gadskārtējā koncerta programmā 1. jūnijā bija Vītola, Norviļa, Graubiņa, A. Jurjāna, Cīruļa, Cimzes un Pavasara darbi, pavisam 14 dziesmu, vairums tautas dziesmu sabalsojumu. Dzintarieši pēdējos trīs gados ievērojami uzlabojuši balsu saliedējumu, arī mūzikālo izpildījumu, bet vēl jāstrādā pie forte un piano. Solistam H. Tarkšim (Norviļa „Piebalgas precinieks" un Jurjāna „Apsegloju melnu kuili") jāpanāk līdzenāks dziedājums. Ziedus saņēma dubultkvarteta mūzikālais vadītājs H. Skrastiņš. Tāpat pa rozes ziedam saņēma katrs tautas deju ansambļa dalībnieks, kuŗš piedalījās vakara programmas papildinājumā. Dejas bija iestudējusi A. Rudovica. Pēc priekšnesumiem bija saviesīga dzīve ar loteriju. Apmeklētāju bija vairāk nekā iepriekšējā gadā.

—Ins

● Tautas deju kopa 15. jūnijā bija rīkojusi sezonas nobeigumu ar izbraukumu uz kopas vadītājas Dr. A. Rudovicas vasaras mītni pie Ailendas ezera, ap 60 jūdžu rietumos no Edmontonas. Izbraukumā piedalījās ap 100 tautiešu. Dejas mijās ar Jāņu dziesmām un ugunskura priekiem. Sevišķi par šo izbraukumu priecājās jaunieši. Mazs raksturīgs piemērs: 9 gadus vecās Rutas vecāki izbraukuma dienas rītā sprieda, vai labāk nepalikt mājās, jo ceļš tāls, bet automašīnas riepas visai nodilušas. To dzirdot, meitene izsaucās: „Tēt, salabo manu velosipedu, es braukšu viena!"

Dēlam aizejot

Rakstot laikrakstam, bieži nācies pieminēt arī aizgājējus, gan tuvus paziņas, gan daudzus, ar kuŗiem nācies sadarboties vai dzīves ceļi krustojušies. Katrā gadījumā tas vienmēr bijis nepatīkams pienākums ar zināmu zaudējuma smeldzi, sāpju un līdzjūtības izjūtu. Tomēr grūti iedomāties, ka līdzīgas rindiņas savā mūžā nāksies rakstīt arī par saviem mīļajiem tuviniekiem. Bet dzīves sarežģītie ceļi un likteņa lēmumi ir nezināmi, un vārdos nav izteicamas sāpes un zaudējuma lielums, kad jāziņo, ka tikai 23 gadu vecumā no dzīves šķīries mans dēls Ēriks Pēteris. Tieši latviskajos Saulgriežu svētkos, 24. jūnijā, viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu izvadīja māc. A. Briedis.

Par pēkšņo un traģisko zaudējumu skumst viņa vecāki, brālis, māsa, sieva un tuvinieki.

Rūdolfs Norītis

Uzņēmumā pa kreisi: nometnes atklāšanas a... un apvienības goda priekšnieks T. Siliņš. —

Saruna latviešu valod...

Nokavēts 14. jūnija protes...

AS ZIŅAS

saimes, pasniedzot grāmatas. Rakstnieces Birutas Senkēvičas balvu ieguva Dace Stauvere. Pārējiem skolēniem izsniedza liecības ar grāmatu veltēm un Latvijas valsts proklamēšanas 50 gadu jubilejas padomes īpašus atzinības rakstus par latviešu skolas apmeklēšanu. Skolas pārzinis M.Stauvers savā runā atzina, ka skolai bijuši labi panākumi, un norādīja, ka tās 18 pastāvēšanas gados bijuši arī tieši 18 absolventu. Šāgada absolventiem viņš „ceļa maizē" deva trīs „dzīves pērles" — augsti vērtēt dzīvību, ticību un zinības. Absolventu vārdā skolotājiem un vecākiem pateicās Pēteris Meisters, bet vecāku padomes vārdā skolotājiem ar ziediem pateicās Maija Tizeka.

EDMONTONA

● Edmontonas vīru dubultkvarteta Dzintars gadskārtējā koncerta programmā 1. jūnijā bija Vītola, Norvija, Graubiņa, A. Jurjāna, Cīruļa, Cimzes un Pavasara darbi, pavisam 14 dziesmu, vairums tautas dziesmu sabalsojumu. Dzintarieši pēdējos trīs gados ievērojami uzlabojuši balsu saliedējumu, arī mūzikālo izpildījumu, bet vēl jāstrādā pie forte un piano. Solistam H. Tarkšim (Norvija „Piebalgas precinieks" un Jurjāna „Apsegloju melnu kuili") jāpanāk līdzenāks dziedājums. Ziedus saņēma dubultkvarteta mūzikālais vadītājs H. Skrastiņš. Tāpat pa rozes ziedam saņēma katrs tautas deju ansambļa dalībnieks, kurš piedalījās vakara programmas papildinājumā. Dejas bija iestudējusi A. Rudovica. Pēc priekšnesumiem bija saviesīga dzīve ar loteriju. Apmeklētāju bija vairāk nekā iepriekšējā gadā. —Ins

● Tautas deju kopa 15. jūnijā bija rīkojusi sezonas nobeigumā ar izbraukumu uz kopas vadītājas Dr. A. Rudovicas vasaras mītni pie Ailendas ezera, ap 60 jūdžu rietumos no Edmontonas. Izbraukumā piedalījās ap 100 tautiešu. Dejas mijās ar Jāņu dziesmām un ugunskura priekiem. Sevišķi par šo izbraukumu priecājās jaunieši. Mazs rakstura piemērs: 9 gadus vecās Rutas vecāki izbraukuma dienas rītā sprieda, vai labāk nepalikt mājās, jo ceļš tāls, bet automašīnas riepas visai nodilušas. To dzirdot, meitene izsaucās: „Tēt, salabo manu velosipēdu, es braukšu viena!"

iespējams tos sagādāt, aplikācija tomēr jāiesniedz kopā ar rakstu, kurā paskaidroti iemesli, kuru dēļ minētos dokumentus nav bijis iespējams iesniegt. Vecumu tad nāksies pierādīt ar citāda veida dokumentiem vai ārsta liecību.

Vecums, kuru sasniedzot sāk izmaksāt vecuma pensijas, ar katru gadu samazinās, un tā tas turpināsies līdz 1970. gada janvārim, kad pensijas būs tiesīgi saņemt jau 65 gadu vecumu sasniegušie, ja vien tie Kanadā nodzīvojuši vismaz 10 gadu.

Kad vecuma nodrošināšanas pensijas piešķirtas, pensionāriem aizsūta informāciju par garantēta ienākuma papildpabalstu pie vispārējās pensijas. Tas papildmaksājums pensionāriem ar mazāku ienākumiem vai pavisam bez jebkādiem ienākumiem. Tās lielums ir vairāk nekā dol. mēnesī, ja nav nekādu blakus ienākumu, bet tikai vispārējā vecuma pensija.

A. K.

Dēlam aizejot

Rakstot laikrakstam, bieži nāksies pieminēt arī aizgājējus, gan paziņas, gan daudzus, ar kuriem nācies sadarboties vai dzīves ceļi krustojušies. Katrā gadījumā tas vienmēr bijis nepatīkams pienākums ar zināmu pārdzīvojumu smeldzi, sāpju un skumju izjūtu. Tomēr grūti iedomāties, ka līdzīgas rindiņas savā mūžā nāksies rakstīt arī par saviem mīļajiem tuviniekiem. Bet dzīves sarežģītie ceļi un liktenīgie lēmumi ir nezināmi, un vārdos neizteicamas sāpes un zaudējuma lielums, kad jāziņo, ka 23 gadu vecumā no dzīves šķiries mans dēls Ēriks Pēteris. Latviskajos Saulgriežu svētos, 24. jūnijā, viņu pēdējā gaitā Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā izvadīja māc. A. Briedis.

Par pēkšņo un traģisko zaudējumu skumst viņa vecāki, brālis, māsa, visi tuvinieki.

Rūdolfs Norītis

ZIEMEĻKALIFORNIJAS VANADZĒNU NOMETNĒ

Uzņēmumā pa kreisi: nometnes atklāšanas aina — no labās māc. G. Kness-Knezinskis, DV apvienības Ziemeļkalifornijā priekšnieks E. Blumbergs un apvienības goda priekšnieks T. Sīlis. — Uzņēmumā pa labi: nometnes saimnieces (no kreisās) E. Vīka, L. Sīle, Dz. Pružinska un M. Stabule.

Saruna latviešu valodā...

(Turpinājums no 1. lpp.)

jau viss ir labi.

Apsēžamies pašenā uz nama balkona viens otram pretī divos pītos krēslos un sākam risināt senas atmiņas, iepinot jautājumus par pašreizējo dzīvi, viņas darbu un vispārējo stāvokli šai zemē. Nu jau sarunājamies latviešu valodā, sākumā pagrūtāk, bet tad arvien veiklāk un veiklāk. Pēdējo reizi Anna Irbe latviski esot runājusi 1937. gadā.

Ar misionāri Annu Irbi iepazinos kā jauns teoloģijas students 1931. gadā Rīgā. Pēc 6 gadu pavadīšanas Indijā viņa bija devusies savā vienīgajā ceļojumā uz dzimteni, lai apciemotu savu tēvu Latvijas ev.-lut. baznīcas bīskapu Kārli Irbi. Zviedru misionāri, viņas darba biedri, to darīja ik pēc 6 gadiem, lai uzlabotu veselību vienu gadu ilgā atpūtā savā zemē. Bet mūsu misionāre nevarēja to atļauties — izdērēt ceļam tik daudz naudas, ja no visām pusēm stiepās pretim izsalkušas melnas krāsas rokas, un bērni, kuri gan nepratā raudāt, bet kurkstēja badā un slimībās, lūdza palīdzību. Tomēr es biju Kristīgo studentu biedrības priekšnieks un biju lūdzis misionāri sniegt priekšlasījumu par Indiju mūsu saimei. Viņas runa saviļņoja, nemieru ienesa sirdī viņas 6 gadu laikā Indijā iegūtais noslēpumainais un grūtsirdīgais acu skatiens. Savu stāstu viņa pabeidza ar lūgumu teoloģijas studentiem — pabeigt studijas un braukt uz Indiju palīgā. Saskatījos ar draugu Robertu Feldmani. Tas jau bija aicinājums mums. Abiem radās apņemšanās: mēs dosimies uz Indiju par misionāriem. Bet dzīvē daudz kas nepiepildās, arī mūsu nodoms ne. Robertam Feldmanim to neatļāva veselība, man — archibīskapa T. Grīnberga aicinājums būt par mācītāju viņa vietā Ventspilī. Taču mācītājs Feldmanis kļuva par Latvijas baznīcas ārmisijas sekretāru un 1937. gadā varēja doties uz Indiju un noskaidrot vajadzības Latvijas misijas ciemā. Es līdztekus savam darbam Ventspilī kļuvu ārmisijas lietu referents Piltenes prāvesta iecirknī, lai gādātu vajadzīgos līdzekļus, un turpināju sarakstīties ar misionāri. Māc. R. Feldmanis bija pēdējais latvietis, kuŗu misionāre bija satikusi, un tagad, pēc 31 gada, es, varbūt, būšu pats pēdējais, jo misionāre grib palikt Indijā un tajā arī mirt.

Kāds nu ir šīs vienreizējās latviešu sievietes dzīves stāsts, kura izpelnījusies ne tikai mūsu baznīcas, bet visas tautas augstāko atzinības balvu?

1920-tajos gados Anna Irbe no bēgļu gaitām Krievijā atgriezās Latvijā ar mazu ceļa somu un savu pāris gadu veco puisēnu pie rokas. Viņas dzīvesbiedru, pārtikušu krievu zemes muižnieku, krievu komūnisti bija nošāvuši. Dzīves prieks bija zudis, atlika tikai ceļš atpakaļ uz dzimteni pie tēva. Kādu dienu viņa noklausījās Rīgā priekšlasījumu, ko sniedza zviedru misionārs caurbraucot uz savu zemi no Indijas. Priekšlasījums Annu Irbi tā aizgrāba, ka pēc tā viņa pateica savam tēvam, ka nolēmusi kļūt par misionāri un doties uz Indiju. Bīskaps Kārlis Irbe centās viņu no šī nodoma atrunāt, jo sievietei ar mazu bērnu uzņemties tik grūtu darbu un pie tam tik sliktos apstākļos likās bezprātīgi. Pat no misionāriem-vīriešiem daudzi to nespēj. Taču Anna Irbe nebija atrunājama. Viņa devās uz Angliju, lai pāris gadus sagatavotos misionāres darbam un iegūtu arī ārstniecības zināšanas. Tālākā gaita vairs nebija apturama.

1925. gadā misionāre Anna Irbe kopā ar savu 7 gadus veco dēlu Kirilu, kuŗu latviešu bērni toreiz sauca par Kiriku, devās uz Dienvidindiju un apmetās Koimbatores pilsētā, zviedru baznīcas misijā. Te viņa kļuva par indiešu bērnu patversmes vadītāju un tai pašā laikā čakli mācījās tamilu valodu, kuŗu runāja šajā apgabalā. Novērojot zviedru misionāru dzīvi un darbību, viņu daudz kas neapmierināja. Misionāri, saudzējot savu veselību, bija iekārtojušies samērā labi celtās mājās, dzīvoja pēc eiropiešu dzīves veida un ēda savus ierastos ēdienus. Tas, ka viņi redzami atturējās no indiešiem un viņu dzīves veida, kas atstāja nelabvēlīgu ietekmi tautā. Anna Irbe vēlējās iekļauties indiešos pilnīgi, lai kļūtu viena no viņu cilvēkiem un tā iegūtu viņos lielāku uzticību.

(Turpinājums sekos)

Nokavēts 14. jūnija protests?

Apvienoto nāciju nama parkā Ņujorkā atrodas arī Pad. savienības dāvināta bronzas statuja, kuŗu 1958. gada pasaules izstādē Briselē apbalvoja ar augstāko godalgu — Grand Prix diplomu. Statujā redzamā vīra vienā rokā ir veseris, otrā zobens, kuŗu tas pārkaļ par arkla lemesi. Tēls simbolizē cilvēces vēlēšanos izbeigt kaŗus un pārvērst cīņas un iznīcināšanas objektus par radītāja darba rīkiem.

Kaut šos apstādījumus apsarga īpaši Apvienoto nāciju sargi, uz šīs Pad. savienības dāvinātās statujas pamatnes 16. jūnijā ap pusdienas laiku bija piestiprināti divi lipekļi ar prasību „Russia, get out of Estonia, Latvia and Lithuania", kā arī ar spoži sarkanu krāsu uzrakstīts jautājums „When" un „ICBM 2". Šie uzraksti krasi kontrastēja ar statujas pamatnē iekaltajiem vārdiem „Mēs pārkalsim zobenus par arkla lemešiem." Jautājums „kad?" attieksmē uz šo iekalumu patiešām ir pamatots. Ar burtiem „ICBM", liekas, apzīmētas padomju starpkontinentālās raķetes, tā norādot uz Pad. savienības liekulību, vienmēr skaļi runājot par atbruņošanos, bet praksē vairojot savu atomieroču arsenālu, pildot to arī ar starpkontinentālajām raķetēm.

Cik zināms, statujas „izdaiļotāji" ar Pad. savienībai netīkamiem jautājumiem un prasībām nav notverti, par spīti īpašajiem apstādījumu sargiem un daudzajiem apmeklētājiem, kuŗus saulainā diena bija izvilinājusi uz Apvienoto nāciju nama parku. No informācijas, kuŗu saņēmis BATUN birojs, lipekļi pēc izskata un uzraksta atgādina tos, kuŗus BATUN dažādās akcijās izplatījis baltiešu vidū.

I. P.

Sabiedrība tūrisma braucieniem uz Latviju naudu nedod

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀ SAVIENĪBA IEPAZĪSTINA AR NARKOTISKĀM VIELĀM

Latviešu studentu centrālās savienības sarīkojums 15. jūnijā Čikagas latviešu namā, lai sagādātu līdzekļus kāda studenta tūrisma braucienam uz okupēto Latviju, neizdevās gluži tā, kā rīkotāji bija iecerējuši. Kaut bija ieradušies jaunieši, kas gandrīz nevienā citā sarīkojumā nav redzami, apmeklētāju skaits kopā ar rīkotājiem nepārsniedza 50.

Sākums bija izsludināts plkst. 7.30 vakarā, bet ap šo laiku bija ieradušies tikai 3 lietuviešu studenti. Paši latvieši sāka pulcēties pēc stundas, bet sarīkojumu oficiāli atklāja tikai plkst. 10 vakarā, LSCS stipendiju komisijas pr-dei Sandrai Osei apsveicot apmeklētājus ar vārdiem: „Sveiki, puķu bērni!" Šis apsveikums īsti iederējās sarīkojuma īpatajā gaisotnē, kuŗu radīja elektroniskās mūzikas skaņas, puķainais skatuves dekorējums, ziedi uz galdiņiem un krāsainā pusapgaismojuma vidū tūkstošspoguļu bumba, kuŗa šūpodamās meta griestos spokainas ēnas.

S. Ose nodeva sveicienus no LSCS prezidija pr-ža Jāņa Eriņa, kas „eforijas" dēļ nebija varējis ierasties. S. Ose norādīja, ka jāsāk ar reālitāti, jo, ja sāktu ar „eforiju" pie reālitātes nekad netiktu. Tā J. Eriņa atsūtīto referātu „Zāles un nezāles" nolasīja Ziedonis Ķezbers.

Referātā J. Eriņš pakavējās pie dažādajām narkotiskajām vielām, kuŗas ražo ASV: amfetamīna un barbiturāta kapsulas gadā sasniedz 13 biljonu. Narkotiskās vielas nav mūslaiku atradums, bet jau tūkstošiem gadu vecas. Galvenajās grupās minamas narkotikas, barbiturāti, amfetamīni un hallucinaciju izraisītāji — halucinogeni. Referātā bija apskatīts kokaīns un tā iedirbe: lielākā daudzumā lietots, tas izsauc nāvi. Tad kārta bija heroīnam, kuŗa lietošana var būt pat agras nāves iemesls. Šai grupai pieskaitāms arī morfijs un opijs.

Barbiturāti katru gadu prasa ap 3000 cilvēku dzīvību. Pat tik „nevainīgas" zāles, kā aspirīns un „bromozelteris", varot radīt kuņģa asiņošanu, ja šie medikamenti ir veci vai tos nepareizi lieto. Arī ideālā antibiotiskā viela chlormicīns retos gadījumos izsaucot nāvi. „Zāļu lietošanā jāievēro, ka zinātnieki pilnībā vēl nepazīst cilvēka organismu, tā ķīmisko darbību un visas reakcijas uz ķīmikālijām," atzina referents.

Ar vienu unci LSD (lysergic acid diethylomide) pietiek 284.000 „ceļojumiem". Galvenā šīs vielas īpašība ir tā, ka iespaido smadzeņu funkciju. LSD ir daudz bīstamāka par narkotikām, jo iespaido tieši individa domāšanu, kuŗa kļūst neracionāla un liek doties nāvē pavisam jocīgos veidos. Tā, piemēram, kāds staigājis pa dzelzceļa sliedēm, sekodams iedomātai balsij līdz nāvei zem vilciena riteņiem. Cits atkal ieurbis savā galvā caurumu, ticēdams, ka šādā veidā izlauzīsies no šīs pasaules un nokļūs kādā citā dimensijā. Ir vēl citi sarežģījumi, piemēram, pēc pirmā „ceļojuma" nevarot pateikt, kad no tā atgriezīsies. Pierādīts, ka LSD ietekmē chromozomus un radīšanas spējas. Šo vielu izplatība uztraukusi ASV valdības iestādes, un tās mēģina panākt likumu, ar kuŗu LSD lietošanu pieskaitītu federālajiem noziegumiem.

Halucinogēnu lietošanas iemesli pa lielākai daļai slēpjas cilvēka personības problēmās, kuŗas iespējams atrisināt ar psīchiatrijas palīdzību. Taču zāļu radītais iespaids grūtāk ārstējams nekā halucinogēnu lietošanas novēršana.

Pēdējā laikā runā par pašhipnozes lietošanu zāļu vietā, jo tai līdzīgs efekts kā halucinogēniem. Ārstniecībai un zinātnei tomēr piekrīt pēdējais vārds ķermeņa ķīmisko funkciju un reakciju pētīšanā, bet uz rezultātiem vēl nāksies ilgi gaidīt.

Referātam sekoja psīchedeliskās skaņas, kuŗas, liekas, pamudināja jauniešus „pie garā galda" dziedāt it skanīgās balsīs „Kad es būšu miris" un „Es zinu, visi mani nievā"... Parādījās Tainī Tims (Pēteris Zirnis) ar divām dziesmu imitācijām. Jaunieši viņu saņēma ar zobgalībām, viens pat sauca: „Tainī Tims ir komūnists!"

Pēc priekšnesumiem sākās vakara garam piemērota dejošana — kratīšanās, kuŗā jaunieši apliecināja, ka dzīvo līdzi laika garam. Grūti pateikt, kā jutās vecākā paaudze, jo tā drīz vien atstāja sarīkojumu.

Latviešu nama kluba telpās tai pašā laikā notika Korporāciju kopas konvents. Tā beigās nama otrā stāvā pie „puķu bērniem" ienāca daži jaunie korporeļi, no kuŗiem viens sprieda: „Priekš LSCS labi apmeklēts sarīkojums..."

Z. K.

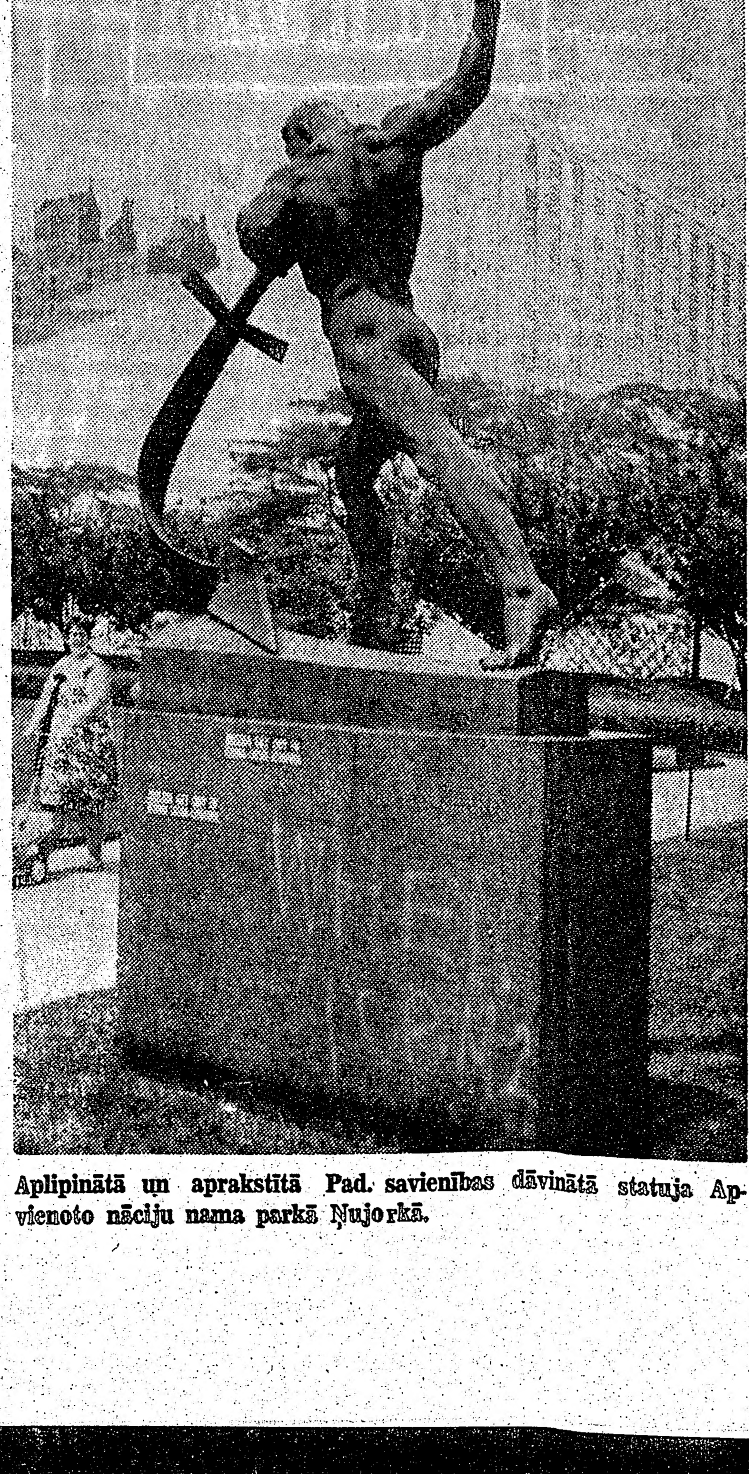

Aplipinātā un aprakstītā Pad. savienības dāvinātā statuja Apvienoto nāciju nama parkā Ņujorkā.

PALĪDZĒSIM ILONAI LEIMANEI!

Rakstnieces Ilonas Leimanes veselības stāvoklis ir ļoti slikts, spriežot pēc vēstules, kuŗa no Parīzes izsūtīta jau 17. maijā, bet sakarā ar nemieriem Francijā Ņujorkā pienākusi tikai pēc mēneša. Rakstniece dzīvo viena mazā istabiņā, bet pie sevis nevienu neielaiž. Viņu aprūpē mācītājs E. Lappuķe, kas ievadījis sarunas ar bēgļu organizāciju Parīzē, lūdzot izgādāt rakstniecei kādu regulāru pabalstu. Nav sekmējies Ilonu Leimani ievietot slimnīcā, kuŗu viņa pirms četriem gadiem atstāja, jo nepieciešams attiecīgs ārstu atzinums, kuŗu pagaidām nav izdevies dabūt. Šāgada rudenī māc. E. Lappuķe atstās Parīzi un dosies uz savu jauno draudzi 25 km attālumā no Strasburgas, kur viņš apstiprināts mācītāja amatā. Tādēļ nepieciešamība nokārtot rakstnieces aprūpes jautājumu kļuvusi ļoti akūta.

Latviešu preses biedrības centrālās valdes priekšsēža aicinājumam ziedot Ilonas Leimanes aprūpei atsaukušies krietns skaits laikrakstu lasītāju. Preses biedrībai piesūtīti 150 dol. ASV un Kanadas valūtā, bet, atskaitot kursa starpību Kanadas dolaram, saņemti 147,20 ASV dol. Bez LPB starpniecības māc. E. Lappuķem piesūtīti 105 Kanadas un ASV dolari, kā arī 5 Austrālijas dolari, bet ir zināms, ka arī rakstniecei tieši nosūtītas dažas ierakstītas vēstules. Diemžēl, Ilona Leimane pastnieku nav ielaidusi savā istabā un nav gājusi arī uz pastu šīs vēstules saņemt. Tās nosūtītas atpakaļ sūtītājiem.

Preses biedrība pateicas visiem ziedotājiem un atvainojas tiem, kuŗu sūtījums atnācis atpakaļ. Visi saņemtie līdzekļi ieskaitīti Ilonas Leimanes aprūpes fondā pie Latviešu apvienības Francijā. Vairāki tautieši pievienojuši ziedojumiem savus novēlējumus rakstniecei, kuŗus māc. E. Lappuķe nosūtījis Ilonai Leimanei. Lai rakstītāji neļaunojas, ja viņi atbildes nesaņem.

Latviešu preses biedrība būtu pateicīga, ja arī citiem lasītājiem būtu iespējams atbalstīt slimo rakstnieci. Ziedojumi sūtāmi V. Irbem, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A.

V. Irbe

Vanadzēnu nometne Ziemeļkalifornijā

Katru pavasari tūlīt pēc skolas mācību gada nobeiguma DV apvienība Ziemeļkalifornijā rīko vanadzēnu nometni, pēc tam vasaras periodā notiek atsevišķas vanadzēnu sanāksmes sporta nodarbībām. Šo vanadzēnu nometni jau 8 gadus pēc kārtas organizē Losaltos kalnos (Sanfrancisko pievārtē), jo šī vieta jauniešiem ļoti patīk: še iespējams pārnakšņot kabīnēs, var uzsliet arī pašu teltis, ir plašas iespējas dažādām nodarbībām, sporta sacensībām un arī kalnā kāpšanā. Mazākajiem vanadzēniem prieku sagādā arī tuvējās lauksaimniecības kumeļi un citi māju dzīvnieki.

Nometni, kuŗā šogad piedalījās 52 dalībnieki, 8. jūnijā atklāja DV apvienības pr-ks E. Blumbergs, dievvārdus teica māc. G. Kness-Knezinskis, pēc tam sekojošās nodarbības notika nometnes vadītāja A. Adītāja un komandanta E. Elstiņa izkārtojumā. Sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri, visās nodarbībās dominēja temats — Latvija pagātnē un nākotnē. Varēja vērot, ka nodarbību gaitā vanadzēniem sevišķi patika A. Adītāja vadītais šķēršļu gājiens ar sacensību, kuŗā katrai grupai bija jāapliecina arī zināšanas Latvijas vēsturē un ģeografijā, lai spētu pārvarēt šķēršļus un sasniegt mērķi. Ugunskura vakaru vadīja Harijs Bergs, ar interesantu stāstījumu tajā aktīvi iesaistot visus dalībniekus. Kopīgi bija jāatceras latviešu tautas brīvības cīņas, gara mantojums un sasniegumi sportā, pēc tam fantazijā jāiztēlo, kāds būs brauciens no Latvijas ar raķeti uz mēnesi 2000. gadā. Tematu vanadzēni risināja ar spraigu interesi, jo bija iespēja parādīt skolā iegūtās zināšanas un atjautību.

Vakara jundu pēc Latvijas armijas tradicijām vadīja T. Sīlis, iepriekš pastāstot atmiņas par Latvijas atbrīvošanas un Latviešu leģiona cīņām, kā arī neatkarīgās Latvijas skolas gadiem. Nometnes nobeigumā vanadzēni par sporta un šaušanas sacensībās gūtajām sekmēm saņēma balvas un atzinības lentes. Atsevišķi vērtēja vanadzēnu sekmes latviešu skolas mācībās, sekmīgākajiem piešķiŗot žurnālu „Mazputniņš" un „Mēs" gada abonementus. „Mazputniņu" izpelnījās Karina Vīka, Ilze Sīle, Ilze Cēbere, Ingrīda Elstiņa, Andris Pružinskis un Māris Stabulis, bet „Mēs" — Sandra Adītāja, Silvija Dūce, Laimdota Grīsle un Andris Sīlis.

Par nometņotāju paēdināšanu rūpējās vanadzes E. Vīka, M. Stabule, R. Rapa un L. Sīle, kopas pr-ces Dz. Pružinskas vadībā.

T. S.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometnes pirmais periods sāksies 1. jūlijā. Sevišķi daudz bērnu pieteikti otram periodam, kopskaitā 136, vairāk nekā iespējams uzņemt. Arī trešajam periodam pieteikti 111 bērni, bet pēdējā nometņošanas posmā vēl ir brīvas vietas. Brīvās vietas pirmajā posmā izskaidrojamas ar to, ka Ņujorkas skolās mācības beidzas tikai 28. jūnijā. Vasaras nometnē Katskilu kalnos sestdienu vakaros paredzēti dažādi sarīkojumi. Hamiltonas meiteņu kvintets Rota viesosies 6. jūlijā, Amerikas latviešu teātŗa Ņujorkas studija 20. jūlijā izrādīs L. Auzānes - Vītoliņas „S.O.S." Ņinas Lagzdiņas vadībā, Longailendas jauktais koris dziedās 3. augustā, bet ASV austrumu apgabala jaunatnes sporta svētki notiks 17. un 18. augustā. Nometnes ugunskuri ar nometņotāju priekšnesumiem paredzēti 13., 27., jūlijā, 10. un 24. augustā, bet šo nedēļu svētdienās notiks t. s. svecīšu dievkalpojumi.

● Ritas Pētersones klavieŗstudijas audzēkņu vakarā 20. jūnijā Ņujorkas draudzes Jonkeru dievnama sarīkojuma zālē bija pulcējušies ap 100 apmeklētāju. Sarīkojumu ievadīja 6 gadus vecais Edgars Zālīte, spēlējot vecākās māsas Noras pavadījumā. Pēc tam jaunākā audzēkne, tikai 4 gadus vecā Silvija Bogdanovica, rādīja savu māku; sekoja viņas brālis 7 gadus vecais Egils. No iepriekšējo gadu audzēkņiem jaunākajā grupā drošs piesitiens bija Mārtiņam Zālītem, laba technika Kasimam Ahamadam, kas, būdams pakistānis, latviešu valodu runā labāk par daudziem latviešu bērniem. Labs izpildījums bija Gatim Gaujeniekam, bet mūzikāli plūstošs piesitiens Rutai Vītiņai. Mierīgi un izjusti spēlēja Astride Liepiņa un Anna Strazdiņa, bet atskaņotais darbs spēcīgi un vareni skanēja Brigitai Irbei. Maigi plūstošs stils bija Norai Zālītei un Ankei Plostiņai, spēcīgi piesitieni un laba technika Pēterim Plostiņam, bet viegli un jautri skanēja Anneles Gaigules spēle.

Vecākajā grupā viļņīgā ritmā spēlēja Dzidra Liepiņa, rotaļīgi, bet noteikti Tamāra Choma, talantīgs izpildījums ar mākslinieka tvērienu bija Mārtiņam Gaujeniekam, bet teicams izpildījums labā technikā Mārai Groskopfei un Andrai Lagzdiņai. Pēc sarīkojuma audzēkņi studijas vadītājai pasniedza ziedus un dāvanas. Atlikumu nodeva Jonkeru baznīcas fondam.

V. I.

GRAND RAPIDI

● Latviešu skolas izlaiduma aktu 26. maijā ievadīja ar svētbrīdi un skolas pārziņa V. Lībanta uzrunu. Absolvents Andris Linde nodeva skolas karogu 7. klases pārstāvim Aivaram Stūrim. Liecības par skolas beigšanu saņēma Ziedonis Balodis, Anna Graube, Pēteris Graube, Juris Kazaks, Pēteris Lazdiņš, Andris Linde, Rita Rudzīte, Rita Siliņa, Edgars Veinbergs un Edmunds Zadvinskis. Klases audzinātāja A. Lībante no vecāku padomes saņēma grāmatu, tāpat citiem skolotājiem bija dažādas balvas un ziedi. Skolēnu priekšnesumos bija deklamācijas un mūzicējumi. Laba vēlējumus tālākajās gaitās skolu beigušiem nodeva klases audzinātāja A. Lībante, 7. klases pārstāvis A. Stūris, no pērnā gada absolventiem V. Lazdiņš, no skolas padomes — A. Linde, latviešu ev.-lut. draudzes A. Valdmanis, tās dāmu komitejas — H. Jansone, Vienības draudzes sestdienas skolas — Z. Lapsiņa, katoļu draudzes vecākiem — Dr. Z. Zadvinskis, 17. Skrundas gaidu vienības — B. Maine, Studenšu korporāciju kopas — V. Fricsone, Grand Hevenas latviešu skolas — K. Liepiņš un DV apvienības — A. Balodis. Absolventu vārdā runāja A. Grabe, nododot grāmatu dāvinājumu skolas bibliotēkai un apsolot, ka skolu beidzēji Meždvidos iestādīs piemiņas ozolu, ar to atzīmējot arī Latvijas dibināšanas 50. gadskārtu. Pievakarē absolventi un audzinātāji ieradās Vudlauna kapos, kur nolika ziedus uz mirušo skolotāju un labvēļu atdusas vietām.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienības Mičigenas nodaļas priekšnieka amatu tagad veic Kārlis Andersons: 423 Shirley N. E., Grand Rapids, Mich.

V. Z.

KĻŪDAS LABOJUMS

Mūsu laikraksta abos iepriekšējos numuros ievietotajā rakstā „Mūsu nacionālpolitiskās problēmas" un pievienotā uzņēmuma parakstā ieviesusies steigas radīta paviršības kļūda: Guntis Liepiņš nav LNAK valdes loceklis, bet gan LNAK padomes prezidija sekretārs.

Redakcija

PIEMINEKĻI

Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

30. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

Visās jūlija un augusta mēneša svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 6 vakarā.

Svētdienas rītos, plkst. 10.30, jūlijā un augustā pulcēsimies dievkalpojumos Saulainē.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

30. jūnijā pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 7. jūlijā Bērnu nometnes atklāšana Sidrabenē. Dievkalpojums plkst. 5.

Svētdien, 14. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 21. jūlijā pl. 3 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 28. jūlijā Bērnu svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs lielāko tiesu dzīvos Sidrabenē. Sidrabenes tālrunis 878-9016. Toronto dzīvokļa tālrunis 699-3331.

Jūlija un augusta mēnešos paredzētos dievkalpojumus noturēs prāv. B. Fedders.

Svētdien, 4 augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 11 augustā pl. 10 Varoņu piemiņas dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 18. augustā Sporta svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. augustā pl. 11 Bērnu nometnes slēgšana. Vakara dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 25. augustā pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 8. septembrī pl. 11 Kapu svētki Latviešu kapos.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 361 Danforth Ave.

30. jūnijā plkst. 10 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā — Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685 - 3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

14. jūlijā pl. 1.30 pēcp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. E. Ķerģis un draudzes māc. J. Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

7. jūlijā pl. 2 pēcp. dzievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

Tērvetē 30. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

7. jūlijā, plkst. 11 no rīta Montrealaš bērnu nometnes atklāšanas dievkalpojums Tērvetē, māc. A. Voitkus un prāv. V. Šēfers.

14. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums bērniem un pieaugušiem Tērvetē; prāv. V. Šēfers.

23. jūlijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums pieaugušiem un bērniem Tērvetē.

27. jūlijā, plkst. 8 vakarā svētvakara dievkalpojums Montrealas bērnu vasaras nometni slēdzot.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9 - 3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

7. jūlijā dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

14. jūlijā dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

11. augustā Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums plkst. 11 no rīta Ezerkalnos.

18. augustā plkst. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapos.

25. augustā dievkalpojums pl. 7 vakarā.

23. un 30. jūnijā, 21 un 28. jūlijā, 4. augustā un 1. septembrī dievkalpojumu nebūs.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas" Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

sēde.

30. jūnijā, dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes valdes sēde.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 1985 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327 - 5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZU

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA - 59403, māc. E. Caune, tālr. PO9 - 8679..

30. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums. Māc. E. Caune.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. jūnijā — plkst. 7 vakarā Sv. Jāņa baznīcas telpās — Martas Tūteres audzēkņu vakars.

No 29. jūnija līdz 7. jūlijam — Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu 16. lielā nometne „Draudzības lokā" Pie MOUNT FOREST.

14. jūlijā — DV Toronto nod. biedru un piederīgo izbraukums uz Colborne apkārtni.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

25. oktobrī — TLB inženieŗu un techniķu kopas tradicionālā inženieŗu balle Inn On The Park telpās.

9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

OŠAVA

26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

Labs ikvienā sezonā

ACADIAN
FOUR SEASONS
Canadian Whisky

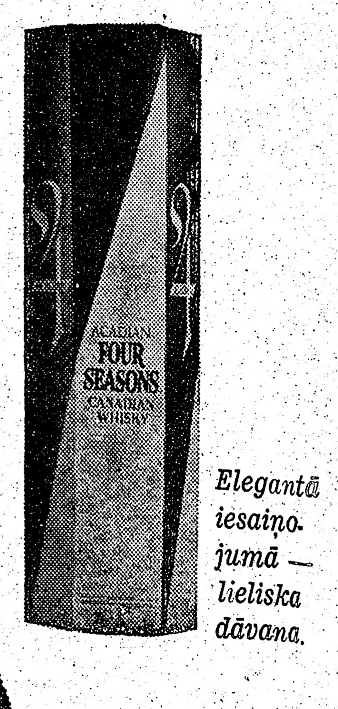

Elegantā iesaiņojumā — lieliska dāvana.

ACADIAN— pirmais visu IZVĒLĪGO DZĒRĀJU SARAKSTĀ

ACADIAN DISTILLERS, BRIDGETOWN, NOVA SCOTIA

Svarīgais 0,003 zirgspēka muskulis

Jau kopš senatnes cilvēku sapnis bijis mūža resp. dzīvības pagarināšana. Mūsu gadsimtā šai virzienā panākti daudzi vērtīgi atklājumi, kuŗi nāks par svētību nākošajām paaudzēm. Diemžēl, mūsu presē lajam saprotamā veidā par šiem atklājumiem bijis ļoti maz informācijas.

Maz būs tādu, kas laikrakstos, radio vai televīzijā nebūs sekojuši pirmajai sirds pārstādīšanas operācijai, kuŗu Dr. Bernards izdarīja Kapštatē jeb Kēptaunā, kā šo pilsētu mēdz apzīmēt Ziemeļamerikā. Bet jau 1964. gadā sirds pārstādīšanas operāciju izdarīja ASV, ieoperējot cilvēkā pērtiķa (šimpanzes) sirdi. Šī operācija nebija sekmīga. Toreiz domāja, ka šimpanzes sirds vispār par mazu cilvēkam.

Daudziem cilvēkiem šī ziņa bija jau „šoks" pats par sevi, jo ar to iznīcināja ticību par dvēseli sirdī. Tā domāja. Šī ticība 20. gadsimtā tomēr bija kļuvusi nemoderna, par to smējās. Bet prof. Dr. Bernards un daudzi citi, kas pielikuši chirurga nazi šim pulsējošajam muskulim, vairs nesmejas un atzīst, ka šai ticībā slēpjas zināma pamatotība. Patiesība ir arī tā, ka pārstādītai sirdij, lielākā vai mazākā mērā, jāpārvērš cilvēka personība. Šis cilvēks vairs nevarēs „izbīties līdz nāvei", viņam „nenovelsies akmens no sirds", viņam nekļūs „karsts ap sirdi", viņam no prieka arī vairs „sirds nelēkās" u.t.t., jo šis izjūtas pārgriezīs chirurga nazis. Glābts būs tikai dzīvības uzturēšanai pats svarīgākais — mechaniskais asins pumpis.

Izdarot sirds pārstādīšanas operāciju, chirurgs no sirds nogriež gabalu tā, kā mēs mēdzam nogriezt lakstus no burkāna vai kāļa, šai daļai piešujot jauno sirdi. Še chirurgi pat ar elektromikroskopiem nav atraduši dvēseles pēdas. Bet — viņi tāpat līdz šim pat ar varenās ķīmijas un biofizikas palīdzību nav varējuši izskaidrot, kādēļ sirds „sit". Ir zināms, ka sidrij ir sava kairinājuma nervu sistēma, kuŗa spējīga darboties patstāvīgi un ir it kā dzīvība pati par sevi. Ir arī zināms, ka sidrij ir sava kairinājudzenes", t.i. sinus un A. V. mezgliņi sirds labajā priekškambarī, kur attīstas elektrisks spriegums: kad „zibeņo", tad sirds „sit". Bet teiktais vēl neizskaidro, kādēļ tā notiek. Kaut kur jābūt mechanismam, kas visu regulē. Pieņem, ka tā ir kāda vēl neatklāta substance, bet tādā gadījumā: kādēļ ārsti var sirds darbību pēc vajadzības apturēt un atkal iedarbināt? Tagad sirdi varot „dzīvu" uzglabāt pat līdz 48 stundām. Bet — ja pierādīts, ka cilvēka jūtu dzīve norisinās sirdī tad, no otras puses, tā tomēr lielā mērā tajā piedalās, jo kā gan citādi sirds bailēs vai pārmērīgā priekā varētu apstāties?

Sirds darbību dažādos veidos tagad teorētiski var izmērīt ar elektrokardiogrammu. Bet jāuzsveŗ — teorētiski (izņemot sirds slimības), jo kā gan praktiski tuvoties ar šo aparātu sērojošai atraitnei vai zēnam, kas tur savējā meitenes roku, lai ievāktu vajadzīgos datus? Kaut to arī darītu, rezultāti nebūs pareizi, jo sirds, droši vien, samelosies. Tikai hipnotizējot pacienti, kāds ārsts pierādīja, ka arī smadzenes ietekmē sirdi, to pēc „gara stāvokļa" un ārējiem iespaidiem paātrinot (simpatiskais nervs) vai palēninot (vagus nervs), vai bezcerīgos gadījumos un lielās briesmās pilnīgi apstādinot. Šo nervu elektriskie impulsi liek mums „no sirds dziļumiem" (fiziski) sērot vai priecāties. Sirds pārstādīšanas gadījumā, jādomā, tas nebūs iespējams, jo šie nervi, kuŗi aptveŗ visu sirdi, būs pārgriezti, ar ko pārtraukts kontakts starp smadzenēm un sirdi. Ārsti gan izteikuši vājas cerības, ka pārgrieztie nervi varētu ieaugt arī jaunajā sirdī.

Varbūt tomēr pati daba padomājusi par šādu operāciju varbūtību, jo cilvēka organisms ražo hormonu adrenalīnu, kas kopā ar asinīm aizplūst uz sirdi un iedarbojas līdzīgi simpatiskajam nervam, tikai — adrenalīns var gan sirdi kairināt ātrākai darbībai, bet nespēj to bremzēt resp. nomierināt. Vai ar šo izlīdzinājumu pietiek, to, droši vien, redzēsim jau tuvākajā nākotnē.

—et—

Ar un par Antoninu Vaivodi

(Pārnesums no 3. lpp.)

Tā uzzināju, piemēram, ka Ausmāklinieci arī par citām lietām. trālijas turnejas koncertos ieņemtā nauda segs vairāk nekā pusi viņas ceļa izdevumu. Bet par to A. Vaivode nemaz nebija uztraukusies. Viņa smiedamās noteica: „Paldies Dievam, mans vīrs ir ieradies, un ar to man visas rūpes beigušās." Izrādījās, ka viņa šogad tā īsteni „mājās" nodzīvojusi tikai četras dienas, bet kā inženieris J. Garancis, tā dziedone A. Vaivode ar šo faktu samierinājušies, jo — kad māksliniecei kāda turneja galā, tad ierodas vīrs, lai viņu pārvestu mājās un pa ceļam arī pats paskatītos apkārt, kaut darba komandējumi viņu ir „apveduši" gandrīz visai pasaulei apkārt. Kādas nedēļas atvaļinājuma kopā ar sievu tomēr nekad nav par sliktu. Tā arī šoreiz viņu atceļš no Austrālijas uz ASV veda caur Jaunzēlandi, kur māksliniecei gan Kraistčērčā paredzēts viens koncerts, bet viss pārējais laiks paies, apskatot Jaunzēlandes īpato dabu.

Beigās jāatzīst, ka tas, ko A. Vaivode teica par siltumu nemīlīgajā Melburnas ziemas klimatā, visvairāk attiecināms uz viņu pašu. Ja uz skatuves redzējām staltu un lepnu mākslinieci, it kā nepieejamu, aukstu un distancētu, tad zem skatuves pagrabiņā viņa izrādījās pati vienkāršība, no kuŗas, šķiet, vēl izstaro Latgales druvu vasaras siltums un smarža.

Katrā ziņā varam pateikties Daugavas Vanagu organizācijai par Antoninas Vaivodes turnejas noorganizēšanu Austrālijā. DV Sidnejas nodaļa bija sagādājusi māksliniecei apmešanos vanadžu kopas priekšnieces Zaķes ērtajā mājā, kuŗas īpašnieks pats ir būvuzņēmējs, tā arī uzcēlis sev māju, kuŗu var uzskatīt par vienu no lepnākajām Sidnejā. Par pilsētas un tās apkārtnes parādīšanu viešņai vēl rūpējās Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Sidnejas nodaļas valdes priekšsēdis E. Polikēvičs, dāmu komitejas priekšniece E. Šmugaja un prāvests P. Bečs.

Ed. Šm.

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJAMĀKAIS GRĀMATNIECĪBĀ

Latviešu vēsture dzejā un gleznās, 1., 2., 3 à	$ 6.80
J. Kronlīna — 279 Baigā gada dienas	9.60
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10. à	7.80
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II.	10.00
Jānis Rozentāls, gleznu mape	24.00
Melngaiļa-Vītola — 50 Latviešu tautas dziesmas	3.00
Autoru kopas — Sinonimu vārdnīca	6.00
J. Jaunsudrabiņa — Zaļā grāmata, I., II.	7.80

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Dr. N. VĪKSNIŅA

LATVIJAS VĒSTURE JAUNĀ GAISMĀ

iznāks Krolla kultūras biroja izdevumā, spiestuves darba slodzes dēļ, oktobrī. Jaunajā vēstures grāmatā sevišķi pasvītrots, ka mēs, latvieši, varam lepoties ar savu pagātni. Grāmatā daudz jaunu faktu un atzinumu Latvijas vēstures pētīšanā. Viegli pārskatāmā veidā visplašākās aprindas var iepazīties ar jaunām atziņām mūsu vēstures risinājumā. Tā varēs izskaust dažus iesakņojušos nepareizus uzskatus, kas lielā mērā veicinājuši mazvērtības izveidošanos. Grāmatā ievietotas kartes. Tās cena $7.-, bet pasūtinot izdevniecībā $5.-. Maksu var sūtīt ar čeku, MO, vai naudā: Otto Krolls, 12 Harrison St. Oak Park, Illinois, 60304, USA.

†

Neizsakāmās sāpēs par

ĒRIKU PĒTERI NORĪTI

mirušu traģiskā nāvē 23 gadu vecumā Toronto 1968. gada 20. jūnijā,

skumst

vecāki, brālis un māsa

†

Mūsu mīļais vīrs un znots

ĒRIKS PĒTERIS NORĪTIS

dzimis 1943. gada 8. martā Zviedrijā,

miris traģiskā nāvē 1968. gada 20. jūnijā Toronto.

Dziļās sērās

sieva un sievasmāte

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... **uz** .... **mēnešiem uz šādu adresi:**

Mr. Mrs. Miss ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............

.... **abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.**
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

HALIBURTONĀ
basu un ezera foreļu vie
DABŪJAMI APMEŽOTI GRUNTS
līdzeni un smilšaini vai arī stāvi un k
Pirmklasīga makšķerēšana. Iemaksa $2
nešmaksa, ieskaitot 9 proc. augļu, — $22
800 — 3.900 dol. Vieta atrodas austrumo
tonas, 8 jūdzes uz „Legend of Miskwabin
121. lielceļa. Tuvāku informāciju pieprasī
chell Ltd. Realtors, Suite 101, 24 Queen
ton. Toronto telef. 677—1314.

Latvija Amerikā grām
„L.A. PRĒMIJU KUP
iemaksai zemāk minēto grāmatu ie
ar Latvijas valsts jubilejas

„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968 | „L.A. PRĒMI ... 1968
„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968 | „L.A. PRĒMI ... 1968

„L.A. PRĒMIJU KUPONI" IZMANTOJ
DV GRĀMATNĪCĀ ZEMĀK MINĒTAJĀM

A. Rubulis — Latvian Literature ....
T. Dangavs — Strandējušo sala ....
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst ....
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom. ....

Minētajām četrām grāmatām izmantojam
„L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās ....
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz. ....
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom. ....
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz. ....
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom. ....
„ Saule dejo, rom. ....
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns ....
„ Lipīgās slimības ....
Prof. P. Dāle — Gara problēmas ....
A. Irbe — Mums nav svētvakaru ....
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom. ....
„ Mieles, rom. ....
„ Ceļš uz pasaules galu, st. ....
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz. ....
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom. ....
R. Galiniece — Atzīšanās, dz. ....
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st. ....
Jūl. Ķīlītis — Es kaŗā aiziedams, atm. ....
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom. ....
K. Ķezbers — Mainas hercogiste, rom. ....
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz. ....
„ Viļņi, rom. ....
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz. ....
„ Via Tuo, st. ....
„ Ar nāvi uz tu, rom. ....
A. Švābe — Inteliģenti, rom. ....
A. Brigadere — Drāma un noveles ....
A. Austriņš — Pušelnieki, st. ....
V. Pelēcis — Sieksta, nov. ....
V. Veldre — Dzīve pie jūras ....
H. Tichovskis — Ave Maria, dz. ....
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestīb
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki ....
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz. ....

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katr
bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot ie
PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZĪME:
Abonenta vārds un uzvārds ....
Adrese: ....
....
Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās gr
1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
KOPĀ
Pievienoju iemaksai
L.A. PRĒMIJU KUPONUS
Atlikumu sk. naudā vai čeku
Paraksts: ....
P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kād
jām būtu izpirkta.
DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, T

H A L I B U R T O N Ā —

basu un ezera foreļu vietā

DABŪJAMI APMEŽOTI GRUNTSGABALI līdzeni un smilšaini vai arī stāvi un kraujaini. Pirmklasīga makšķerēšana. Iemaksa $22.24 un mēnešmaksa, ieskaitot 9 proc. augļu, — $22.24. Cenas no 800 — 3.900 dol. Vieta atrodas austrumos no Haliburtonas, 8 jūdzes uz „Legend of Miskwabinish" pusi, pie 121. lielceļa. Tuvāku informāciju pieprasīt: E. A. Mitchell Ltd. Realtors, Suite 101, 24 Queen St. E. Brampton. Toronto telef. 677—1314.

Latvija Amerikā grāmatu „L.A. PRĒMIJU KUPONI"

iemaksai zemāk minēto grāmatu iegādei sakarā ar Latvijas valsts jubilejas gadu

„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968	„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968
„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968	„L.A. PRĒMIJU KUPONS" $1.00 1968 1968

„L.A. PRĒMIJU KUPONI" IZMANTOJAMI TIKAI DV GRĀMATNĪCĀ ZEMĀK MINĒTAJĀM GRĀMATAM.

A. Rubulis — Latvian Literature	$7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala	$8.20
Z. Mauriņa — Dzelzs aizbīdņi lūst	$5.00
K. Raudive — Neredzamā gaisma, rom.	4.90

Minētajām četrām grāmatām izmantojami katrai divi „L.A. PRĒMIJU KUPONI"

T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
B. Senkēviča — Zeme un jūs, dz.	$3.00
P. Aigars — Atkusnis sākas oktobrī, rom.	$3.90
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dz.	$3.50
P. Jēgere - Freimane — Cilvēks domā, Dievs dara	$4.20
Edv. Mednis — Zvaigznes stīgo, rom.	$4.00
„ Saule dejo, rom.	$4.00
Dr. D. Bīskaps — Māte un bērns	$4.00
„ Lipīgās slimības	$4.00
Prof. P. Dāle — Gara problēmas	$3.60
A. Irbe — Mums nav svētvakaru	$3.20
G. Zariņš — Dvēseļu bojā eja, rom.	3.20
„ Mieles, rom.	$3.20
„ Ceļš uz pasaules galu, st.	$3.50
K. Lesiņš — Smilgas saulrietā, dz.	$2.80
O. Rūsis — Gonērs un viņa bars, rom.	$3.20
R. Galiniece — Atzīšanās, dz.	$3.00
Ed. Freimanis — Daigās rotaļas, st.	$3.20
Jūl. Ķīlītis — Es karā aiziedams, atm.	$2.50
E. Aistars — Sapnis saules logā, rom.	$3.20
K. Ķezbers — Mainas hercogiste, rom.	$3.60
Ed. Freimanis — Dumpju dūdas, dz.	$2.80
„ Viļņi, rom.	$3.30
A. Rubulis — Latgaļu dziesminieki, dz.	$3.00
„ Via Tuo, st.	$3.00
„ Ar nāvi uz tu, rom.	$4.00
A. Švābe — Inteliģenti, rom.	$3.80
A. Brigadere — Drāma un noveles	$4.00
A. Austriņš — Pušelnieki, st.	$3.50
V. Pelēcis — Sieksta, nov.	$4.00
V. Veldre — Dzīve pie jūras	$3.80
H. Tichovskis — Ave Maria, dz.	$3.75
H. Ortega i Gasē — Meditācija par mīlestību, es.	$3.35
Z. Mauriņa — Pilsētas un cilvēki	$2.75
O. Cakars — Stiklam pieslīd un zūd, dz.	$2.80

Minētajām 35 grāmatām izmantojami katrai viens kupons, bet ja pasūtina 3 grāmatas, var izmantot iemaksai četrus L.A. PRĒMIJU KUPONUS.

PASŪTINĀJUMA ZĪME:

Abonenta vārds un uzvārds ....

Adrese: ....

....

Lūdzu piesūtīt man zemāk minētās grāmatas:

1. .... $..........
2. .... $..........
3. .... $..........
4. .... $..........
5. .... $..........

....

KOPĀ $..........

Pievienoju iemaksai L.A. PRĒMIJU KUPONUS ....

Atlikumu sk. naudā vai čeku ....

Paraksts: ....

P. S. Lūdzu minēt papildus grāmatas, ja kāda no pieprasītajām būtu izpirkta.

DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, Toronto 4, Ont.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

H—3016 — Kungs, mēs Tavā priekšā zemojamies...Stereo $5.00
Pirmā pusē: Viņš mani mīlēja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi no darba, Esmu ceļinieks, Neej garām, dārgais Jēzu!, Zaronas roze. Otrā pusē: Mans patvērums, Viņš sauc, Tēvs, es esmu vājš un gurdens, Pazudušais dēls, Lielākais brīnums un Labais gans.

Izpilda Čikagas baptistu koris, vīru dubultkvartets, solisti — V. Landmane, M. Cakare un P. Geistauts. Pie ērģelēm — Valdis Treimanis un diriģents Varimants Mūrnieks.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS —
Ņujorkas kokļu ansambļa izpild. Stereo $5.50
Kālabadi galdiņam, Garais dancis, Trīs dziesmas iz tautas mutes, Kade pārnāksi, baleliņ, Siena pļavā, Lakstīgala kroni pina, Es ar saulī saderēju, Žīga. — Līkumu deja, Gaismiņa ausa, Sidraba lietiņš lija, Rikšu bēri palaidu, Apaļais mēness, Lejas Kurzemes gaviļu balsis, Noriet saule, Ģērbies saule sidrabota, Es redzēju jūriņā.
(Šī plate spēlējama arī uz parastā Hi Fi aparāta)

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāšu par tevi, tēvu zeme, Gājputni, Meitene, tumšmate, Gadi, gadi, Jandaliņa smaids.

D E J U M Ū Z I K A

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Paliec sveika, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcīt, tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzarīti.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.

L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ieviņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējiņš — A. Kalnājs.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti ļaudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpinrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelteni kumeliņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.

Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns mīlna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtin pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju biržu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Barušs.

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklīte skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganīju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rožu dārzu.

D A B Ū J A M A S DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

Hay (Melville) Island Lodge

SKAISTĀS 1000 SALĀS

Pusceļā starp Toronto un Montrealu. Makšķernieku paradīze ir atvērta ar 20. maiju. Istabas ar pilnu pansiju.

VASARNĪCAS AR 2—3 GUĻAMISTABĀM

Laivas, motori un ūdens slēpošana.

Rakstīt K. KALNIŅŠ,

P. O. Box 192, Gananoque, Ontario, Canada.

Zvanīt 382 - 4269

TORONTO PILSĒTAS PAZIŅOJUMS PAR

ATKRITUMU AIZVĀKŠANU

Tā kā pirmdiena, 1. jūlijs, ir svētku diena pilsētas darbiniekiem, atkritumu aizvākšanu šai dienā neizdarīs.

Pirmdienas darbus veiks otrdienā, bet otrdienas — trešdienā.

H. F. ATYEO, P. Eng.
Commissioner of Streets.

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

L. LUNSKY

OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

IGAUŅU OPTIĶIS
J. R A T A S
169 Danforth Ave. HO 5-6351

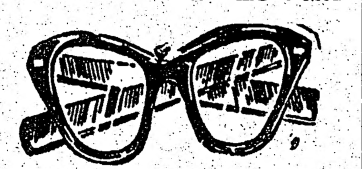

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJĀM— VIESĪBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl. 6 vakarā HO6-1517, Toronto

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

Estd. 1874

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
Parkošana abās bēru mājās

GARĀŽA izīrējama
54 Garnock Ave,
pie Danforth - Logan.
Zvanīt no rītiem pl. 8.00
463-9613

Apgāda D A U G A V A S V A N A G S izdevums

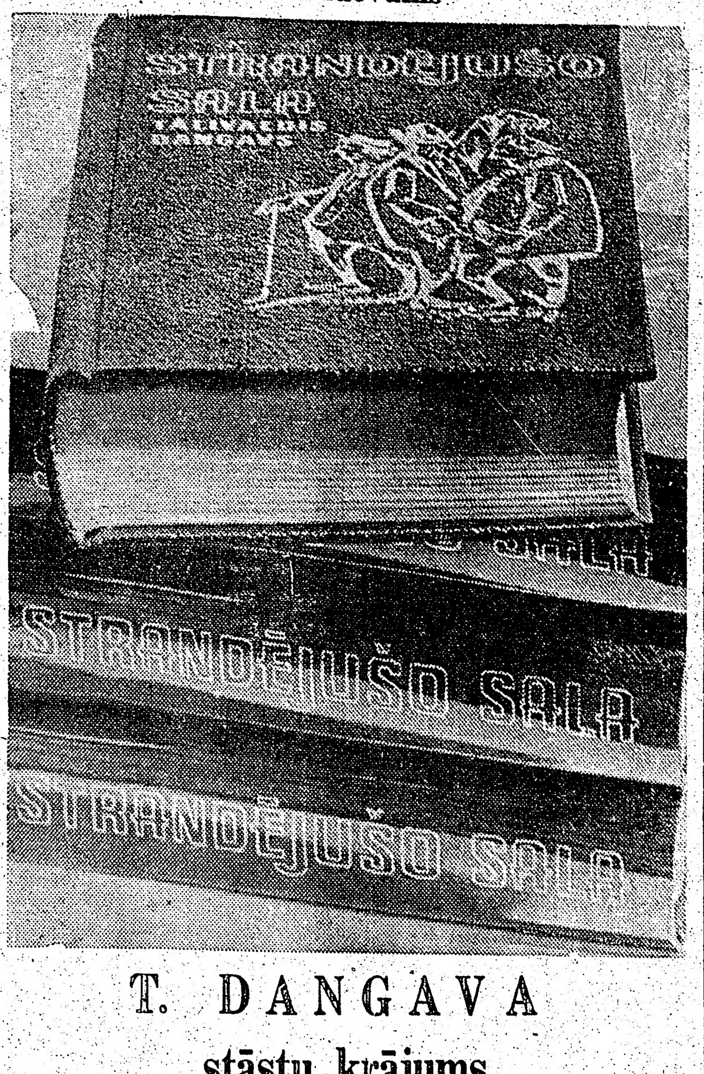

T. D A N G A V A
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Nora Valtere „Latvija Amerikā" cita starpā raksta: „Dangavs ir rakstnieks ar duālistisku dvēseli. No vienas puses viņš ir izteikts intelektuālis ar plašu erudīciju gan literātūrā, gan filozofijā, mūzikā, glezniecībā. . . . stāsti visvairāk fascinē ar dēkainību, ar neparastās, skarbās, primitīvās un tomēr krāšņās svešādās zemes elpu."

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

A T K A L D A B Ū J A M A
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto

1968. gada vasaras mūzikas festivāls Toronto

Toronto pilsētas padomes parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skaņu plašu rūpniecības fonda un Toronto Daily Star atbalstu, priecājas paziņot sekojošo programmu:

TREŠDIEN, 26. JŪNIJĀ

12.15 — Edijs Graf ar džesbendu Nathan Phillips laukumā
20.30 — Skvērdejas Monarch Park un Dufferin Grove parkā.
20.30 — Deja zem zvaigznēm, Pat Riccio orķ. Eglinton parkā.
20.30 — The Travellers, Šarona Trostina un Klāss Van Grafts Riverdale parkā.

CETURTDIEN, 27. JŪNIJĀ

19.30 — Tedija Rodermana 6 tromboni, Arnija Čikovskija Toronto tauru orķestris Rosehill parkā.
20.30 — Džonija Lombardi koncertserija Nathan Phillip lauk.
20.30 — Skvērdejas High un Kew parkā.

SVĒTDIEN, 30. JŪNIJĀ

14.30 — 411. skvadrona gaisa rezerves kapella High parkā.
14.30 — 48. kalniešu pulka militārā kapella un 48. kalniešu p. dūdu un bungu kapella Kew parkā; Rona Baņato orķestris Willowvale parkā.
17.30 — ērģeļu koncerts, Ronijs Pedžets High parkā.
19.30 — Džoni Lombardi koncertserija Earlscourt parkā.
20.30 — Pops simfonijorķestris, diriģents Viktors Feldbrils, viesojas Bernards Turgeon — Exhibition parkā.

PIRMDIEN, 1. JŪLIJĀ

14.00 — SPECIĀLA CANADIANA PROGRAMMA no 2 pēcp. līdz 12 naktī SAKARĀ AR VIETĒJO TAUTAS MĀKSLAS PADOMI Natana Filipa laukumā.
20.30 — Skvērdejas ar Boba Skota orķestri Ramsdena parkā.

OTRDIEN, 2. JŪLIJĀ

20.00 — Ģenerālgubernātora jātnieku sardzes kap. Allan dārzā.
20.30 — Skvērdejas ar Boba Skota orķestri Withrow parkā.

TREŠDIEN, 3. JŪLIJĀ

20.30 — Skvērdejas Monarch un Dufferin Grove parkā.
20.30 — Deja zem zvaigznēm, Benija Luija orķ. Eglinton parkā
20.30 — Dan's Herd, Beverlija Samona, Čarlijs Robinsons, Rodžers Renviks, Klāss Van Grafts Riverdale parkā.

CETURTDIEN, 4. JŪLIJĀ

19.30 — Paula Hoferta kvintets, Norma Amadio džesa sešinieks Rosehill parkā.
20.30 — Skvērdejas High un Kew parkā.

SPORTS

PA VIEGLATLĒTIKAS LAUKUMIEM

Šāgada vieglatlētikas sezona līdz šim iezīmējusies ar Juŗa Pūces lieliskiem sasniegumiem diska mešanā un lodes grūšanā. Brīdi likās, ka viņam pasaules rekords diska mešanā jau „ir makā", bet negaidītu pārsteigumu sagādāja amerikānis Silvestrs, pārspējot pastāvošo pasaules rekordu par apm. 1,50 m. Jaunā Silvestra rekorda labošana, liekas, tagad ir problēmatiska, vismaz tuvākajā laikā, un tā Pūces sapnis atkal attālinājies no piepildījuma.

Pē sekmīga studiju gada Reno universitātē, ASV, Juris Pūce tagad atgriezies Toronto un jau paguvis piedalīties latviešu sacīkstēs, bet pats galvenais — trenējas diska mešanā ar tādu centību kā vēl nekad savā mūžā, jo olimpiskās spēles Meksikositijā sāksies „jau" oktobrī.

Pūce iedalīts arī Kanadas vieglatlētu izlasē, kuŗa jūlija beigās dosies uz Eiropu spēkoties valstu sacīkstēs ar Somiju, Zviedriju un Angliju. Viņš pārstāvēs Kanadas krāsas kā diska mešanā, tā arī lodes grūšanā. Gribas cerēt, ka viņam spēcīgajā konkurencē „izslīdēs" arī kāds visu laiku labākais metiens. Tas Pūcem dotu vēl lielāku paļāvību uz savām spējām.

★

Kanadiešu vidusskolu sacīkstēs iepriecināja jaunie vieglatlēti Andris Lakstīgala un Visvaldis Ziediņš, pirmajam veicot 1,83 m augstlēkšanā (jauns Kanadas latviešu rekords), bet otram šķēpa mešanā realizējot 58,32 m tālumu, kas ievērojami pārsniedz viņa līdz šim labāko varējumu.

Lai veicinātu latviešu vieglatlētikas kluba (LVK) sportistu rezultātu uzlabošanu šķēpa mešanā, mūsu teicamais šķēpraidis E. Purgailis (Sadberijā) dāvinājis īpašu balvu tam šķēpa metējam vai metējai, kas šai sezonā uzrādīs lielāko progresu. Liekas, ka Visvaldim Ziediņam šī balva jau tikpat kā rokā.

Sekojot E. Purgaļa priekšzīmei, LVK dalībniekiem līdz 20 g. vecumam balvu ziedojis arī V. Teteris. To saņems labākā rezultāta sasniedzējs, vērtējot pēc daudzcīņu tabulām.

★

Pēc lietus pārtrauktajām vieglatlētikas sacensībām 9. jūnijā Stofvillē notika latviešu vieglatlētikas kluba gada sapulce, kurā izraudzīja jaunu valdi nākošajam darbības gadam šādā sastāvā: priekšsēdis I. Helgūts, vicepriekšsēdis J. Zvaigznīte, sekretārs V. Teteris, kasieris V. Kjaviņš un biedrzinis K. Pavasars, bet revidents — A. Zaķis. Paredzētajās vieglatlētikas sacīkstēs varēja notikt tikai trīs disciplīnas. Lodes grūšanā Juris Pūce veica 16,90 m, I. Zvaigznīte 14,16 m un K. Pavasars 9,48 m; augstlēkšanā — I. Zvaigznīte 1,70 m un Dz. Pūpēdis 1,65 m, bet kārtslēkšanā — E. Veiss 3,40 m un R. Veiss — 3,14 m.

★

Kanadas nacionālās izstādes laukumā Toronto 8. jūnijā notika Ontario provinces meistarsacīkstes vieglatlētikā, kurās ar labiem panākumiem piedalījās arī latvieši Drēviņš no Hamiltonas, I. Zvaigznīte, E. Veiss no Toronto un Zivtiņa no Otavas. Drēviņš ieguva 3. vietu 880 jardu skrējienā ar teicamu 1:56,7 min. laika atzīmi. Trīs mešanu disciplīnās startēja Ivars Zvaigznīte, labāko panākumu gūstot diska mešanā, kurā ar 45,67 m rezultātu izcīnīja 2. vietu 12 dalībnieku konkurencē. Lodes grūšanā viņš ar 14,02 m tālumu ierindojās 3. vietā, bet šķēpa mešanā ar savām spējām pavāju 58,90 m rezultātu bija spiests samierināties ar 5. vietu. Stabilā lēcienu serijā J. Zivtiņa tāllēkšanā veica 6,83 m, ierindojoties 15 konkurentu vidū 4. vietā.

★

Nākošais lielākais mūsu vieglatlētikas sarīkojums būs Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstes 13. jūlijā Milvokos, reizē arī ASV un Kanadas latviešu vienību sacensība. Sporta kopa Auseklis sacīkstes rīko University School stadionā (6404 N. Santa Monica Blvd.) Sākums plkst. 10,45 rītā. Viriešiem paredzēti 100 m, 400 m, 1500 m, 3000 m skrējieni, 110 m barjērskrējiens, augstlēkšana, tāllēkšana, trīssoļlēkšana, lodes grūšana, diska mešana, šķēpa mešana un 4x100 m maiņas skrējiens, bet sievietēm — 100 m skrējiens, 80 m barjērskrējiens, augstlēkšana, tāllēkšana, lodes grūšana, diska mešana un 4x60 m maiņas skrējiens. Katras disciplīnas trīs pirmo vietu ieguvēji saņems mazas piemiņas medaļas (zelta, sudraba un bronzas), bet uzvarētājs arī latviešu grāmatu. Maiņas skrējienos uzvarētāju vienība saņems mazu piemiņas kausiņu. Informācijas iegūšanai par apmešanos (pēc izvēles paredzēta pie tautiešiem vai viesnīcā) vismaz divas nedēļas pirms sacīkstēm jāraksta sporta kopas Auseklis vadītājam Alfredam Pētersonam (Wagen Lannon Apartments, 19166 W. Good Hope Rd., Lannon, Wisc. 53046, U.S.A.).

Kanadas latviešu vieglatlēti, kas vēlas startēt meistarsacīkstēs Milvokos, aicināti sazināties ar G. Gubiņu (tālr. 767-1398) vai V. Teteri (tār. 463-4226).

★

Kas zina, ko nozīmē jēdzieni maits (mites) taiks (tykes) un atoms? — Nē, šoreiz nav runa par fiziku vai ķīmiju, bet gan par vecuma grupas apzīmējumiem vieglatlētikā Kanadas sporta terminoloģijā. Maiti ir jaunie vieglatlēti līdz 7 gadu vecumam, tikai — 7—9 gadu vecie, bet atomi — 7—11 gadu vecie. Paskaidrojams, ka šiem maitiem, taikiem un atomiem rīko kā provinču, tā arī visas Kanadas mēroga meistarsacīkstes vieglatlētikā, lai rastu aizstājējus vecajām „zvaigznēm".

Vai nebūtu lietderīgi arī latviešiem padomāt par pavisam jaunās paaudzes zēnu un meiteņu pievēršanu sportam? LVK vieglatlēts Juris Pūce būtu ar mieru jauniem iesācējiem parādīt visus „noslēpumus" mešanu disciplīnās, I. Zvaigznīte — lēkšanās, bet par to, lai aizmirsti nebūtu arī skriet gribētāji, rūpētos V. Teteris. Nav jau patīkami atzīties, ka igauņi šai ziņā mums jau ir soli priekšā.

V. T.

Vai komūnisti slēgs arī Berlīnes „gaisa koridoru"?

Rietumvācijas ārlietu ministrs Brants pēc gandrīz 8 stundu pavadīšanas Pad. savienības sūtņa Austrumvācijā Abrasimova lauku rezidencē Berlīnes tuvumā preses konferencē izteicies, ka neparedzot „asu Berlīnes krizi." Žurnālistu jautāts, vai tas būtu saprotams, ka 1948./49. gada Berlīnes blokāde neatkārtotos, Brants atbildējis: „Pilnīgi pārliecināts par to neesmu."

Žurnālisti secina, ka sarunās ar Pad. savienības sūtni Austrumvācijā Brants nav guvis nekādus jūtamus panākumus attiecībā uz jaunajiem ierobežojumiem satiksmē ar Berlīni. Rietumvācijas ārlietu ministrs izvairīgi izteicies, ka nav „ne iedrošināts, ne atbaidīts" pēc sarunām ar sūtni Abrasimovu. Rietumvācija turpināšot izveidot savus sakarus ar komūnistiskā bloka valstīm Austrumeiropā, vienalga kāda būtu Austrumvācijas resp. Maskavas reakcija.

Bonnā tomēr pastāv nopietnas bažas, ka komūnisti varētu sākt traucēt arī gaisa satiksmi ar Berlīni. Tas izpaudies Rietumvācijas valdības plānojumos par gaisa satiksmes atvieglināšanu ar kādreizējo galvaspilsētu. Bonnas oficiālās aprindas izteikušās, ka valdība sākusi sarunas ar rietumu sabiedrotajiem par dažādu pakalpojumu iekārtošanu pasažieriem gaisa satiksmē starp Berlīni un Hanoveru, tuvāko Rietumvācijas lidlauku izolētajai pilsētai. Komūnisti līdz šim gan kontrolējuši ceļus, dzelzceļu un kanāļu satiksmi ar Berlīni, bet gaisa satiksmē vēl nav mēģinājuši iejaukties — trīs 20 jūdžu platos „gaisa koridoros", kuŗi savieno Berlīni ar Rietumvāciju. Šos „koridorus" lietoja angļu, franču un amerikāņu lidmašīnas pilsētas apgādē, salaužot Berlīnes blokādi pirms 20 gadiem. Tagad stāvoklis ievērojami mainījies, Austrumvācijai saņemot lielāku „pašnoteikšanos" no Maskavas. Austrumvācijas komūnistiskie vadītāji, liekas, tagad būs tie, kas izrausīs „karstās ogles" Kremļa politikai, pašiem bīdītājiem neuzkrītoši paliekot aizmugurē. Ikviens rietumu mēģinājums atvieglināt satiksmi tagad oficiāli būs vērsts pret austrumvāciešiem.

KENEDIJA NOGALINĀŠANA BIJUSI SAZVĒRESTĪBA

Policija Meksikā nopratinājusi 17 gadu veco Krespinu Kurjelu Gonzalesu, kas turēts aizdomās, ka zinājis sazvērestību ASV senātora Roberta Kenedija nogalināšanai. Pie jaunekļa atrasta dienasgrāmata, kuŗā 4. jūnija ieraksts norāda, ka viņam par atentātu bijis zināms. Dienu vēlāk Kenediju nogalināja. Policijas pārstāvis paskaidroja, ka Gonzaless atzinies, ka pirms uzbrukuma senātoram apspriedies ar Sirhanu Losandželosas pilsētas bibliotēkā.

Kā visos līdzīgos gadījumos, arī pēc Kenedija nāves radušies „gaišreģi", kas jau iepriekš visu „zinājuši" skaidri kā uz delnas. Tā Vašingtonas „gaišreģe" Džīna Diksone jau „zinājusi", ka prezidentu Džonu Kenediju un viņa brāli senātoru Robertu Kenediju nogalinās. Līdzīgs liktenis būšot arī trešajam vēl dzīvajam brālim — senātoram Edvardam Kenedijam, ja viņš centīšoties kļūt prezidents. Diksone norāda, ka viņas Jaungada „pareģojums" publicēts Vašingtonas laikrakstā „The Star" šāgada janvārī. Tur bijis lasāms: „Es redzu lielu uzliesmojumu ap senātoru Robertu Kenediju. Tas nozīmēs lielu traģēdiju un plānotu sazvērestību."

Tikai nedēļu pirms Kenedija nogalināšanas, 28. maijā, Diksone uzturējusies Ambasadora viesnīcā, Vašingtonā, kur notika atentāts. Viņa izgājusi caur to pašu virtuvi, kuŗā Kenediju 5. jūnijā nāvīgi sašāva. „Šī ir tā telpa," Diksone teikusi, „es redzu viņu iznesam ārā ar asinīm uz sejas."

Vienīgais no četriem brāļiem, kas vēl dzīvs, ir jaunākais — tagad 36 gadus vecais senātors Edvards Kenedijs jeb Tedijs. Nelaiķis prezidents Džons Kenedijs bija izteicies, ka arī Tedijs reiz mēģināšot kļūt par prezidentu. Ja viņš to darītu, tas varētu notikt 1972. vai 1976. gadā.

Edvarda Kenedija draugi jau tagad Tediju brīdina nemēģināt tikt prezidenta godā, kas varētu beigties traģiski, jo liekas, ka ASV pastāv nesaprotama tendence izdzēst kāda Kenedija dzīvību. Pašreiz Edvardam Kenedijam izredzes kļūt par viceprezidentu. Kenediju ģimenei tuvu stāvošas personas atkārto nelaiķa prezidenta Džona Kenedija vārdus laikā, kad viņš vēl darbojās senātā: „Pēc Džo (vecākais brālis, kas krita otrā pasaules kaŗā) nāves es tūlīt pievērsos politikai. Ja rīt kaut kas notiks ar mani, mans brālis Bobijs (Losandželosā nogalinātais senātors Roberts Kenedijs) ieņems manu vietu, bet ja Bobijs mirs, viņa vietā nāks Tedijs."

Trīs vecākie brāļi miruši traģiskā nāvē. Vai Tedijs to neuztvers kā brīdinājumu?

FRANČI VĒL NESPĒJ NOMIERINĀTIES

Pēc divu dienu atsāktā darba Reno autorūpniecībā, 25 jūdzes ārpus Parīzes, pēkšņi atkal sācies streiks, apm. 10.000 strādniekiem pārtraucot darbu. Streiku atsāka, paklausot divu lielāko franču arodbiedrību rīkojumam. Tās ir — komūnistu vadītā strādnieku federācija un katoliskā franču demokratiskā strādnieku savienība. Streiks atjaunojās, rūpniecības vadībai atteicoties pildīt vienošanos ar arodbiedrībām. Reno rūpnīcās visā Francijā nodarbināti 68.000 strādnieku, kuŗiem piekrita galvenā loma 5 nedēļu ilgajā ģenerālstreikā. Finanču un saimniecības ministrs Demirvils kādā radiointervijā izteicies, ka Francijai nāksies 2 gadus smagi pūlēties, lai izlīdzinātu ģenerālstreikā radītos saimnieciskos traucējumus un zaudējumus. Galvenokārt būs jāapkaŗo dzīves dārdzības celšanās un jānodrošina Francijas franka stabilitāte.

„Dievs, svētī komūnistus!" saka angļu lords

Jaunajam līgumam par atomieroču izplatīšanas aizliegumu jau piekritušas 95 valstis. Maskavai tomēr vēl lielas bažas, vai līgumu ratificēs arī Rietumvācija, tādēļ tā politiskās spēles galdā likusi savu lielāko trumpi — Rietumberlīni. Apvienoto nāciju drošības padomē, kuŗa ar līguma jautājumu nodarbojas, Anglijas delegāts lords Karadons, sajūsmināts par labajiem panākumiem, pēc atomlīguma apspriešanas nolasīja paša sacerētu „poēmu" par godu Pad. savienības delegātam, pirmajam ārlietu viceministram Vasilijam Kuzņecovam. Lorda „dzejoli" no Apvienotajām nācijām pārraidījusi angļu Reitera telegrafa aģentūra. To savās slejās publicējis arī Toronto konservātīvais laikraksts „The Globe and Mail". Angļu lorda jūsmīgais veltījums Maskavas komūnistiem brīvā tulkojumā ir šāds:

Kad izredzes tumšas un
cerību nekādu,
Mēs zinām, ka mums jāsauc
pēc viņa.
Kad vētras un kārdinājumi
pilda gaisu:
„Aicinet Kuzņecovu!" —
tāds ir sauciens.
Viņš atlidoja kā dūja no
komūnistu šķirsta
Un gaisma parādījās, kur
visur bija tumsa.
Viņa atnākšana ātri
novērsa plūdus
Un noplaka propagandas
paisums.
Un tagad, kad viņš grozījis
laika apstākļus,
Vilki un jēri var balsot
kopīgi.
Dievs, svētī krievu
delegāciju!

Padomju delegācijas vadītājs Kuzņecovs, protams, smaidīja. Kam bija veltīts šis smaids? Nav šaubu — angļu lordam Karadonam. Varbūt viņš smaidīja par vecā lorda bērnišķīgo naīvitāti, par to pašu naīvitāti, kāda pārņēmusi lielu daļu rietumu pasaules. Uzvarēt bez kaŗa komūnistiem tiešām nav grūti. To var izdarīt arī bez lorda Karadona vēlētās Dieva svētības...

Tai pašā laikā, kad Maskava ieguvusi 95 valstu piekrišanu atomieroču ierobežojumiem, ASV atomenerģijas komisija reģistrējusi jau otru padomju atomizmēģinājuma sprādzienu 8 dienu laikā. Sprādziena signāli uztverti no atomizmēģināšanas apgabala centrālajā Pad. savienībā.

ASV ieročus vairs nepārdos pa pastu

ASV senāta juridiskā komisija ar 29 pret 6 balsīm nobalsojusi, ka ar likumu noliedzama šaujamieroču pārdošana pa pastu. Tikpat stingri kontrolējama municijas pārdošana.

Jau tūlīt pēc senātora Kenedija nogalināšanas prezidents Džonsons kritizēja, ka ASV ieroču iegūšana ir tikpat viegla, kā veikalā nopirkt augļus vai cigaretes. Prezidents kongresam norādīja, ka ASV katru gadu šaujamieroči lietoti 6500 slepkavību gadījumos, kamēr Anglijā tikai 30, Japānā — 37, Rietumvācijā — 68 un Kanadā 99 gadījumos.

Slepkavību skaits ASV ar katru gadu nemitīgi pieaug. Senātors H. Fangs norādīja, ka ar privātiem šaujamieročiem nogalināti 200.000 amerikāņu vairāk nekā spāņu — amerikāņu kaŗa sākumā, t. i. 750.000. Lēš, ka ASV pašreiz „zem ieročiem" stāv apm. 200 milonu liela „privāta armija". Pēc prezidenta Džonsona izteicieniem, katru gadu privātpersonām pārdod 2 milj. šaujamieroču, no tiem pusi pa pastu...

Ieroču pārdošanas ierobežojumiem tomēr ir daudz pretinieku, kas tik daudz neuztraucas par „demokratisko brīvību" samazināšanu, kā par savu peļņu, kuŗu gūst, ieročus ražojot vai pārdodot. Vairāki senātori tagad tomēr mainījuši savas domas un piekrituši ieroču un municijas iegādes ierobežojumiem. Pēdējā FBI statistika rāda, ka ASV caurmērā notiek 70.000 noziegumu nedēļā.

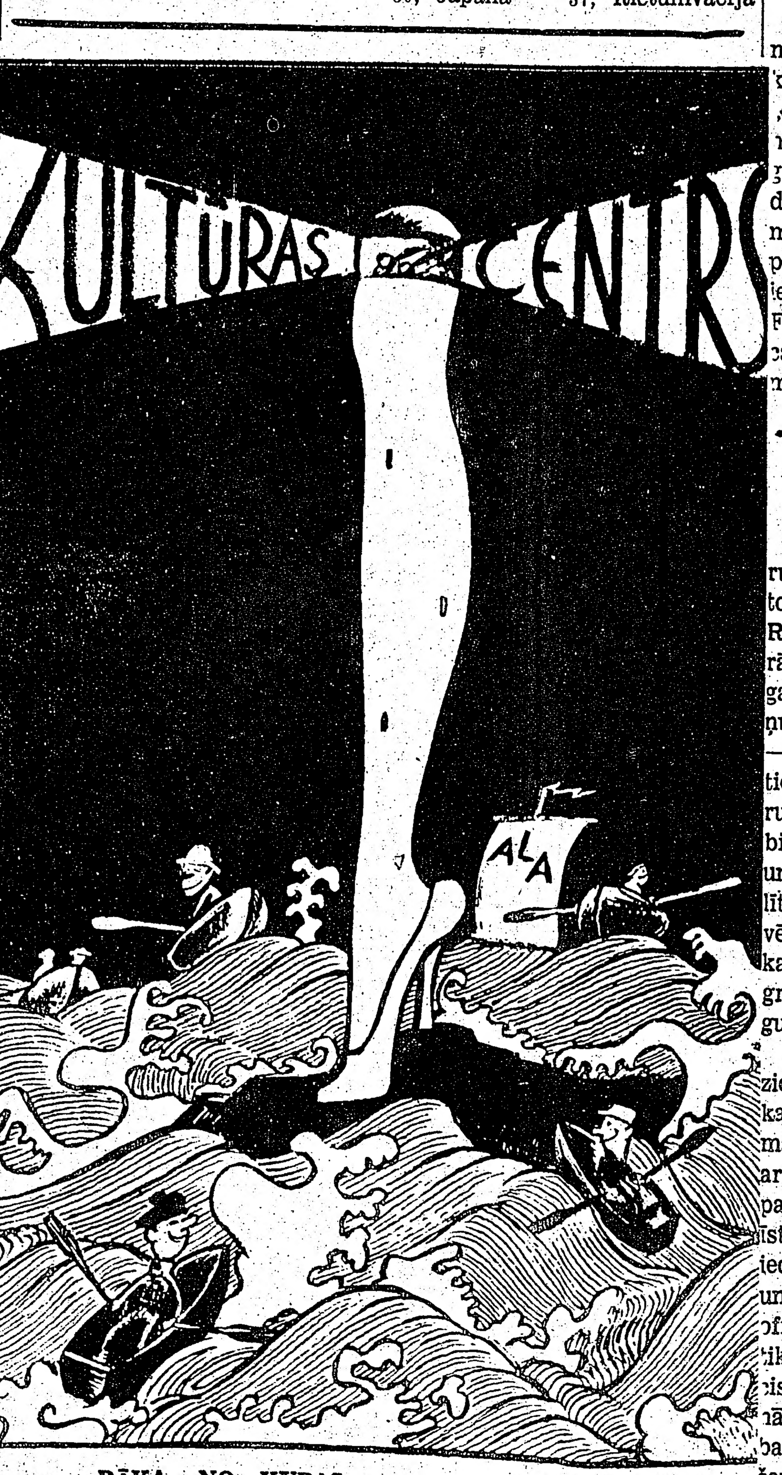

BĀKA, NO KUŖAS NEVIENS NENOMALDĪTOS

Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš ierosinājis radīt īpašu latviešu kultūras centru.

Ed. Keiša projekts

Komūnistu un nacistu metožu salīdzinājums

Drīz pēc baltiešu 14. jūnija sēru manifestācijas Ņujorkā Bostonas amerikāņu izdevumā „The Record American" 19. jūnijā parādījās apcere „Sarkano nežēlīgais genocīds". Rakstā amerikāņu žurnālists Henrijs J. Teilors — pieminēdams mazo pulciņu baltiešu, kas prezidenta Džonsona runas laikā Apvienotajās nācijās bija pulcējušies otrā ielas pusē un kuŗus kā garāmgājēji, tā politiķi ignorēja — jautā: „Vai cilvēcei un cilvēka garam ar to pakalpots, ja brīvības ienaidnieka grēkus neievērotus pabāž zem gultas?"

Pieminējis, ka Pad. savienības ziemeļu daļa ir lielākā kapsēta, kas jebkad vēsturē kļuvusi zināma, H. J. Teilors salīdzinājumā ar nacionālsociālisma tendenci par „tautu staigāšanas" principa īstenošanu norāda uz šī principa iedzīvināšanu arī Pad. savienībā un ka tas Apvienotajās nācijās oficiāli atzīts par genocīda politiku. „Minoritātes ir lāsts, — teicis Hitlers. Un, mājot piekrišanā, Kremlis lietojis tādas pašas barbariskas metodes to iznīcināšanai," raksta H. J. Teilors, īsumā pieskardamies trīs seno Baltijas tautu liktenim. Raksta nobeigumā autors atkārtoti velk paralēles starp nacionālsociālisma un Kremļa noziegumiem: „Ar nacistu eichmanisma nejēdzībām genocīds šausmināja pasauli. Apvienotajās nācijās drāmatiski pieņēma starptautisku konvenciju, nosodot genocīdu un paredzot sodus par to. Nevar būt domstarpību par to, ka Kremlis nodarbojas ar genocīdu. Un ja pat mazāko jauno Afrikas vai Āzijas valstiņu balsi uzklausa dziļā respektā, kā gan mēs un Apvienotās nācijas spējam ignorēt izvaroto Baltijas un citu tautu balsis, kas sauc vismaz pēc Pad. savienības darbu atmaskošanas?"

HANOJA TURPINĀS KAŖOT

Ziemeļvietnamas delegācijas vadītājs Tvī miera sarunās Parīzē uzsvēris, ka ziemeļvietnamieši turpinās cīnīties, kamēr Vietnamā nebūs neviena amerikāņu kaŗavīra. Šis paziņojums nācis laikā, kad vietkongi pastiprināja savus uzbrukumus Saigonai, solīties „dauzīt" pilsētu 100 dienu pēc kārtas. ASV gan protestējušas par raķešieroču uzbrukumiem civiliedzīvotājiem Dienvidvietnamas galvaspilsētā, bet nav šaubu, ka Vašingtona miera sarunas tomēr turpinās. Tās Parīzē notiek katru trešdienu.

AKTUĀLAIS KANĀDĀ

☆ Neparedzot drīzu vienošanos ar streikotājiem atkritumu aizvācējiem, pilsētas valde norāda, ka Toronto iedzīvotāji var paši aizvest savus atkritumus uz 29 pagaidu vietām: Eglinton, Withrow Allan, Leslie Grove, Monarch, Greenwood, East Lynn, Edgewood, Beaches, Norwood, High, Oakmount, Trinity, Alexander u. c. parkos. Atkritumi atstājami plastikas maisos no plkst. 7 rītā līdz 9 vakarā, par tiem gādās īpaši uzraugi.

☆ Sakarā ar nogalināšanas u. c. draudiem Montreālā ministru prezidentu Trudo pirmdien apsargāja 2500 policistu un 150 jātnieku policijas darbinieku. Šis bija lielākais apsargu skaits, kas jebkad norīkots kāda kanadieša vai ārzemju prominences personīgajai drošībai.

☆ Kaut Toronto satiksmes komisija pērnajā gadā nopelnījusi 2,412,481 dol., tās vadība tomēr žēlojas par lielajiem izdevumiem darbinieku algām u.c. posteņiem, tā kā iespējams braukšanas maksas jauns paaugstinājums 1969. gadā. Arī braucēju skaits jaunajos austrumu pazemja pagarinājuma posmos nav pietiekams un neattaisno izdevumus autobusu uzturēšanai.

☆ Londonā, Ontario, pagājušajā nedēļas nogalē risinājās neparastas kāzas. Līgavainis un līgava bija kādas motociklu bandas locekļi. Viņu 300 viesi, nemazgājušies, melnajās ādas jakās tērpti, bārdaini un gaŗmataini jaunieši baznīcā izvilkuši no kabatām alus un vīna pudeles, patupējuši savas tērauda aizsargcepures galvā (vācu bruņucepures) un apsēdušies solos, smēķēdami cigārus un cigaretes un apmainoties lamām ar 1500 skatītājiem ārpusē. Pati brūte gan bija plīvurā un tērpā, bet gaŗos baltos zābakos. Interesanti ir bandu nosaukumi, kuŗu locekļi piedalījās kāzās gan no Ontario provinces, gan aizrobežas ASV — Paradīzes ceļotāji, Apokalipse un mūķenes, Bendes, Renegadi u.c.

SĪKĀS ZIŅAS

⊙ Kanzasas pavalstī ASV kāds dzelzceļa vagonu sastāvs ar divām dīzeļlokomotīvēm pēkšņi kļuvis patstāvīgs un sācis ripot ar 90 jūdžu ātrumu stundā, nezināmu iemeslu dēļ lokomotīvēm pašām „ieslēdzoties" ātrumā. Vilciens bez vadības joņojis cauri deviņām pilsētām 98 jūdžu gaŗā posmā, kamēr nolaists no sliedēm. Bremzes bijušas tā pārkarsušas, ka no dzirkstelēm sākusi degt sausā zāle.

⊙ Jaunais amerikāņu militāro spēku komandieris Vietnamā ģen. Kreitons Adams izteicies, ka paļaujas uz jaunajām elektroniskajām ierīcēm, kuŗas palīdzēs apturēt vietkongu raķešu uzbrukumus Saigonai. Kādu dienu pret Dienvidvietnamas galvaspilsētu esot izšautas tikai četras komūnistu raķetes.

⊙ Britu antropologs Luis Likijs, Kēnijā, Afrikā, atradis kādu 12 milj. gadu vecu akmens veseri, kāds lietots dzīvnieku kaulu sasmalcināšanai cilvēku uzturam.

⊙ Portugalē tiesa noraidījusi kādu laulības šķiršanas prasību, vīram lūdzot šķirt laulību, jo sieva staigājot minisvārkos. Prasības noraidījuma motīvs: vīrs mūsu modernajā laikā nevar aizliegt sievai valkāt īssvārkus, lai piespiestu viņu turēt ceļgalus apsegtus.

⊙ Vašingtonas policija apcietinājusi 77 „nabagu" demonstrantus, kas ātrās satiksmes stundās bloķējuši galvenās pilsētas ielas. Demonstranti sēdējuši, kur vien varējuši, un solījušies ātrāk neizkustēties, kamēr visi būšot apcietināti. Dienu iepriekš ap 50.000 „nabagu" bija sapulcējušies pie Linkolna pieminekļa. 500 demonstrantu apstājuši lauksaimniecības ministriju un saukuši, ka esot izsalkuši.

⊙ Pad. savienības komūnistu partijas vadītājs Brežņevs solījies starptautiskas tiesas priekšā atspēkot apgalvojumus, ka ar Varšavas pakta manevriem Maskava gribot iejaukties Čechoslovakijas iekšējās lietās.

No brīvības līdz okupācijai

„Fifty Years, From Freedom To Red Oppression In The Baltic States" saucas informātīva publikācija, kuŗu nesen izdevusi Kanadas lojālistu kustība. Tajā konsepektīvā, bet labi pārskatāmā veidā sniegtas ziņas par Baltijas valstu dibināšanu, brīvības cīņām un uzņemšanu Tautu savienībā. Ar konkrētiem faktiem norādīts arī uz Pad. savienības parakstītajiem miera un neuzbrukšanas līgumiem, kuŗi tomēr nekavēja komūnistisko kaimiņu 1940. gadā okupēt Baltijas valstis. Vispusīgs iztirzājums sniegts par okupantu verdzināšanas metodēm un terroru — deportācijām, pārkrievināšanu, īpašumu nacionālizāciju, reliģijas un citu brīvību iznīcināšanu. Publikācijas beigās vispārējos vilcienos pieminēta arī Pad. savienības imperiālisma taktikas maiņa pasaules sabiedriskās domas un politiskās dzīves vadītāju maldināšanai. Izteikts arī aicinājums visiem brīvajiem pilsoņiem atbalstīt Baltijas valstu neatkarības centienus, izbeigt komūnistisko okupāciju un atmaskot tās vadoņus vai līdzskrējējus, kā arī Apvienotajās nācijās prasīt genocīda izbeigšanu Baltijas valstīs.

Šis izdevums ir piemērots informācijas materiāls vietējās sabiedrības, politisko un sabiedrisko darbinieku iepazīstināšanai ar Baltijas valstu jautājumiem, it sevišķi šogad, kad aprit 50 gadu kopš Lietuvas, Igaunijas un Latvijas neatkarības pasludināšanas. Publikāciju var pieprasīt LNAK, DV vai arī citu lielāko organizāciju darbiniekiem Kanadā.

R. N.

MUNCINGERE MINCHENĒ PRECAS

Gerda Muncingere, kuŗa pirms diviem gadiem Kanadā gandrīz radīja valdības krizi, tagad Minchenē gatavojas precēties ar tabakas tirgotāju Ernstu Vāgneru, kas ir 20 gadu vecāks par viņu. Muncingere, uzturoties Kanadā, bija apvainota kā iespējamā komūnistu spiedze 1966. g. Kanadas tieslietu ministrs Kardēns izteicās, ka agrākajam aizsardzības ministram Pjēram Seviņi ar Gerdu Muncingeri bijušas intīmas attieksmes. Seviņi draudzību nenoliedza, bet paskaidroja, ka nekad nav domājis, ka Gerda būtu spiedze. Arī īpašā izmeklēšanas komisija Muncingeres lietā nekā cita nekonstatēja, kā vienīgi draudzību ar Seviņi. Tagad viņa ar savu nākamo vīru vispār atsakās par šo lietu runāt.